לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', ז' באדר תשמ"ז, 8 במרס 1987 / שנה מ"ד מס' 13288 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

ויינברגר לרוזן: פולארד היה ראוי לעונש מוות

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וושינגטון. — שר־ההגנה האמריקני קספר ויינברגר אמר לשגריר מאיר רוזן — בשיחה טלפונית — כי לדעתו לג'ונתן פולארד הגיע עונש מוות, בהתחשב עם הנזק שגרם לבטחון הלאומי של ארה"ב (ראה ידיעה בעמוד 2).

פולארד עצמו שב לפני שעה לבית־הכלא הפדראלי בפטסבורג בוירג'יניה ושירות בתי־הכלא אמור להחליט היכן ירצה את עונש מאסר העולם שנפסק לו: התובע במשפט ג'וזף דיז'נובה אמר, כי פולארד לא יזכה קרוב לוודאי לחנינה לעולם.

וושינגטון מצפה מישראל שתקים ועדת חקירה ותעניש האחראים לפרשת פולארד

במימשל סבורים שאם ישראל לא תעשה כך בזמן הקרוב – צפוי קרע דיפלומטי בין שתי המדינות ● ארה"ב עומדת להחזיר הנספח הצבאי מישראל במחאה על קידום סלע ● הפנטגון מצמצם שיתוף הפעולה המודיעיני עם ישראל ● צפויים כתבי אישום גם נגד רפי איתן, יוסף יגור ואירית ארב ● ביקורת קשה על התנהגות ממשלת ישראל בעתונות האמריקנית

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

ואשינגטון. — ארה"ב ויש־ראל עלולות למצוא עצמן בהת־נגשות דיפלומאטית בקנה מי־דה גדול, אם שני הצדדים לא ימהרו לעשות להרגעת המשבר שנוצר בתוצאה מגזר־הדין ש־הוטל על ג'ונתן פולארד.

האמריקנים מעוניינים לראות את ישראל מקימה ועדת חקירה אשר תמליץ להעניש את אלה האחראים להפעלתו של המרגל פולארד בוואשינגטון. במימשל אומרים, כי איש באמריקה אינו מאמין שהמבצע היה פרטיזני ובלתי מאושר על־ידי דרגים מוסמכים.

תחזיר הנספח הצבאי

כדי להרגיש את המחאה על העלאתו בדרגה של אביאם סלע, מפעילו של פולארד, שוקלת ארה"ב

(המשך בעמוד 4)

איסר הראל: עסק הביש החמור ביותר, הדרג המדיני אחראי

ראש „המוסד" לשעבר

„הדרג המדיני נושא באחריות מליאה על כל מה שקרה בפרשת פולארד ואני מרחיק לכת ואומר כי אם יש סיבה להקים וועדת חקירה במדינת ישראל הרי זהו המקרה". — אמר ביום שישי בראיון ל„קול ישראל" איסר הראל, מי שהיה ראש „המוסד". הראל אמר כי הפרשה הזאת היא „העסק הביש החמור ביותר בתולדות מדינת ישראל".

„יש לחקור את העניין עד העומק. יש לדעת איך קרה ומה קרה על מנת לוודא שלעולם לא יחזור כדבר הזה".

לוי דורש להכריע בממשלה בסוגיית הוועידה הבי"ל ● עמוד 2

דראושה ונימר לשיחות עם ראשי השלטון במצרים ● עמוד 4

הנשיא הרצוג ייצא לביקור בגרמניה בתחילת אפריל ● עמוד 5

ואנונו הדיח את עו"ד זכרוני מההגנה עליו ● עמוד 20

נמשכים השיבושים בבתי־הספר של אורט ובעל־יסודיים ● עמוד 20

יוחזרו הכנפיים לטייסים־עתונאים ● עמוד 2

חרף כוונת ראש־הממשלה לחסום היום כל דיון בפרשת פולארד

ועדת חקירה ממלכתית — יתבעו שרים מהמערך בישיבת הממשלה

השרים וייצמן וגד יעקבי סבורים כי יש לחקור מי נתן ההוראה ומה אחריות הדרג המיניסטריאלי ● שמיר טוען: אין מה לדון בנושא, לא היו כל התפתחויות ראויות לדיווח מאז פירסום גזר־הדין והנושא אינו על סדר־היום של הממשלה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מספר שרים, וביניהם עזר וייצמן וגד יעקבי, סבורים, כי יש מקום לחקור מי נתן את ההוראה להעסיק את ג'ונתן פולארד ומהי מידת האחריות לכך של כל הנוגעים בדבר, לרבות הדרג המיניסטריאלי. השר יעקבי סבור, כי יש מקום לחקירה ממלכתית.

שמיר: לא על סדר היום

יחד עם זאת נראה, כי השרים לא יוכלו להעלות את תביעותיהם היום בישיבת הממשלה מאחר שראש־הממשלה יצחק שמיר החליט לא להעמיד את הנושא על סדר היום. לדעתו לא היו התפתחויות הראויות לדיווח בממשלה, מאחר שגזר־הדין בפרשת פולארד וכן החלטת המימשל לתבוע את אלוף־משנה אביאם סלע בארה"ב, פורסמו בכלי־התקשורת. ראש הממשלה מעוניין, שהנושא יידון במסגרת הקבינט.

בלשכת ראש הממשלה סבורים, כי פרשת פולארד נחקרה בשעתה על־ידי ישראל ואין עתה מקום לחקירה נוספת. שר־החוץ, שמעון פרס אמר בסוף השבוע, כי יתכן שיש מקום לחקירה, אך בוודאי לא עתה, לפני שיושרו ההדורים עם המימשל האמריקני.

שר האנרגיה משה שחל אמר כי יש לבדוק את האירועים הקשורים בפרשת פולארד. „בפרשה זו אירעו בישראל דברים מיותרים ואני תובע ודורש להבהיר אותם", אמר. „אני אדרוש עליהם תשובות ברורות. הנושא הזה מחייב הפקת לקחים.

שחל יתבע תשובות

„כחבר ממשלה אני־אדרוש כמה תשובות מאלה שנוגעים בעניין כדי להבין מדוע התרחשו כמה דברים שהיו בהחלט מיותרים ואפשר היה למנוע החרפת מערכת יחסים עדינה כמו זו שבינינו לבין ארה"ב", אמר השר.

אווירה קשה

ח"כ שמחה דיניץ, חבר ועדת חוץ ובטחון ומי שהיה שגריר בארה"ב, חזר משם לאחר גזר הדין ואמר כי האווירה בארה"ב היתה קשה עוד כמה ימים לפני שגזר הדין ניתן.

בראיון ל„קול ישראל" הוא אמר כי קידומו של אביאם סלע היכה בתדהמה חוגים רבים לא רק בקרב היהודים בארה"ב אלא גם בקרב הרבה מידידי ישראל שם.

דיניץ מבחין בין שתי פרשיות. פרשת פולארד, שנבלעה פחות או יותר לאחר שממשלת ישראל התנצלה, היחידה פורקה ונעשו כל הדברים הנכונים. „אחר כך בא השלב השני והוא קידום האנשים וזה הוסיף מלח על הפצע ופתח אותו מחדש. אנו עכשיו במצב של פגיעה מסויימת באמינות וזה יש לתקן", אמר.

בתשובה לשאלה אם לדעתו יש לעשות משהו בקשר לקידומו של סלע, אמר דיניץ: „יש לי כל מיני מחשבות ואני ביום שני אציג אותן בפני ועדת חוץ ובטחון. אין לי ספק שאנחנו צריכים לצמצם את הנזק ולבנות מחדש את מה שנהרס. מה שנבנה בשנים של עבודה קשה אסור שייהרס עכשיו".

דיניץ אמר כי אין להקים עכשיו וועדת חקירה בפרשת פולארד מפני שקיימים כלים מתאימים לצורך זה. וועדת חקירה, לדעתו, תקים הרבה רעש והתוצאה תהיה זעומה.

(עתים)

ועדת חקירה מייד

בעיצומה של פרשת השב"כ, כאשר הממסד הפוליטי יצא מגדרו לקבור את השערוריה עמוק באדמת החשאיות המשכיחות, נגרפה דעת הקהל הציבורית בארץ אחר הדרישה לכינונה של ועדת חקירה ממלכתית. קריאה זו נשמעה כה הגיונית ומתחייבת מנוהלי שלטון תקינים, שהיא צברה תאוצה רבה משל עצמה, ובסופו של דבר הכשילה את כל הניסיונות למנוע ולחסום בדיקה אוביקטיבית. אף שלא בדרך של ועדה ממש, אלא באמצעות צוות משפטנים, הגיעו לבסוף הדברים לידי חשיפה, והופק חלקה. הוא הדין בפרשת פולארד: ועדת חקירה לעסק ביש זה קום תקום, וככל שיקדים הממסד השלטוני לכוננה, כן יחסוך מעצמו התנגשות חזיתית עם דעת קהל עוינת. לא לעתים קרובות מוצאים אנו את עצמנו תומכים בעמדותיו של הממונה לשעבר על המוסד, איסר הראל, אך דבריו שנאמרו בפומבי בסוף השבוע שעבר נכונים במלואם: הדרג המדיני – איזה שהוא דרג מדיני – נושא באחריות להפעלתה של רשת פולארד בתוך ארה"ב, ולפעילותה הבלתי־חוקית בעליל של „הלשכה לקשרי מדע־כביכול". ואחריות זו חייבת לצאת לאור. בלי ועדת חקירה ממלכתית לא רק שלא תשקוט ותשוב לעמדותיה המסורתיות דעת הקהל בארה"ב (גם דעת הקהל היהודית), אלא ספק אם ניתן יהיה להפעיל כראוי את כל מערכת שרותי המודיעין הישראלית. בצדק רב אמר עוד איסר הראל, כי מי שהפעילו את רשת פולארד עקפו סמכויות ומוסדות, נטלו סיכונים ויוזמות, הביאו לידי פגיעה מכאיבה ביותר ביחסי ארה"ב־ישראל, ואין כלל להעלות על הדעת, כי כל זה נעשה בלי אישורו של משהו מן הדרג המדיני והצבאי הבכיר ביותר. ואם אכן אישור כזה לא ניתן, אם מדובר ביוזמה פרטית של קבוצת הרפתקנים בלבד, מן ההכרח שוועדת חקירה ממלכתית תקבע זאת בגלוי, ולא ישאר ספק בציבור מה המדיניות ומי מהרסיה.

שרים בכירים אמרו לאחרונה, כי איש מחברי הממשלה לא ידע על עסק פולארד משום שאף שר אינו עובר אישית על רשימת המרגלים המופעלים בארצות חשובות. טענה זו נשמעת הגיונית באופן כללי, אך לא משכנעת במיוחד במקרה הייחודי של פולארד – כאן היה מדובר על חריג (אכן, אנו מקווים שזהו חריג) כה בולט, שלהפעלתו וודאי נתבקש מלכתחילה אישור מפורש, ואחר כך אישור חוזר. השלומיאליות והטיפשות ממש זועקות לשמיים, ואיש מבין המעורבים אינו יכול לרחוץ בניקיון כפיו ולטעון, שרק מילא פקודות, או שרק נתן פקודות. קולותיהם המאשימים של ג'ונתן ואן פולארד ובכיים הקשה את תוכות הכלא הפדראלי נשמעו, ברחבי ארה"ב, ברחבי העולם היהודי, בקהיליות המודיעין הישראלי ובתוך מצפוננו אנו, ולא נוכל לאטום אוזניים.

יתכן, שמחיר החקירה הממלכתית בפרשת פולארד יהיה כבד מאוד, והקורבנות הפוליטיים יגיעו עד הצמרת השלטונית של שתי הממלכות הגדולות. גם הדו"ח של ועדת טאואר בסקנדל בוושינגטון זועק את אמות הסיפים שם, ועוד לא תם הטיהור ולא נשלם. על אף זאת, עדיין עדיפה כריתה מוקדמת ולא מאוחרת של האיברים החולים, מאשר השלמה עם נורמות פסולות, מחלישות ומזהמות ליבה של אחת המערכות הרגישות ביותר לבטחון ישראל.

אסון המעבורת בנמל זאבריחה: כ־140 ניספו — 408 ניצלו

„זה היה נורא — אנשים נאבקו על חייהם"

אסון המעבורת — הספינה הבריטית „טאונסנד תורסן" הפוכה על צידה במימי תעלת לה־מאנש (תצלום: איפי)

זאבריחה. — הסיכום הרשמי והסופי של אסון מעבורת־המכוניות „הרולד אוף פרי אנטרפרייז" ביום שישי בערב — מגיע ל־408 ניצולים, 51 ניספים ו־84 נעדרים — מסר אמש מושל מערב פלנדריה, אוליבייה, ואנסטה, בעיר זאבריחה.

240 מבין 408 הניצולים הושבו לבריטניה, רובם במטוס.

בני המשפחות של הניספים יתחילו היום לזהות את הגופות בזאבריחה. הארונות יועברו לאחר מכן לאנגליה דרך נמל התעופה באוסטנד שליד לונדון.

שלוש ועדות חקירה

3 חקירות נפרדות כבר נפתחו בעקבות טרגדיה זו — אחת בריטית, אחת בלגית ואחת מצד חברת „טאונסנד תורסן", שהפעילה את ספינת המעבורת.

המעבורת נטתה על צידה וטבעה על שרטון־חול, לאחר שהוצפה בצורה מיסתורית, דקות ספורות בלבד לאחר שהפליגה מנמל זאבריחה להפליג לאנגליה.

(המשך בעמוד 8)

על המשמר

מסך ראשון

באלט כיף

מייקל קלארק, הכוכב הצעיר מבריטניה המופיע עתה עם להקתו בארץ, הוא קודם כל רקדן מבריק, אלגנטי ומעניין, אבל משום מה אחרי זמן קצר כאילו מועם הזוהר של תנועתו. יש משהו סוריאליסטי בכוריאוגרפיה שלו, הרבה חוש הומור חצוף ובכלל תחושה של ריסקו, וממש מתבקש לשתף את הקהל בנעשה.

ובאמת פה ושם הוא מכניס את חברי להקתו לאולם, אבל רק כבדרך אגב.

התמונה הראשונה של תוכניתו „אין יציאות חירום בגיהינום" היא מין קומדיה של „סלאפסטיק" גרוטסקי עם שוטרים, וקלארק עצמו בתחפושת של באלרינה לבנה. והשוטרים המאכלסים את הבימה קוצצים את הפין שלו, כשהוא משחק בו „באופן בלתי חוקי".

חלקו השני של המופע מוקדש לזכר ידידו שמת, אבל הנימה אינה של אבלות. והסיום, בלווית מוזיקה מעניינת של להקת „לייבאך" מאוכלס יצורים מהלל, בעלי ארבע ושמונה רגליים ומיני גידולים מוזרים בגופם, וזה משעשע, והכל מסתיים — למרבה הפלא — בקול דממה דקה...

התלבושות, שעוצבו על־ידי דויד הולה (שגם מופיע כרקדן) וסטיבי סטוארט, הן חלק חשוב ומצויין במופע, שאינו מהמם, אבל מעניין ומבדר ואפשר לחזות בו בביצועים מעולים של כמה רקדנים, בייחוד רקדניות.

גיורא מנור

„הממשלה משולה לתיבת־נח אליה נכנסו זוגות־זוגות ויוצאים בשני ראשים"

אמר השר יעקב צור בישיבת מרכז התק"ם ● שחל: הבחירות לכנסת יתקיימו עוד השנה

מאת יוסף גלילי וכתבתנו לענייני מפלגות

„הולך ונשחק הבסיס למבנה הבלתי הגיוני של ממשלת האחדות הלאומית" – אמר אתמול השר יעקב צור בישיבת מרכז התק"ם באפעל.

המשבר הנוכחי, אמר, לא ייפתר בוועידת פיסגה או בתצלום משותף של פרס ושמיר. כדוגמה לחוסר היכולת של הקיום המשותף הוא הביא את הוויכוח על הוועידה הבינלאומית, שבא לידי ביטוי בנייר העמדה ששיגר אתמול ראש הממשלה שמיר לשר החוץ האמריקני שולץ.

לדעת צור התחילה בעצם מערכת הבחירות והמאבק על דעת הקהל. „עברו עלינו עשרה ימים של משבר חריף במערכת הבריאות מבלי שראש הממשלה הטיל את משקלו לפתרון הבעיה", אמר.

צור המשיל את הממשלה לתיבת נח, אליה נכנסו זוגות זוגות אבל יוצאים ממנה בשני ראשים.

בחירות עכשיו

שר־האנרגיה־והתשתית, משה שחל, מעריך שהבחירות לכנסת יתקיימו עוד במהלך 1987. בפגישה עם חברי דור ההמשך במפלגת העבודה אתמול אמר שחל, כי „הממשלה איבדה את מידת הסולידאריות הנותנת לה כוח להמשיך לתפקד. השותפים לממשלה מאבדים את הסבלנות והסובלנות, שהיו הדבק המאחד את שני הצדדים".

להערכת שחל, המאבק הפנימי בתנועת חירות אינו זמני ויימשך עשר שנים. „וככל שיימשך לא יאפשרו חבריו של שמיר את תפקודו של ראש ממשלה", אמר.

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הדגיש אתמול בפגישה עם ראשי ערי הפיתוח מטעם „העבודה", שהוא נגד פירוק יזום של הממשלה.

שיעור בנימוס

„פרס חייב, לדעתי, להיזהר בלשונו, במיוחד בימים שהוא במצוקה" – אמר אמש סגן השר רוני מילוא בהגיבו על דבריו של מ"מ רה"מ ושר־החוץ ש. פרס, שכוונו כלפיו בדיון בכנסת ביום ד'. „הופתעתי מדבריו של פרס בכנסת, בעיקר בגלל האלימות המילולית הגסה שבה השתמש ואשר מזמן לא שמעתי כמוה בכנסת", אמר הדובר בראיון בתוכנית „היום הזה" ב„קול ישראל". „לאור נסיון העבר והדברים שנאמרו על פרס על־ידי חבריו למפלגה רבין ומזכיר המדינה האמריקני שולץ, אני חושב שיטיב לעשות אם ינצור את לשונו ויתייחס בנימוס גם לאנשים שבמסגרת הפוליטית הישראלית עשו לא מעט עד היום, ואולי יעשו גם בעתיד", אמר.

אישיות בכירה נוספת שורבבה לפרשת סמנכ"ל משרד־התיירות

מעצרו של אהרון טייטלמן הוארך אתמול בחמישה ימים ● המשטרה: היתנה החזקת רכב לעובדות בקיום יחסי מין עימו

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

אהרון טייטלמן בן 50 מראשון־לציון, חבר מרכז המפלגה הליבראלית המשמש כסמנכ"ל לענייני אמרכלות במשרד־התיירות וכיועץ אישי של השר, נעצר אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב לחמישה ימים כחשוד בדרישת שוחד מיני.

המשטרה חושדת, כי אהרון טייטלמן היתנה החזקת רכב לעובדות המשרד בקיום יחסי מין עימו, ומשלא נענתה אחת העובדות לבקשתו הורה לבטל זכות זו.

עוד חושדת המשטרה, כי היועץ הורה לאותה מעובדות משרד־התיירות לשכנע את חברתה לעבודה לקיים יחסי מין עם אישיות ציבורית בכירה כתנאי להענקת החזקת הרכב.

על־פי החשדות, משנודע לסמנכ"ל כי מתנהלת חקירה נגדו, פנה לאותה העובדת וביקש ממנה לשלוח את בעלה עם אנשים נוספים אל העובדת שהיפנה לאישיות הבכירה, כדי שיאיימו עליה לבל תספר על מערכת יחסיה עם אותה אישיות.

אהרון טייטלמן נעצר ביום שלישי בתום יום חקירות במשרדי היחידה הארצית לחקירות הונאה בתל־אביב. החקירה בעניינו נפתחה לאחר שמנכ"ל משרד האוצר המשמש גם כממלא־מקום נציב שירות המדינה, ד"ר עמנואל שרון, העביר את החומר שהגיע לידיו בנושא לידי המשטרה.

אתמול ביקשה המשטרה משופטת בית־המשפט השלום בתל־אביב, אסתר קובו להאריך את מעצרו. המשטרה נימקה זאת בכך שהחקירה נמצאת בתחילתה וכי יש צורך לעבור על חומר נוסף. כמו כן יש לחקור את האישיות הציבורית הבכירה הנוספת המעורבת בפרשה. המשטרה חוששת שאם ישוחרר החשוד, הוא ימשיך לתאם גירסאות ולהדיח עדים פוטנציאליים, כפי שעשה בטרם מעצרו, לטענתה.

הסניגור, עו"ד אהרון בן־שחר, דחה בתחילת הדיון את החשדות המיוחסים למרשו וטען, כי מקור התלונות ביחסי עבודה מעורערים במשרד התיירות. לדבריו, עשו העובדים כל מאמץ לסכל את כניסת מרשו לתפקיד, לרבות השבתת המשרד.

הסניגור הסכים להארכת המעצר בחמישה ימים, כדי שהחקירה תמוצה עד תום וחפותו של החשוד תצא לאור, כדבריו.

מזג אוויר

תחזית מזג האוויר להיום: בצפון הארץ ובמרכזו מטרים, מלווים ברוחות חזקות. בדרום יתחוללו סופות חול שיגרמו לראות לקויה.

טמפרטורות: המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 7־11, רמת־הגולן 6־11, צפת 4־7, חיפה 10־18, טבריה 10־16, נצרת 8־12, עפולה 9־14, שומרון 9־13, תל־אביב 10־15, נמל תעופה בן־גוריון 9־14, יריחו 11־19, עזה 10־15, באר־שבע 9־15, אילת 15־20.

(עתים)

רווח תפעולי ל„סאיטקס" ברבעון האחרון של 1986

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

הפסדי חברת „סאיטקס" ב־1986 הסתכמו ב־33.7 מיליון דולר, אולם ברבעון הרביעי של השנה שעברה הגיעה החברה לרווח תפעולי של כ־1.6 מיליון דולר, לאחר חמישה רבעונים רצופים בהם היא רשמה הפסד תפעולי, וב„סאיטקס" רואים בכך נקודת מפנה.

מדיווח על התוצאות העיסקיות לרבעון הרביעי של 1986 ולשנה כולה, שפורסמו אתמול, עולה, כי סך כל פעילות החברה ברבעון הרביעי הסתיימה בהפסד נטו של כ־5 מיליון דולר, כתוצאה מהוצאות פיננסיות ומחיקה חד־פעמית של הוצאות בגין הפסקת השימוש המושכר. ההפסד הכולל של החברה ברבעון המקביל ב־85 הסתכם ב־12.7 מיליון דולר. סך כל ההון העצמי של החברה לסוף דצמבר 86 הסתכם בכ־76 מיליון דולר.

יו"ר מועצת המנהלים ונשיא „סאיטקס", אפרים ארזי, אמר שברבעון הרביעי של 1986 הגיעה החברה לרמת ההכנסה הרבעונית הגדולה ביותר אי־פעם. „זהו צעד משמעותי בביישום תוכנית ההבראה של החברה", אמר ארזי.

החברה דיווחה אתמול, כי מכירות הציוד ברבעון הרביעי של 86 השתפרו ביחס לרבעון [illegible] בכל האזורים הגיאוגרפיים והגיעו לכ־19 מיליון דולר.

תושבי קריית־ארבע ביצעו „פעולת תגמול" בחלחול

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

תושבים מקריית־ארבע יצאו אור לאתמול ל„פעולת תגמול" בחלחול, לאחר שלדבריהם צה"ל אינו מרתיע את תושבי העיירה מיידוי אבנים לעבר אוטובוסים הנוסעים לקריה.

בשעה 12 בלילה יצאה שיירת כלי רכב מקריית־ארבע וחברון לעיירה חלחול הסמוכה. המכוניות עברו בסימטאות העיירה בצפירות ארוכות ובהמשך ירדו נוסעים מכלי הרכב ויידו אבנים במכוניות, חלונות בתים וקולטי שמש. כתוצאה מכך נגרם נזק לכ־20 כלי רכב ולמספר חלונות וקולטי שמש בבתי העיירה.

זהו מקרה שלישי בעשרת הימים האחרונים שבו מתארגנים תושבים לפעולות תגמול בעקבות ידויי אבנים בכלי רכב ואוטובוסים ישראליים על כביש ירושלים חברון.

ביום ד' שעבר פעל ועד הפעולה מקרית ארבע בכפר אל־ערוב, הנמצא קילומטרים אחדים צפונית לצומת גוש עציון. חברי הוועד עברו בכפר, יידו אבנים לכל עבר ופגעו במכוניות ובחלונות הבתים. כן צוירו כתובות על קירות הבתים המאיימות על תושבי הכפר מפני ידויי האבנים בכלי רכב ישראליים.

למחרת אירע מקרה חמור בעיירה חלחול. אוטובוס אגד שהיה בדרכו לקרית ארבע נרגם באבנים. נוסעי אוטובוס בליווי קבוצת מאבטחי „כך" שנסעו ברכב ליווי לאוטובוס החלו לירות אבנים בכלי רכב ערביים שעברו בכביש וגרמו להם נזקים.

200 בתי־ספר על־יסודיים יושבתו היום במשך שעתיים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

עשרת אלפים מורים ב־200 בתי־ספר על־יסודיים יתחילו היום את עבודתם ב־10.00, במחאה על האיחור בתשלום משכורות פברואר — נמסר אמש לכתבנו מהנהלת הסתדרות המורים.

בתי־ספר שיושבתו במשך שעתיים הם מאה מוסדות של רשת „אורט", 50 מוסדות של רשת „עמל" ו־50 מוסדות השייכים לרשויות המקומיות ואשר עובדיהן מקבלים את המשכורות עד ה־5 בחודש.

אתמול המתינו ראשי המורים לפתיחת הבנקים בשעה 16.00 כדי לברוק, אם הגיעו המשכורות. לדברי הסתדרות המורים, לא העביר משרד־החינוך את המשכורות.

מורי אום־אל־פחם חזרו לעבודה

כ־70 מורים מבית הספר התיכון של אום־אל־פחם חזרו אתמול לעבודה לאחר שביתה בת חודשיים, שנערכה בשל שיבושים מתמשכים בתשלום המשכורות.

ארגון המורים העל־יסודיים הורה לחבריו באום־אל־פחם לחזור לעבודתם, לאחר שהושג הסכם עם יו"ר הארגון, שושנה בירו, עם ראש העירייה, האשם מחמיד, והמנהל קיבל תוקף של פסק־דין בבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה. לפי ההסכם תשלם העירייה את המשכורות [illegible] ח"ש 10.3, כן התחייבה העירייה לשלם את המשכורות לחבא עד ה־5 בכל חודש.

שושנה בירו ומנהל [illegible] במשרד־החינוך, ד"ר גולדשטיין, ידונו [illegible] את ימי השביתה.

„העבודה" תעודד ראשי ערי הפיתוח להתמודד לכנסת

מאת כתבתנו לענייני מפלגות

מפלגת העבודה מתכוונת לבטל את האיסור על כפל תפקידים, כדי לעודד ראשי ערי־הפיתוח להתמודד על מועמדות לכנסת ולהגביר בכך את קולן של ערי־הפיתוח בבית־הנבחרים.

דברים ברוח זו אמר אתמול מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, בפגישה עם ראשי ערי־הפיתוח מטעם מפלגת העבודה, שהתכנסו בלשכתו, במעמד יו"ר המפלגה, שמעון פרס, כדי לברך את שלושת ראשי הרשויות המקומיות שהצטרפו באחרונה למפלגת העבודה.

מדובר באלי דיין, ראש עיריית אשקלון, שלמה בוכבוט, ראש המועצה המקומית מעלות, ויוסף ואנונו, ראש המועצה המקומית קריית־מלאכי.

שמעון פרס ציין בפגישה את שתי הבעיות המרכזיות של ערי־הפיתוח כיום, והן חינוך ותעסוקה. לפיכך, אמר, זימן אליו לשבוע הבא את חברי מפלגת העבודה בממשלה ואת חברי מפלגת העבודה בהנהלת הסוכנות, והוא מתכוון להציע בפגישה, שהכספים המגיעים מהמגבית יוקדשו לשתי המטרות האלה.

מחנה לוי תובע הדחת קצב מראשות הוועידה

מאת כתבתנו לענייני מפלגות

מחנה דוד לוי תובע את הדחת השר משה קצב מתפקיד יו"ר נשיאות ועידת חירות.

ככל שמתקרב מועד כינוסו של המושב השני של ועידת חירות, ב־29 בחודש, הולך וגובר הקרע בין מחנה לוי לבין שאר המחנות בתנועה. מלבד עירעורו של מחנה לוי על סדר היום, שאינו כולל בחירת ממלא מקום ליו"ר התנועה, תפקיד שלוי תובע לעצמו, נראה שמחנהו מתכוון לערער גם על החלטות ארגוניות שמציע קצב.

לפני ימים מספר מינה קצב, בתוקף תפקידו, את ח"כ עוזי לנדאו ליו"ר הוועדה המארגנת של הוועידה ואת ח"כ אהוד אולמרט ליו"ר ועדת הפיקוח על הבחירות. שני המינויים האלה של אנשים המזוהים עם מחנה שמיר אינם מקובלים על מחנה לוי.

נסים: לא הטבות ישירות יפתרו בעיית היצוא

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

„הפתרון לבעיית היצוא הישראלי אינו מתן הטבות ישירות. יצואנים חושבים, שהדרך הנאותה ביותר היא תמיכה ישירה, סיוע ומענקים, ואנחנו צריכים לשנות את החשיבה בתחום זה," אמר אתמול שר האוצר, משה נסים, כהופיעו במועדון היצואנים הגדולים, „מיליון פלוס", בתל־אביב.

נסים אמר עוד, כי עלינו ליצור תנאים להגברת כושר התחרות של היצוא הישראלי. „אינני רוצה למנות כרוכל את כל ההטבות שניתנות ליצואנים."

שר האוצר שלל את קריאתו של יו"ר מועדון „מיליון פלוס", שמאי מיטלמן, לבצע פיחות נוסף בשיעור 30 אחוז ולהעלות את מס ערך מוסף ב־6 אחוזים. „לא נראה בפיחות מדיניות לפתרון בעיית, ולגבי המע"מ — העלאתו עלולה להגדיל את האינפלציה. אני לא שולל בהמשך הדרך הורדת נטל המס בשיעור נוסף, אבל לא על־ידי העלאת המע"מ", אמר נסים.

משרד הבינוי והשיכון, הסוכנות היהודית, מועצה אזורית חבל אילות — הקיבוץ הארצי וקיבוץ אליפז

מזמינים

לטקס חנוכת ישוב הקבע

אשר יתקיים ביום שני ה־9.3.87 בשעה 10.00 בחצר קיבוץ אליפז

בהשתתפות:

סגן ראש הממשלה

שר הבינוי והשיכון — מר דוד לוי

ראש המחלקה להתיישבות — נסים זווילי

ראש המועצה האזורית — שלמה טושינסקי

מזכיר הקיבוץ הארצי — חיים אורון (ג'ומס)

נשמח לראותכם בין באי הטקס

משרדי ההגנה והחוץ מתקנים הודעת ויינברגר: אנו רוצים בישראל חזקה

דובר הפנטגון האשים סנגורו של פולארד בהכשפה ● צפוייה עיסקת נשק עם סעודיה בהדלפה

וושינגטון. — משרד ההגנה האמריקני אישר מחדש ביום שישי כי וושינגטון רוצה „לקיים ולשפר" את הכושר הצבאי של ישראל, והכחיש הערות סותרות שיוחסו בנושא זה לשר ההגנה וויינברגר.

לפי העתונות הישראלית, הביע וויינברגר את דעתו כי „ישראל חזקה מדי מגדילה את סכנת המלחמה במזרח התיכון", במסמך שנמסר לבית המשפט לפני שגזר את דינו של פולארד למאסר עולם.

דובר של הפנטגון הגיב על כך „אין אנו מקבלים את התיאור שמסרו סנגוריו של פולארד" לגבי מסמך זה, המוגדר כ„סודי" ואסור לפרסמו. בכך רמז הפנטגון כי המידע שפורסם בכלי התיקשורת הישראלים בנושא זה, מקורו היה בסנגוריו של פולארד.

אבן פינה במדיניות

דובר הפנטגון הדגיש כי בטחונה של ישראל מהווה את „אבן הפינה" של מדיניות ארה"ב במזרח התיכון והסיוע הצבאי האמריקני מטרתו להבטיח „יתרון איכותי" למדינת ישראל.

דובר משרד החוץ האמריקני אמר מצידו ביום שישי, „אנו גורסים כי ישראל חזקה ובטוחה היא גורם חיוני לשלום בר קיימא במזרח התיכון ולא מיכשול".

לא אישר השיחה

הפנטגון לא אישר ביום שישי כי השר וויינברגר טלפן ביום חמישי לשגריר ישראל בוושינגטון, מאיר רוזן, כדי לשוחח עימו על פרשת פולארד. שגרירות ישראל בוושינגטון, שנתבקשה להגיב, סרבה לעשות זאת ביום שישי בבוקר.

נשק לסעודיה

ממשל רייגן מתכוון למכור לסעודיה מסוקים וציוד אלקטרוני למטוסי קרב סילוניים בשווי של יותר מ־400 מיליון דולר, מסרו בשבת פקידים של הפנטגון.

הפקידים אישרו ידיעות שפורסמו בעתונות, כי הממשל יודיע עוד החודש רשמית לקונגרס על הצעתו למכור תריסר מסוקי־תובלה גדולים מסוקים קטנים יותר וכן ציוד אלקטרוני למטוסי קרב סעודיים מדגם אף־15.

אם הקונגרס לא יטיל וטו, תאושר העיסקה 30 יום לאחר ההודעה של הבית הלבן.

(ע"ר, ע"צ, עתים)

המשכים

זה היה נורא

(סוף מעמוד ראשון)

שאמורה היתה להימשך 4 שעות.

רבים מהניצולים לא ידעו את גורלם של בני משפחה וידידים שמהם נפרדו, כאשר קפצו מן המעבורת ושחו לחוף.

המושל ואנסטה, שנשאל אם יש עוד סיכויים למצוא ניצולים, אמר „אם יש תקווה כלשהי, היא קלושה מאד. איש לא נמצא חי מאז שבת לפנות בוקר".

הספינה בת 7951 הטונות, בצבעי ארום ולבן, שכבה על צידה על שרטון־החול בשבת בערב, בים רגוע, כאשר ספינות אחרות שטות מסביב כדי לאסוף גופות.

פיטר פורד, יו"ר חברת הספנות „טאונסנד טורסן", אמר בזאבריחה, כי האסון — כנראה החמור ביותר בקורות הספנות בתעלת לאמאנש — כנראה נגרם ע"י חדירת מים דרך הצד הקידמי של הספינה.

„מראה מסמר שיער"

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, טסה בשבת מעל לספינה הטבועה בנמל זבריחה ואמרה לאחר מכן: „זהו מראה מסמר שיער".

היא דיברה על „ליל חרדה" בעקבות האסון שבו כנראה מצאו את מותם כ־135 איש. „היה זה ליל חרדה לכולם. היה זה גם לילה של אומץ רוח רב ולילה של מקצוענות גדולה מצד שרותי ההצלה", אמרה לעתונאים בנמל זבריחה שבצפון בלגיה, לאחר הטיסה.

לאחר מכן יצאה לבקר בבתי חולים מקומיים, בהם אושפזו אחדים מהניצולים. תאצ'ר שיבחה את העבודה המהירה של שלטונות בלגיה.

כמעט כל הנוסעים הם אזרחים בריטיים, שביקשו לשוב לארצם ממסע זול ביותר ליבשת אירופה — במחיר לירה שטרלינג לשם ובחזרה.

הציל תינוקת

אנדרו סימונס, מכונאי בן 30, עמד במסדרון יחד עם ידידו, קליפורד בירן, כאשר כבו אורות המעבורת. „המים החלו לפרוץ פנימה והם גאו מסביב. היינו מופתעים — לא יכולנו להאמין למה שעינינו ראו".

סימונס הבחין באדם שעמד במים עמוקים והחזיק תינוקת בידיו. „איש זה לא הצליח לנוע בגלל הקור. קליפורד ואני הצלחנו לקחת מידיו את התינוקת ולהוציא אותה מהמים", אמר. התינוקת ניצלה וגם שני נוסעים אלה חולצו בעזרת מסוק.

„לפני שראינו את אורות המסוק, הבטנו איש בפני רעהו. היינו בטוחים שאנו עומדים למות. אמרנו איש לרעהו „הבה נמות ביחד"".

סוזן היימס, רואת חשבון בת־35 ששבה מגרמניה המערבית יחד עם ידידה, אמרה שהבהלה נמשכה רק שניה. „לאחר מכן השתורר שקט והספינה החלה להתמלא מים".

היא שחתה עד סיפון גבוה יותר. „היה קר מאוד וחושך. מסביבי ראיתי אנשים ששתתו דם". לבסוף היא חולצה באמצעות סולם חבלים והגיעה למקום מבטחים.

רופאים בלגיים הצילו בשבת את חייה של נערה בריטית בת 14, שלקתה בהתקף לב, לאחר שאיבדה חלק ניכר מחום גופה במי הקרח, לפני שחולצה מספינת המעבורת. חום הגוף של הנערה ירד עד 24 מעלות צלזיוס, הרבה מתחת לנקודה שבה אדם נחשב כמת.

הרופאים דיווחו גם על תינוקת בת ארבעה חודשים שסבלה משבר בגולגולת, אך מתאוששת עתה.

ריימונד קוק, צעיר על כסא גלגלים, אמר לכתבים כי באסון נשברה רגלו. „היה זה נורא. הם נאבקו, מפני שכל אחד רצה לצאת משם", סיפר האיש לכתבים. אחד מבין הניצולים נשאל אם איפשרו לנשים ולילדים לצאת ראשונים, בהתאם למסורת המקודשת של יורדי ים. „אתה מתלוצץ", השיב האיש, „כל אחד נלחם להציל את חייו־הוא".

מתחילים לבצע תוכנית החומש הירדנית בשטחים

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

מתרבים הסימנים כי עוד החודש תתחיל ירדן לבצע את תוכנית החומש שלה בשטחים, לאחר כמה דחיות. בסוף השבוע חזרו מרבת־עמון חברי ועדות הפיתוח, ואתמול נועדו לישיבות ראשונות. מדובר בשמונה ועדות לגדה המערבית. בשבוע הבא תשלם ירדן לראשונה משכורות לעובדי מדינה שהתמנו בידי ישראל, לאחר מלחמת־ששת־הימים. העובדים האלה יקבלו חצי משכורת. עובדי המדינה מימי ירדן מקבלים משכורת שניה מלאה.

מפגש בין אנשי ההסתדרות לעורכי „עתון 77", המציין עשור להופעתו, נערך ביום שישי בבית הוועד הפועל. במפגש שהתקיים בחדר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, נערך דיון בנושאי תרבות, ספרות וחברה בהשתתפות סופרים, משוררים ואנשי ההסתדרות. בתמונה: (משמאל לימין) יעקב בסר, ישראל קיסר ונחום פסה. (צילום: נ.פ.פ.א)

יוחזרו הכנפיים לטייסים עיתונאים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מפקדת חיל האוויר, תבטל, ככל הנראה, את ההוראה שהוציאה לחברות התעופה האזרחיות בעניין העסקת טייסים המשמשים גם כעיתונאים בטיסות הנוחתות בבסיסי החיל.

את המכתב הוציאה בסוף החודש שעבר מחלקת בטחון שדה של חיל האוויר, על פי הוראת מפקד החיל, האלוף עמוס לפידות, והוא התייחס בעיקר לכתבו הצבאי של „הארץ" ראובן פדהצור. לכתבנו הצבאי נודע כי בהתערבות גורמים צבאיים בכירים שטענו כי הסעיף בחוזה בין חיל האוויר לחברות התעופה, שעל פיו הוצא המכתב, הוא מיותר ואינו יעיל, ניבדק הנושא מחדש וכפי הנראה יבוטל כליל.

השר לוי דורש להכריע בממשלה בסוגיית הוועידה הבינלאומית

„לא ייתכן להמשיך במצב בו ישנן שתי ממשלות צללים"

סגן ראש הממשלה השר דוד לוי הודיע כי הוא פנה לראש הממשלה בדרישה שמליאת הממשלה תכריע בהקדם בסוגיית הוועידה הבינלאומית, מאחר שהמצב הנוכחי אינו יכול להימשך עוד.

לא יכול להיות מצב, הטעים לוי בראיון ל„מבט" בטלוויזיה במוצאי שבת, בו ראש הממשלה קובע, כי ועידה בינלאומית היא אסון למדינה, ואילו הממשלה תמשיך לתת יפוי כוח אפילו בשתיקה, לשר החוץ להמשיך ולטפל בארגונה של אותה ועידה.

„שתי ממשלות"

„אם המצב הזה יימשך — הזהיר השר — או בעצם יש לנו, לא רק ממשלה שמדברת בשני קולות, אלא ממשלה שאינה מושלת ופועלת למעשה כשתי ממשלות צללים".

לפיכך הוא תבע מראש הממשלה יצחק שמיר להביא את הנושא ללא דיחוי להכרעת הממשלה.

לוי הוסיף כי שתי המפלגות הגדולות צריכות להיות מודאגות מהמתרחש, ולגבי תדמיתה של ישראל בעיני העמים. „מה יהיה מחר, אם שר החוץ יסע למדינה כלשהי וראש הממשלה יצטרך להזמין את השגריר של אותה מדינה כדי להזהירו בפני שר החוץ? — היקשה השר לוי — או ששר החוץ יתחייב כמדינה זו או אחרת בשם ממשלת ישראל, כאשר מכאן יאמר ראש הממשלה, כי דברי שר החוץ אינם מייצגים נאמנה את מדינת ישראל..."

סגן ראש הממשלה הטעים כי ישנם מצבים בהם העניינים החיוניים שמוטלים עלינו, תדמית המדינה, האינטרסים שלה ותקינות הממשל, מחייבים יותר מאשר אינטרס של מפלגה זו או אחרת. לכן חייבות שתי המפלגות הגדולות לעשות כאן את הצעד האלמנטרי — להכריע בסוגיה.

להכריע עתה

לשאלה, מה יהיה אם הכרעה תביא למשבר ממשלתי סופי, הגיב לוי: „עכשיו כל אחד מאיתנו נאלץ להכריע כאשר יהיה מאוחר מדי, לאחר שכל אחד ילך מצד הממשל יהיו כאלה כמו נגררים. שאיני רוצה להזכיר את שמה — הרי ברור שאנו מחוייבים להכריע עתה בסוגיה זו, על פי האמירה הממלכתית". (עתים)

● משלחת של נכבדי מדינת פלורידה בארה"ב, המורכבת מראשי ערים וביניהם אלכס דאוה, ראש עיריית מיאמי־ביץ', העיר התאומה של רמת־גן, נציגי המדינה הנבחרים וראשי הקהילה היהודית, היו בסוף השבוע אורחי רמת־גן.

חברות ערביות לתפקידים מרכזיים בנעמ"ת

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

שתי חברות ערביות נילי קיש ופטמה מסארווה, נבחרו לתפקידים מרכזיים בנעמ"ת. נילי קיש משפרעם — נבחרה לתפקיד יו"ר אגף האירגון בנעמ"ת. פטמה מסארווה מבקעה אל־גרביה נבחרה כרכזת הפעולות המשותפות של החברות היהודיות והערביות בנעמ"ת.

עובדי „מבט" יפגינו לפני משרדי „רסקו"

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

בפגישה עם ועדי העובדים ב„מבט" — בנייה טרומית בשדרות, המפעל שכל עובדיו, למעט 17, קיבלו מכתבי פיטורים, אמר סגן שר החקלאות אברהם כץ עוז, כי האינטרס של בעלי המפעל הוא לסגור אותו ולממש את הנכסים. כץ עוז הוסיף כי 80 העובדים שנשארו (אחרי פיטורי 150 בחודש נובמבר 1986) וקיבלו עכשיו מכתבי פיטורים, צריכים לשקול פניה לסוכנות היהודית שמכרה את המפעל בשעתו למ.ב.ע.

גם ראש המועצה המקומית שדרות, עמיר פרץ ואילן רגב, רכז החטיבה הצעירה של מפ"ם, מקיבוץ רוחמה, השתתפו בפגישה, הם עודדו את העובדים והבטיחו להם תמיכה לוגיסטית וציבורית. מחר יפגינו עובדי „מבט" לפני משרדי חברת „רסקו" בתל־אביב.

ביאטה קלרספלד ציידת הנאצים הנודעת, הגיעה אמש ארצה לביקור קצר כאורחת נעמ"ת לרגל קבלת פרס גולדה מאיר לשנת תשמ"ז, שיוענק לה וליהודית שמחוני מקיבוץ גבע.

במלאת שלושים למותו של
חברנו־יקירנו
אורי טל
בנם של הדסה וטיטו
נעלה את זכרו ביום שלישי 10.3.87
בשעה 21.15 בחדר האוכל
קיבוץ יחיעם

המשטרה מונעת הפגנה נגד משפט חברי המשלחת לרומניה

משפטנים: אין איסור על הצבת משמרת מחאה מצומצמת

מאת שלמה סלונצקי, כתב „על המשמר"

רב־פקד אבוטבול, ממשטרת רחובות, הודיע ביום שישי כי החליט לאסור על קבוצת „אזרחים נגד העמדתם לדין של חברי משלחת השלום לרומניה" מלהפגין מחר מול בית המשפט ברמלה, בעת שיתחיל משפטם של ארבעת חברי המשלחת.

רב־פקד אבוטבול טען שלא ניתן רישיון למשמרת המחאה, מאחר שההפגנה עלולה לפגוע בסוב־יודיצה.

מקורות משפטיים מסרו ל„על המשמר" שאכן יש למשטרה זכות לשקול דעת בנידון, והיא יכולה להחליט שהפגנה עלולה להוות ניסיון להשפיע על המשפט.

מחאה מותרת

אלא שהמשפטנים אביגדור פלדמן ותמר פלג, טוענים שכל עוד בהפגנה, או במשמרת המחאה, לא ישתתפו יותר מ־49 אנשים ולא יישאו בהן נאומים, אין המשטרה רשאית לפזרם.

יתרה מזו, אם יש חשש שקבוצת מתנגדים עלולה לגרום להפרעה לשלום הציבור בעקבות המחאה השקטה, חייבת המשטרה להגן על המפגינים העושים זאת במסגרת החוק.

זכות בסיסית

נעם סלע, דובר קבוצת האזרחים, המבקשת להביע את הסולידריות עם הנשפטים, טוען שאין במחאתם שום ניסיון להתנגד להליך השיפוטי עצמו אלא לחוק אשר גורם לו להתקיים. סלע טען גם שבכל מקרה תתקיים משמרת מחאה במסגרת החוק, כלומר עד 50 איש, מול בניין בית המשפט ברמלה, מאחר שזו זכות אזרחית בסיסית, שאין המשטרה רשאית לשלול מהם, וקיימים תקדימים רבים בנידון.

נג'יב מחפוז משבח המפגש ברומניה

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

הסופר המצרי המפורסם נג'יב מחפוז הביע תמיכה במפגש שהיה ברומניה בין משלחת אש"ף לבין משלחת ישראלית ואמר כי חובה להמשיך במפגשים אלה. הוא אמר כי חברי המשלחת הישראלית הוכיחו שהם מוכנים להקריב למען השלום, בכך שחלקם הועמד למשפט. מחפוז אמר את הדברים בפגישה בקאהיר עם ראש המשלחת לטיף דורי.

מחר ייפתח משפטם של לטיף דורי ועוד שלושה מחברי המשלחת בבית־משפט השלום ברמלה.

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חורים, 102־121, טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673 המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רץ והמתקדמת יגישו אי־אמון בממשלה בעקבות פרשת פולארד

ח"כ מתי פלד: חלק מן המידע שביקשה ישראל נועד למסירה לאיראן כדי לסייע לה במלחמתה נגד עיראק ■ שרון ארנס ורבין שותפים לפרשת הסיוע לאיראן

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

סיעת רצ הצטרפה אתמול לרשימה המתקדמת לשלום והודיעה כי תגיש השבוע אי־אמון בממשלה, בעקבות פרשת פולארד. לדעת רצ, ראויה הממשלה לאי־אמון בשל התנהגותה הכושלת והמסורבלת בכל הקשור לפרשה זו.

מזכיר מפלגת העבודה, עוזי ברעם, יגיש הצעה דחופה לסדר היום בשל הבעיות המצפוניות והמוסריות שפרשת פולארד מעלה.

אלוף (מיל') מתי פלד (המתקדמת) גילה אתמול, כי מי שהפעילו את ג'ונתן פולארד, ביקשו ממנו מסמכי מודיעין אמריקניים על שיטות הפעולה בדרכי ההפעלה של חיל־האוויר העיראקי בחזית האיראנית. לדבריו, ביקשה היחידה של רפי איתן פרטים מדוייקים על הפצצות שהטילו העיראקים על האי חארג', שהוא מסוף דלק חשוב של איראן במפרץ הפרסי. למסמכי מודיעין אלה אין ולא כלום עם בטחון ישראל. הם נאספו במסגרת ניסיון ישראלי לתת סיוע אסטרטגי לאיראן ולעזור לצבאו של חומייני להגן על האי.

פלד אמר עוד, כי שלושה שרי בטחון שכיהנו זה אחר זה — אריק שרון, משה ארנס, ויצחק רבין — היו שותפים לפרשת הסיוע האסטרטגי לאיראן, וזו הסיבה הכופה היום על שני ראשי הממשלות של הרוטציה (שמיר ופרס) להתנגד לכל חקירה, הן בפרשה האיראנית והן בפרשת פולארד.

בפניה ששיגר אתמול פלד ליו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, אבא אבן, הוא תובע חקירה מיוחדת בעניין ההוראה שנתן רפי איתן לפולארד, לגלות הוכחות לכאורה למעשי ריגול כביכול שביצעו ישראלים בשירות האמריקנים.

החיפוש אחר הוכחות כאלה מתקשר עם הכזבים שהשמיע השר שרון במלחמת לבנון ואחריה, כאילו יש ישראלים המשרתים את האוייב ותוקעים סכין בגב האומה. אם ועדת החוץ והבטחון לא תחשוף עד תום את חורשי המזימות הללו, שהתכוונו לחיסולם הציבורי של יריבים פוליטיים — אומר פלד לאבן — עלולים זרעי הנפץ האלה לנבוט ולקעקע את הדמוקרטיה בישראל.

ח"כ אוריאל לין (ליברלים) קרא לממשלה להביא למיצוי הדין עם כל מי שהיו שותפים למחדל פולארד. לין תקף עמיתים לליכוד המבקשים, לדעתו, לטייח את הפרשה. מרדכי וירשובסקי (שינוי) קרא לרה"מ שמיר להעלות היום את נושא פולארד בממשלה, במטרה להביא להקמת ועדת חקירה ממלכתית. אם לא תקום ועדה כנ"ל, חושש וירשובסקי, ימשיך כדור השלג להידרדר ולגרום קשיים לישראל, כולל בדעת הקהל בארה"ב.

לעומת זאת, סבור ח"כ אחר של הקואליציה בני שליטא (ליכוד־ליברלים) כי ישראל צריכה להסביר לציבור האמריקני, כי המידע שסיפק פולארד לא פגע כלל בארה"ב.

„בזבוזים במשרדי הממשלה"

הממונה על הכנסות המדינה ישראל ברון מתח ביום שישי ביקורת על הביזבוזים השונים במשרדי הממשלה, ואמר שהוא תומך בקיצוץ בתקציב הפעולות שלהם.

מר ברון שהירצה במועדון המסחרי והתעשייתי בת"א אמר שהוא בעד קיצוץ בתקציב של משרדי הממשלה בפקידים, בבניינים ובציוד. כמו כן התריע על ביזבוזים בנסיעות לחו"ל וכד'. לדבריו, תקציב הפעולות מהווה 9 אחוזים מהתקציב הכולל, והם מסתכמים ב־3.6 מיליארד שקל. הוא הדגיש, כי קשה מאוד לקצץ מפעולות משרדי הממשלה, „ולכן אנו נמצאים במילכוד".

מר ברון אמר, שניתן להשיג את הרחבת בסיס המס בעיקר ע"י שני גורמים: הכנסת הכנסות נוספות למעגל מס ההכנסות החייבות במס והרחבת המעגל של משלמי מס. זאת אפשר להשיג רק ע"י הורדת שיעורי המס בשלבים: בתחילה יש להוריד את גובה שיעורי המס ולנסות ולהעמיק את גביית המיסים.

פרס נפרד מבר־און, שלשום

חנן בר־און פרש משירות החוץ

לאחר שהובהר כי לא יתמנה לשגריר ישראל בארה"ב

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

עובדי משרד החוץ ושר החוץ, שמעון פרס, נפרדו ביום ו' באורח נרגש מאחד מבכירי העובדים במשרד, המשנה למנכ"ל חנן בר־און, אשר פרש משירות המדינה שנתיים לפני מועד צאתו לגמלאות.

חנן בר־און היה מועמד לכהונת שגריר ישראל בארה"ב, אך לאחר שהובהר לו, כי שר החוץ שמעון פרס מעדיף על פניו מינוי פוליטי — החליט לפרוש.

ועדת המינויים של משרד החוץ מינתה אתמול לתפקיד המשנה למנכ"ל את ישעיהו ענוג, שהיה עד כה ראש אגף אירופה במשרד החוץ. חנן בר־און יכהן כסגן נשיא מכון וייצמן.

בר־און נחשב לאחד מגדולי המומחים בישראל בנושא ארה"ב. בתפקידו כמשנה למנכ"ל ריכז בשנים האחרונות גם את כל הטיפול בארה"ב, בריה"מ ומזרח־אירופה. במסגרת תפקידו, השתתף באורח פעיל בכל המגעים עם ארה"ב בקשר לשיתוף הפעולה האסטרטגי, פרשת פולארד, משלוחי הנשק לאיראן והקמת משדרי „קול אמריקה".

השגריר הקנדי מסר הבהרות בעניין ירון

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שגריר קנדה בישראל ג'יימס ברטלמן מסר ביום ו' למנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין הבהרות על התנגדות ממשלת קנדה לאישור מינויו של אלוף עמוס ירון לנספח צבאי באוטאווה.

בעקבות ההבהרות יימשכו המגעים עם שלטונות קנדה.

השגריר הכחיש מכל וכל ידיעות כאילו קנדה רוצה לצמצם עתה או לחסל את חילופי המידע בינה ובין ישראל בקשר למתרחש במזה"ת.

השרותים הצרפתיים מטשטשים מידע על חשיפת ארגון פלשתינאי

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — שלושה ערבים שנעצרו בדירה ברובע ה־18 בפאריס בה נתגלה מחבוא נשק, מציגים עצמם כמשתייכים ליחידת שומרי הראש של ראש אש"ף יאסר ערפאת, במיפקד קולונל אוואדי. אך השרותים הצרפתיים מטשטשים מידע על זהותם, או על קבוצת הטרור בה הם פועלים.

לפי „לה מאטן", ייתכן שהם אנשי כוח־17.

זה מטמון הנשק השלישי של אש"ף שנתגלה כאן בחודשים האחרונים.

„לה מונד" מציגם כחברי „ארגון מהפכני מוסלמי סוציאליסטי", שביצע פיגועים במדריד, אך אין ספק כי הם שייכים לאירגון טרור פלשתיני. כפי הנראה הכינו התנקשויות במטרות יהודיות או ישראליות.

חוגים פה מביעים תמיהה על כי שרותי הבטחון הצרפתים, המתינו כשנה שלמה מגילויים עד לביצוע המעצר.

ד.ס.ט קיבלו לפני שנה מידע על פעילות טרור בדירה ברובע המאר „פאסי", מהאיטלקים שגילו את כתובת הדירה בפנקס כתובות של המחבל הפלשתיני ששרד בהתקפת הרמונים בשדה התעופה ברומא. מעריכים שהם עלו על עקבות לילה אל מצרי, ויאד אשאש ואיש שלישי, כבר מזמן.

אמינות השרותים מוטלת פה כמפוקפקת עוד יותר אחרי פרשת משפט עבדאללה, שבו הופיעו כמגיני המחבל, עורך הדין הראשון שלו ז'אן פול מרוזייר, צץ פתאום ממקום מסתורי והודה בטלוויזיה, כי שימש כמודיע של השרותים הצרפתיים. הוא האשים אותם כי לא ניצלו, או לא ידעו לנצל, את המידע שהוא מסר להם על ארגונו של עבדאללה ומפעיליו, כדי לסכל את גל ההתנקשויות.

גילוייו הפריכו לגמרי את טיעוני מספר 2 בד.ס.ט, כי עבדאללה אינו אלא „בוס קטן", והוא מאשר, כי מילא תפקיד כלורד בין עבדאללה למחבלים שלו ומפעיליו בדמשק.

ראש ממשלת צרפת ז'אק שיראק אמר בינתיים כי לא יפנה אל הנשיא מיטראן בבקשה שיעניק חנינה למנהיג המחבלים הלבנוני ג'ורג' איבראהים עבדאללה, שנידון למאסר עולם על ידי בית משפט בפאריס.

מיטראן הודיע מצידו, כי יהיה מוכן לחון את עבדאללה, שנמצא אשם בהשתתפות ברציחתם של דיפלומט ישראלי ודיפלומט אמריקני, אם יקבל פניה רשמית בנידון משיראק ואם ישוחררו כל בני הערובה הצרפתיים הכלואים בלבנון.

היום ברדיו

אתי רונאל

„גיטו" ים תיכוני?

בשבועות האחרונים פרצו זמרי הקסטות פריצה נוספת של מחסום אי־ההשמעה ברדיו, כאשר ניתנה להם שעת שידור יומית בין 12 ל־1 בצהריים ברשת א' של „קול ישראל" — כך סבור מגיש התוכנית, הזמר חופני כהן, לאחר שנים של התעלמות ותלונות על קיפוח.

חופני מוסיף, כי זוהי, אמנם, פשרה בין הצורך להשמיע את השירים הללו במסגרת השידורים הרגילים. אבל, כך או אחרת, היום ניתנה כבר לזמר המזרחי לגיטימציה, מה גם שזמרים אשכנזים מובהקים כאריק איינשטיין, רורי בן־זאב, אלון אוליארצ'יק ודני סנדרסון זוכים בזכותם לפופולאריות מחודשת.

לעומתו, רואה אחר מאבות הזמר המזרחי, המלחין אביהו מדינה, בתוכנית מעין „גיטו", בו מבודד הזמר המזרחי מן המוסיקה הלגיטימית ה„אשכנזית", המשודרת ברשתות ב' וג' הפופולאריות יותר של „קול ישראל". „רשת א' היא רשת רדומה, שקוראים לה רשת א', ומאחר שהמוסיקה הזאת היא פופולארית, משתמשים בה כדי לעורר אותה. אבל — אנחנו לא נעשה מה שרצו לעשות לנו, אלא נשלב בתוכנית יצירות ישראליות בעלות גוונים שונים, כדי שמי שישמע, ידע שאפשר גם אחרת. וזאת, למרות שיש בין קהל השומעים לא מעט מאוכזבים, שרוצים לעשות נקמות, ושואלים אותנו למה אנחנו משמיעים מוסיקה אשכנזית" — אומר מדינה הזועם על „החוכמולוגים מאירופה, המטשטשים ומטאטאים כל דבר המזכיר שאינו שייכים לאירופה".

חלק משיריהם של זמרי הקסטות — אני מזכירה לו — לא עמדו, כך לטענת עורכי המוסיקה ב„קול ישראל", בקריטריונים של רשות השידור בכל האמור ברמת המלים, הלחנים ואיכות ההקלטה. „נראה, מי שרוצה לקדם את הנושא יתייחס לשירים היפים והמוצלחים יותר של המוסיקה הזאת, ומי שרוצה לדחות אותו מקטלג את כולם — הטובים והרעים גם יחד — לקבוצה אחת. למה להכליט דווקא שיר קלוקל וזול כמו „המעגנטת" של ג'קי מקייטן, ולא שיר כ„כינור דוד"" שואל מדינה.

ובחזרה לחופני, המספר על התגובות הנלהבות המגיעות אליו בעקבות התוכנית, שהיא „תוכנית כביף, חפיפית כזאת, לא כרומו של עולם, ושאני משלב בה הכל מכל כל: ראיון עם ספורטאי השבת, שיחה עם אמא שלי, הקרנבל בברזיל, שירי להקות צבאיות, ואפילו את משפחת מלבסקי (חזנות) ושירים ביידיש כדי שלא יגידו שזהו עוד „גיטו" ים־תיכוני..."

היום תתארח בתוכנית „חומרת בה' הידיעה של הזמר המזרחי", מרגלית צנעני, הידועה בלהיטה „נערי שובה אלי", ואשר עיבדה את שירה של שלישיית גשר הירקון „הכל בגלל האהבה" והפכה אותו לשיר מזרחי מובהק.

בחודשים הקרובים — עד לסיומו של משפט דמיאניוק — תשודר התוכנית בימים ראשון ושישי בלבד.

אש"ף שב ומכריז: דוחים את 242

תוניס. — חליל אל ואזיר (אבו ג'יהאד), סגן מפקד כוחות אש"ף, שב והכריז בשבת כי אש"ף דוחה בתוקף את החלטת מועצת הבטחון 242 כבסיס לפעולה מדינית למען הסדר השאלה הפלשתינית.

בראיון שהעניק בשבת לסוכנות הידיעות הצרפתית בתוניס, אמר אבו ג'יהאד, כי חילוקי הדעות בין אש"ף לבין ירדן „עדיין קיימים", לגבי החלטה זו, ההופכת את השאלה הפלשתינית לבעייה של פליטים.

אבו ג'יהאד הכריז „עמדתנו ברורה. אנו דוחים את ההחלטה 242 ואנו אומרים לממשלת ירדן כי הפעולה המדינית למען הסדר שלום במזרח התיכון חייבת להתבסס על עמדה ערבית משותפת".

הוא הוסיף: „למעשה אין הכרזה שתחיה פעולה מדינית דו־צדדית ירדנית־פלשתינית". הוא הזכיר את השאיפה של אש"ף למען מהלכים מבוססים בין היתר על ההחלטות של ועידת הפיסגה הערבית האחרונה, שנערכה במרוקו ב־1982. פיסגה זו אישרה „תוכנית שלום צודקת ובת קיימא", המכירה במרומז בקיומה של ישראל".

אבו ג'יהאד הכחיש ידיעות בדבר הרכבת משלחת פלשתינית שתשתתף בוועידת שלום בינלאומית אפשרית. הוא אמר כי הסיכויים לוועידה כזאת רחוקים מאוד. „על אחת כמה וכמה מכיוון שהיא נתקלת בהתנגדות תקיפה מצד הממשל האמריקני השקוע בבעיית איראנגייט; וכן מיכשולים כתוצאה מהתעקשות הישראלית והמחלוקות הבין ערביות, שאינן מניעות שום צד זר להתחשב בעמדה הערבית".

עוד אמר, כי בעקבות הפגישה שקיים לאחרונה עם הקולונל קדאפי יפתחו שני הצדדים בשיתוף פעולה כדי לתרום ל„הפסקת התוקפנות" נגד מחנות הפליטים הפלשתיניים בלבנון. (ע"צ)

שמיר מפציר בשולץ להוריד הוועידה מסדר היום

מאת הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר שיגר בשבוע שעבר איגרת למזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ ובה דברי תודה על אירוחו בוואשינגטון. בתוך כך הפציר שמיר במזכיר המדינה להוריד מסדר־היום בהקדם האפשרי את הדיונים על ועידה בינלאומית מאחר שזו לא תקדם, טען שמיר, את המטרה המשותפת של מו"מ לשלום באיזור.

השבוע
1.45* ש"ח לק"ג אבוקדו
"פוארטה" ו"האס"

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע
* מחיר מירבי לצרכן
קח פרי והדיד לך בריא!
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

ח"כ דראושה וניימר־חוסיין הבוקר — לשיחות במצרים

ידונו עם הצמרת הפוליטית בקידום תהליך השלום באמצעות ועידה בינלאומית ● יבקשו סיוע לפלשתינים במחנות הפליטים בלבנון

מאת קאסם זייד ושלמה גלזר, כתבי "על המשמר"

ח"כ עבד אלוהאב דראושה ויו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות המקומיות הערביות, איברהים נימר חוסיין, יוצאים הבוקר לביקור בן עשרה ימים במצרים.

השניים יקיימו שורת שיחות עם אישי מימשל ופוליטיקאים מצרים. ביניהם: ד"ר עיסמת עבד אל־מגיד, סגן ראש הממשלה ושר החוץ, ד"ר אוסאמה אלבז, היועץ המדיני של הנשיא מובארק וד"ר מוסטפה חליל, סגן מזכ"ל המפלגה הלאומית השלטת.

הביקור אורגן באמצעות שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני. דראושה וחוסיין נפגשו אתמול עם השגריר בסיוני וסיכמו את הנקודות שיעלו השניים בשיחותיהם בקאהיר.

ח"כ דראושה אמר ל"על המשמר", כי בין הצדדים הוסכם ששני האורחים הישראלים ישוחחו על קידום תהליך השלום ויביעו תמיכתם בקיום ועידה בינלאומית.

עבד אל והאב דראושה

איברהים נימר חוסיין

לדברי דראושה, הביקור נערך על רקע ההסכמה הבין־ערבית בדבר קיום הוועידה הבינלאומית בהשתתפות כל הצדדים המעורבים בסכסוך המזרח־תיכוני.

לדעתו, הוועידה היא הערוכה היחידה לפתרון הבעיה הפלשתינית שהיא מוקד הסכסוך.

מלגות לסטודנטים מישראל

דראושה וחוסיין יבקשו מלגות לסטודנטים ערבים־ישראלים מממשלת מצרים ולאפשר לסטודנטים מוסלמים מישראל להשלים לימודי האיסלאם באוניברסיטת אל־אזהר. השניים גם יבקשו ממצרים להפעיל את מלוא השפעתה להצלת הפלשתינים במחנות הפליטים בלבנון.

בתשובה על שאלה, אמר ח"כ דראושה, כי איברהים נימר חוסיין והוא ינסו לשכנע את ראשי המפלגה הלאומית במצרים להזמין ... ממפלגות השמאל בישראל לבקר במצרים, כשלב ראשון של חילופי משלחות בין המדינות.

דראושה חזר והדגיש כי מטרתו העיקרית של הביקור היא להבליט את תפקידם האמיתי של האזרחים הערבים כגשר לשלום.

הביקור מתקיים בתיאום עם ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, השר עזר וייצמן ומזכ"ל "העבודה" ח"כ עוזי ברעם.

שולץ ושווארנאדזה ייפגשו במוסקווה לדון בשיפור יחסים

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ייפגש עם עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה במוסקווה באמצע אפריל.

מקורות אמריקניים ציינו, כי שני שרי החוץ יקיימו שיחות בבירה הסובייטית מה־13 ל־16 באפריל ומניחים, כי ידונו במכלול הבעיות השנויות במחלוקת בין ארה"ב לבריה"מ.

עם זאת הוסיפו ואמרו המקורות, שהפיקוח על החימוש, יהיה כפי הנראה הנושא המרכזי של השיחות, לאור התזוזה שחלה בימים האחרונים בעקבות היוזמה שנקט מיכאיל גורבאצ'וב לסילוק הטילים האירופיים לטווח בינוני והענותו המהירה של הנשיא רייגן ליוזמה זו אשר תגיש טיוטה של הסכם בין שתי מעצמות העל בנושא זה.

ראש המשלחת הסובייטית בשיחות פירוק הנשק בז'נבה, סגן שר החוץ יולי וורונצוב, אמר כי שני הצדדים השיגו פריצת דרך בעניין סילוקם של הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאירופה. הוא הוסיף כי חוזה בנושא זה ינוסח תוך ... חודשים.

עוד אמר הנציג הסובייטי ... ששני הצדדים פתרו את כל ... העקרוניות. הוא התנבא, ש... חוזה תהיה מוכנה תוך שלושה ... ארבעה חודשים.

סטודנטים בדרא"פ תובעים מפיט בותה ביטול האפרטהייד

יוהנסבורג. — 27 אקדמאים מאחת האוניברסיטאות בעלות ההשפעה הגדולה ביותר בדרום־אפריקה, התמרדו בשבת בגלוי נגד הנשיא פיטר בותה, וקראו לממשלתו לבטל את האפרטהייד ולהתחייב להתחלק בסמכויות עם השחורים.

האקדמאים מאוניברסיטת סטלנבוס, ערש לידתה האינטלקטואלית של המפלגה הלאומית השלטת, פירסמו הודעה בה הדגישו כי אין הם יכולים עוד להימנע מלבטא את דאגתם, נוכח הקיפאון שחל מאז חודש מאי אשתקד ברפורמות האמורות להתבצע במדיניות הפרדת הגזעים.

בינתיים הודיע וילם דה קלרק, אחיו של השר פ.ו. דה קלרק, כי הוא מתפטר ממשרתו כעורך השבועון "ראפורט" היוצא אור בשפת אפריקאנס, בחלקו בשל התערבות מצד מפלגת השלטון בתוכן של עתונו.

הביקורת מצד שני מיגזרים במימסד של האפריקנרים ממוצא הולנדי, עלולה להזיק למפלגת השלטון, בשעה שהיא מתכוננת לבחירות כלליות לאזרחים לבנים, ב־6 במאי. הדבר גם יגרום מבוכה לנשיא בותה, המכהן כקנצלר אוניברסיטת סטלנבוס.

המפלגה הלאומית השלטת כבר נפגעה מעריקתם של מספר חברים במחאה על התאטה ברפורמות באפרטהייד. 3 חברים לשעבר, כולל השגריר לשעבר של דרום אפריקה בלונדון, דניס וורל, הודיעו כי יציגו את מועמדותם לבחירות כבלתי־תלויים.

האקדמאים של אוניברסיטת סטלנבוס, כולל 23 פרופסורים, אמרו כי הם משוכנעים כי ... המו"מ כדברי מילוי רצונם ... הדרום אפריקנים — ... השחורים — בתחום תהליך ... ההחלטות, מתעכב בצורה ... כשל היסוסי הממשלה ... אותות של תקווה..."

(רויטר ...)

חוקר האמנות פרדריק מארט מציג פוסת גבס שהתגלתה באוסף פרטי בשוויץ ואשר לדבריו הינה חלק מהדגם המקורי של פסל "דוד" של מיכאל אנג'לו, שתצלומו מוצג משמאל (צילום: אי.פי)

המשכים

וושינגטון מצפה

(סוף מעמוד ראשון)

ברצינות להחזיר לוואשינגטון את אחד מנספחיה הצבאיים בשגרירות בתל־אביב.

נציגים אמריקניים דיפלומאטיים וצבאיים הצטוו לעזוב כל פגישה בישראל — חברתית או מקצועית, בפורום קטן או גדול — אם משתתף בה גם סלע, אשר הואשם בשבוע שעבר בריגול על־ידי חבר מושבעים פדראלי.

מצמצמת שיתוף הפעולה

מקורות במימשל אמרו אתמול, כי הקהילה המודיעינית האמריקנית מצמצמת את שיתוף הפעולה עם ישראל. "ישראל ביצעה פעולה עויינת ביותר כלפינו", אמר מקור אמריקני, "ולאחר מכן מעלה בדרגה את אלה שהיו מעורבים בפעולה. כיצד נוכל להמשיך בעסקים כרגיל?"

כתבי אישום נוספים

נציגים ישראלים אמרו לעומת זאת לעמיתיהם האמריקנים, כי שיתוף הפעולה בחקירת הפרשה נפסק מעתה לאור האשמת סלע והאשמתם הצפויה של ישראלים אחרים. חבר מושבעים נוסף עומד להאשים את רפאל איתן, יוסף יגור ואידית ארב, בקרוב. ישראל כבר הודיעה לארה"ב, שצעד מעין זה הוא בגדר הפרת ההסכם שהושג ערב בוא משלחת החקירה האמריקנית לישראל, לפיו יזכו הישראלים המעורבים בחסינות. אולם האמריקנים טוענים, כי רק לאחר שוב המשלחת לוושינגטון התברר חלקם בפרשה.

בינתיים ממשיכים סנאטורים, חברי בית־הנבחרים, מנהיגים יהודיים והתקשורת האמריקנית למתוח ביקורת קשה על ישראל.

ביקורת קשה בעתונות

ה"וואשינגטון פוסט" מאשים במאמר מערכת, כי "ישראל רוצה לקבור את הפרשה, אך רבים רואים את הצורך שהיא תעשה משהו בעניין זה — ובמהרה". ה"ניו־יורק טיימס" אומר, כי "המנהיגות הישראלית אינה עושה טובה לעצמה בהתחזות כי אינה מעורבת בעניין". שני העתונים זועמים על קידומו של אלוף־משנה סלע.

שבחים לאבן

פעילי הקהילה היהודית האמריקנית מרעיפים שבחים על ח"כ אבא אבן, שבחר להתעלם מהקו הרשמי של הממשלה בנוגע לפרשה ואמר ל"ניו־יורק טיימס" כי לדעתו "זהו הרגע הקשה ביותר בתולדות היחסים הבינלאומיים של ישראל. מאחר שהמחדל הוא מתוצרת בית. פרי הזנחה של דמויות מפתח שגילו חוסר אחריות מבהיל בפוגעם באינטרסים החיוניים ביותר של ישראל — יחסינו עם המעצמה הידידותית ביותר וכן פגעו באיש שאותו שלחו למשימה".

עמדתו של אבן צוטטה באופן נרחב בתקשורת האמריקנית וקלעה לדעת רוב הפעילים היהודיים, הסבורים שיש להקים לאלתר ועדת חקירה אפקטיבית בישראל.

גדל זרם המבקרים במוזיאון לוחמי־הגיטאות

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

20 אלופים במילואים והרמטכ"ל לשעבר עם בני משפחותיהם ביקרו אתמול במוזיאון לוחמי הגיטאות בעקבות משפט דימיאניוק.

בין המבקרים האלופים לשעבר מאיר עמית, ישעיהו גביש, שלמה להט (צ'יץ'), שמואל אייל, יוסף גבע, חיים שפיר, אהרון יריב והרמטכ"ל לשעבר צבי צור. מדובר בפורום קבוע של אלופים לשעבר הנפגשים כל כמה שבועות לצורך טיול או יום לימודים מוקדש לנושא מסויים. הפעם הוחלט בעקבות משפט דימיאניוק המתנהל בירושלים לבקר במוזיאון לוחמי הגיטאות, בו מצוי דגם מחנה טרבלינקה, שנעשה על־ידי חברת קיבוץ ניצולת השואה. המבקרים שמעו הסברים על מחנה טרבלינקה מסביב לדגם המחנה. למבקרים גילו בני משפחותיהם וביחד 50 איש.

מנהל המוזיאון בנימין אנוליק, מסר שמאז תחילת משפט דימיאניוק גדל מאוד זרם המבקרים ואין להשוות את המספר הרגיל למספר העצום של מבקרים המגיעים מידי יום למוזיאון.

● ג'וליאן ב. ונצקי, אחד המנהיגים המרכזיים בתמיכה היהודית־האמריקנית להתפתחות הכלכלית של ישראל משך 40 השנים האחרונות, נבחר ליושב ראש חבר המנהלים של הבונדס.

העיתון "אל־איתיחאד":

שלושה בני־ערובה נהרגו בביירות

אבודאבי. — העיתון "אל־איתיחאד", היוצא אור בנסיכויות הנפט הערביות, טען אתמול כי שלושה בני־ערובה זרים שהיו מוחזקים בלבנון, נהרגו במבצע של הכוחות הסוריים נגד שכונת אל־באסטה, במערב ביירות המוסלמית, שם היה בסיס של חיזבאללה הפרו־איראנית.

העיתון, המסתמך על דו"ח של שירותי הביון של שגרירות ארה"ב בביירות, טוען כי ייתכן ששניים מבני הערובה שנהרגו הם מערב גרמנים. שני מערב גרמנים, רודולף קורדס ואלפרד שמידט, נחטפו בינואר בביירות. דובר של ממשלת מערב גרמניה בבון אמר בשבת, כי ידיעה זו של העתון "אל איתיחאד" איננה אלא "השערה".

(ע"צ וע"ר)

לקט: להקפיא ההקצבות ליוזמי המפגש עם לה־פאן

מאת אתי רוזנאל, כתבת "על המשמר"

יו"ר תנועת העבודה הציונית העולמית, יחיאל לקט, פנה אתמול לגזבר הסוכנות, עקיבא לוינסקי, דורש להקפיא את ההקצבות הניתנות ע"י הנהלת הסוכנות לז'אק טורצ'ינר, חבר ההנהלה הציונית, והאחראי על פעולות יחסי החוץ, שהיה יוזם המפגש האומלל שנערך לפני מספר ימים בניו־יורק בין כמה מנהיגים יהודיים לבין לה־פאן, ראש הימין הלאומני הקיצוני הגזעני בצרפת.

"המפגש בין חבר ההנהלה הציונית ז'אק טורצ'ינר ומנהיגים יהודיים בארה"ב לבין הפאשיסט לה־פאן הוא מעשה אומלל, שיש לגנותו בכל לשון של גינוי, זאת מכיוון שהוא נסיון מצד הפאשיסט לטהר עצמו ולקבל לגיטימציה מהעם היהודי כלפיו" — כך אמר אתמול ראש מחלקת עליית הנוער בסוכנות היהודית אורי גורדון בכנס בתל־אביב.

הוא ציין, כי לה־פאן התבטא לא אחת בהערות אנטישמיות מהסוג המחליא ביותר, וכשם שלא יעלה על הדעת, שמנהיגים ציוניים ייפגשו לתת של מינחה באוירה ידידותית, כביכול, עם הרב כהנא, כך אין להיפגש לשיחות רעים עם הציניות של לה־פאן. מתמיהה מאוד תמימותם של המנהיגים הללו, שלא ראו את ההתחברלה ... לה־פאן והיו בידיו כלי משחק למטרותיו הפוליטיות.

גורדון דורש לברר את הנושא באופן מיידי ולדרוש ממשתתפי הפגישה הסבר, והתנצלות בפני חברי ההנהלה הציונית.

אמו של מיכאל שירמן, אחותו ואלמנתו, בהלוויה, אתמול (צילום: אנדרה ברוטמן)

"הרוסים הרגו את שירמן"

אמר יו"ר המרכז למידע בענייני ברה"מ — בהלוויה הצנועה למיכאל בן ה־32, שתרומת מוח־העצם מאחותו לא הצליחה להצילו

מאת זהבה מרום, כתבת "על המשמר"

"הרוסים הרגו אותו", אמר שלשום יוסף מנדלוביץ, יו"ר המרכז למידע והסברה בענייני בריה"מ בעומדו ליד הקבר הטרי של מיכאל שירמן.

עשרות חברים וקרובי משפחה ליוו ביום ו' בצהריים את מיכאל שירמן בן ה־32 בדרכו האחרונה. שירמן, שהתפרסם במאבקו בשלטונות בריה"מ, על מנת שיאפשרו לאחותו לעלות לארץ כדי לתרום לו מוח־עצם, נטמן בבית העלמין של נס־ציונה, בה התגורר. על־פי בקשת המשפחה, היתה ההלוויה צנועה ואישית, ללא הספדים וללא נוכחות זרים. מיכאל שירמן, ביולוג במקצועו, עלה ארצה ב־1980 עם אימו. הוא החל לעבוד במפעל אינטר־ידע בקריית־המדע שבנס־ציונה.

בסוף 1985 סמוך לנישואיו למלכה (25) התגלה כי לקה במחלת סרטן הדם. הטיפולים השונים שבוצעו בו נכשלו וסיכוייו היחידים להמשיך לחיות היו תלויים באפשרות השתלת מוח־עצם. התורמת האפשרית היחידה היתה אחותו אינסה מלורובה בת ה־36, ששלטונות בריה"מ מנעו את צאתה. רק בתחילת 86', לאחר שמיכאל נסע לרקיאוויק בה התקיימה אותה עת פיסגת גורבצ'וב־רייגן, ניתן לאחות ולבני־משפחתה לעלות לארץ. לפני כחודשיים בוצע הניתוח בביה"ח הדסה בירושלים, אך היה זה לאחר שכבר חלה הידרדרות במצבו של שירמן.

עיתונאים וצוותי תקשורת מכל העולם המתינו מחוץ לבית־העלמין, כשיצאו משם חבוקות בחוזקה האם הישישה יבגניה שירמן, האלמנה והאחות אינסה. בין הבאים ללוות את שירמן בדרכו האחרונה, היתה גם ריטה לוין מירושלים, שאביה גורי שפילמן, החולה בסרטן, נאבק כיום בשלטונות הסובייטיים, המסרבים לאשר את עלייתו ארצה כדי להתאחד עם בני־משפחתו.

"איך מדברים על שינוי בבריה"מ, בה בשעה שכל־כך הרבה יהודים חולים אינם מורשים לצאת ממנה ולהתאחד עם בני משפחותיהם בארץ", שאלה.

אנשים ואירועים

בית־המשפט העליון ביפאן קיבל עדות של כלב

טוקיו. — בית־המשפט העליון ביפאן קיבל כאמינה "עדותו" של כלב משטרתי, שזיהה אדם חשוד באונס ובפגיעה בקורבנו. איש זה נידון לשלוש שנות מאסר בעקבות עדותו של הכלב.

בית־המשפט העליון אישר את פסק הדין שניתן בערכאה נמוכה יותר ושהיה מבוסס אך ורק על עדותו של קארל, עד ראשון המהלך על ארבע בתולדות המשפט ביפאן.

מאחר שלא נמצא כל עד ראייה, נעזרה המשטרה בחוש הריח של הכלב וגילתה את החשוד קוניו מאורה, פקיד בן 44, שאנס תלמידה ב־8 באפריל 1981 ביער ופצע אותה.

החשוד טען, כי הוא חף מפשע ופרקליטו הגיש ערעור על החלטת בתי המשפט, בציינו כי חוש הריח של כלב לא יכול להתקבל כהוכחה מדעית, מאחר שאין כל אפשרות לחקור "עד" זה וגם לא ניתן לתקן משגה שנעשה על ידי כלב.

(ע"צ)

סוג חדש של איידס עלול להביא למגפה נוספת

אטלנטה. — סוג חדש של נגיף ה"איידס" שנתגלה לפני כשנה, עלול לגרום למגיפה שניה של המחלה באפריקה — מוסר העיתון "אטלנטה ג'ורנל".

הנגיף החדש, המכונה בשם "היו"2", גורם כפי הנראה אותו נזק קטלני למערכת החיסון, אך מנקודת ראות גנטית הוא שונה מנגיף האיידס הידוע עד כה, מציין העיתון.

בינתיים נמסר מטוקיו, כי יפאן פיתחה מערכת אוטומטית לבדיקת הדם לשם גילוי נגיפי איידס. בשיטה החדשה יכולים לקבוע תוך שעה אם אדם נגוע במחלה הקטלנית, נמסר בהודעת הצלב האדום היפאני.

(ע"ר, ע"צ)

בן ה־16 אשר ניספה בתאונת דרכים (צלום: אי.פי.)

לב של צעיר שנהרג בתאונה — הושתל בחזה סבו

סולט לייק סיטי. — גבר בן 68 שרוי עתה במצב קריטי אך יציב, לאחר שבחזהו הושתל לבו של נכדו בן ה־16 שניספה בתאונת דרכים.

תומאס נילסון מלוגן שביוטה סבל ממחלת לב מאז 1981. כאשר אושפז בבית חולים שבסולט לייק סיטי בשבוע שעבר כמועמד להשתלה, התברר כי ניתן להשיג לו לב של אדם שמת בתאונת דרכים. התורם היה ג'ונתן קרייג סימפר מבריגהם סיטי, שמת בהתנגשות בין מכונית לרכבת ביום ג' בלילה.

כאשר נודע למשפחה מי התורם, "נערך דיון בין בני המשפחה", מסר דובר בית החולים, "והוחלט להמשיך בהשתלה".

הצעיר עבד יחד עם סבו במפעל הבנאות של הסב בקיץ שעבר.

(ע"ר)

האוורסט כבר לא מה שהיה...

ניו־יורק. — יתכן שהר אוורסט אינו הפיסגה הגבוהה ביותר בעולם — השערה זו הועלתה בשבת על־ידי מדענים אמריקנים.

העיתון "ניו יורק טיימס", המסתמך על דו"ח של מדענים באוניברסיטת וושינגטון שבסיאטל, מציין כי בעזרת שיטות מדידה חדשות, תוך שימוש בלוויין, הגיעו מדענים לסברה כי "קיי 2", פיסגה אחרת בהרי ההימאלאיה גבוהה יותר.

עם זאת, אין המדענים מוכנים לאשר סופית ש"קיי 2" היא הפיסגה הגבוהה ביותר על כדור הארץ, כל עוד לא מדדו גם את פיסגת אוורסט תוך שימוש באותה שיטה.

לפי הנתונים המקובלים, עד כה פיסגת אוורסט היא בגובה של 8,847 מטר ואילו פיסגת "קיי 2" היא בגובה 8,610 מטר.

(ע"ר)

צוות במשרד הבריאות מכין חוק ביטוח בריאות ממלכתי

מאת ציונה ריכמן, כתבת "על המשמר"

בכינוס של חוג "רצאה־בהר" שהתקיים ביום שישי בבית־ברל, אמרה שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, כי בעקבות המשבר המתמשך במערכת הבריאות היא הקימה צוות להכנת חוק ביטוח בריאות ממלכתי, במטרה לשמור על קיום רפואה ציבורית, שוויונית ועל עצמאות קופות־החולים הקיימות.

לדעת מקורבים לשרה שהתנגדה בעבר לחוק ביטוח בריאות ממלכתי יש בהכרזתה משום מהפך. שר האנרגיה, משה שחל, שהשתתף בכינוס, תקף בחריפות את שרי הליכוד ואמר "שרי הליכוד הפרו את כללי המשחק ופגעו בסולידריות ובכבוד ההדדי המקובל בממשלה על רקע מאבק פנימי בתנועת החירות.

"כשהיינו באופוזיציה, היתה מערכת היחסים הרבה יותר טובה. אנשי הליכוד מוליכים בנושא הוועידה הבינלאומית את העם בשקרים ודמגוגיה, משום שקווי היסוד של ממשלת בגין אחרי המהפך תמכו בקיום ועידה בינלאומית בהשתתפות בריה"מ וללא תנאים מוקדמים".

לדעת שחל, המאבק על מנהיגות עלימים בחירות יימשך לפחות עוד עשר שנים ויביא להקמה המרת־תקיפים בעמדות ראשי התנועה. בעקבות זאת, צופה שחל קיום בחירות בסוף שנת 87', אם יימשכו העמורים.

עולי בריה"מ: פתיחת שערים — תנאי ליחסים עם הסובייטים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

התאחדות עולי בריה"מ המועצה הודיעה אתמול, כי היא מאמצת את יוזמת הממשלה ... ברצון לקשור יחסים עם בריה"מ ...

אתמול היה הכינוס השנתי של ההתאחדות, שנערך ... בבאר־שבע. העולים אמרו כי קשירת היחסים עם בריה"מ צריכה לבוא בתנאי לשחרור אסירי־ציון, לפתיחת שערי־העליה וליצירת תנאי קיום לחיי קהילה ודת ליהודים הנשארים בבריה"מ. בכינוס, נאמר כי היורדים מוגדרים ... קליטה ... מביא למצב שהעולה תלוי ברצונם הטוב של פקידי קליטה למיניהם.

מצב זה גורם תסכולים בקרב העולים. אלה מעבירים את אי־שביעות רצונם לקרוביהם בבריה"מ, והללו נרתעים מלהגיע לישראל לאחר שהם מקבלים היתרי־יציאה.

ההתאחדות תובעת מהממשלה לעשות יותר לקליטת העולים. לדברי העולים, אין הממשלה ערוכה לקבלת עליה בקנה־מידה גדול, ועליה לאמץ את חוק הקליטה שמציעה ההתאחדות. לפיו יוטבו באופן ניכר תנאי העולים.

יו"ר ההתאחדות, פומה פיינגבלום, אמר כי הארגון מתכוון לשנות את השיטה שנקט עד כה, ולהחריף את המאבק להטבת תנאי העולים. לדבריו, מתכוונים העולים להפגין מול משרד ראה"מ בעניין זה.

שר הקליטה יעקב צור, שדיבר בכינוס, קיבל מיד את אחת מתביעות העולים — להחשיב פנסית של עולים החל מהיום בו החלו לעבוד בבריה"מ, ולא בארץ. השר אמר, כי הוא רואה חובה יהודית וציונית להידבר עם בריה"מ בכל תחום, ומכאן חשיבותה של ועידה בינלאומית. לדבריו, אנו נמצאים בתקופה מכריעה ... ההיסטורית ליהודי בריה"מ, וההתאחדות המסתכמת אתמול את נשיאותה לפנות לארגונים יהודיים בארה"ב בבקשה לא לתת יד לנתינת סטטוס של פליטים ליהודי בריה"מ. ההתאחדות קראה גם לפעול להנהגת טיסות ישירות מבריה"מ לישראל.

ביום ו' נמסר מטעם "אמהות למען חומש" השובתות רעב כי השביתה תימשך והמאבק יוגבר לקראת יום א' הקרוב, שהוא יום האשה הבינלאומי.

בכך הן תצטרפנה ל־60 נשים מסורבות עליה ברחבי בריה"מ, שפתחו אתמול בשביתת רעב בת 3 ימים, במטרה להסב את תשומת הלב לבעייתן, ולעובדת היותן בסירוב שנים רבות. היום, מתחילה השביתה הת־נוספת אחת האמהות, ואושפזה בבית־החולים "ביקור־חולים" בירושלים.

על היום
8.3.87

מדע ביוני

מאת יהודה צור

חשיפת פרשת פולארד על חשל־מותיה השונות מיקדה את תשומת ליבם של אמצעי התקשורת ודעת הקהל בארה"ב בקיומה של לשכה לקשרי מידע (לק"ם) שפעלה בארבעה סניפים בעיריה החשובות של ארה"ב. לכאורה, נועדו הלשכה והנספחים המדעיים הממונים על סניפיה לעסוק באיסוף מידע בתחומי המדע השונים, באותה המתכונת הנהוגה בדרך־כלל בארצות המערב הידידותיות זו לזו. אולם, גילוי פעולתו של פולארד, איש הביון הבכיר במודיעין של הצי האמריקני, הוכיח שזרועותיה של הלשכה לקשרי מדע פורצות גם לתחומי ביון שונים.

ב־15 ביולי 1986 דיווח העיתון „וושינגטון פוסט" בעמודו הראשון על ראיות לכאורה כי ישראל הפעילה מבצעי ביון בארה"ב במשך שנים רבות, לרבות איסוף חומר הקשור ישירות לתחומי טכנולוגיה ומדע ולא רק נתונים מודיעיניים כפי שהיה בפרשת פולארד. בניגוד לטענותיה של ישראל, הדבקה עד עצם היום הזה בגירסתה שמדובר בפרשה חד־פעמית, טען העיתון, שרשתותיה של ישראל שעסקו בביון, היו פעילות בארה"ב עשרות שנים. כך, לפחות, טען באותו עיתון ג'ון דוויט, איש האפ. בי. איי. שהיה ממונה על בטחון הפנים בארצו עד שיצא לגימלאות. האיש טען שהוא זוכר כמה מקרים ב־30 שנות שירותו בריגול־הנגדי בהן נחשפו פרשות ריגול של ישראל. לטענתו, בכמה מקרים נתבקשו דיפלומטים ישראליים לעזוב בשקט את תחומי ארה"ב משום שעסקו בריגול.

השבועון „ניוזוויק", בגיליונו מ־14 ביולי אשתקד, טען ששנים רבות עוסקת ישראל בהשגת מה שהיא חושבת חיוני להבטחת קיומה, בכל התחומים, לא רק בענייני מודיעין, אלא גם בתחומי המדע השונים. לדברי השבועון, כך הוברחו בשנות ה־60 חומרים גרעיניים אשר להם היתה זקוקה ישראל. השבועון הרגיש שבדרך־כלל ארה"ב העלימה עין מן הפרשה, אולם בשנים האחרונות גדל דור חדש של חוקרים ותובעים אשר סבור, שיש לחשוף מיבצעי ריגול גם אם נעשים מטעם מדינות ידידותיות.

ב„וושינגטון פוסט" וב„ניו־יורק טיימס" נטען בראשית חודש יוני אשתקד, כי רפי איתן, אשר הועמד רשמית בראש הלשכה לקשרי מדע, היה האיש שהיה קשור במיבצעים בשנות ה־60, אשר בהן השיגה ישראל לטענת העיתונים עשרות טונות של אורניום וחומרים גרעיניים אחרים. על פי פרסומים בעיתונות האמריקנית, עסקו זרועות הביון של ישראל שפעלו בשנים האחרונות בארה"ב גם בהברחת ידע טכנולוגי מתוחכם, לא רק לייצור פצצות מיצרר. אנשי המכס והאפ. בי. איי. פשטו, כזכור לפני כמה חודשים על משרדי החברה שעסקה בייצור נפצים מגנטיים המשמשים, לטענת כלי הפירסום, גם להפעלת פצצות גרעין. עד עצם היום הזה, בעליו של המפעל נעדר.

אין ספק, שגורמים בכירים במימשל האמריקני שעסקו בריגול נגדי, וללא ספק גם אישים בכירים במימשל עצמו, היו מודעים לפירסומים אודות פעולותיה של ישראל. הן באיסוף חומר מודיעיני וייתכן מאוד שגם ברכישת ידע ואמצעים טכנולוגיים. כל עוד „רק" עסקו בכך, ארה"ב לא הגיבה. אולם ייתכן שהעובדה, שהפעם פעלה הלשכה לקשרי מדע להדחת גורם מודיעיני אמריקני בכיר לבגוד בארצו היוותה קו אדום.

על פי הפרסומים הרשמיים, פירקה ישראל את הלשכה לקשרי מדע ושלחה את אנשיה הביתה. לפני כמה שבועות טענו עיתונים בארה"ב, שלפחות בשתי ערים פועלת הלשכה כרגיל.

פיל משתולל בחנות חרסינה

מאת עוזי מחנייםי, לונדון

אלה המסתובבים בחנות החרסינה על קצות האצבעות נחרדו שמישהו הכניס לחנות פיל שהחל להשתולל ולהרוס כל חלקה טובה.

מטבעם מיבצעי מודיעין שהם פוסעים בזהירות בתחום הרמרומים שבו בין הישג עוצר נשימה לפיאסקו מצלצל מסתתרת אלילת המזל שתמיד משחקת תפקיד, משני ככל שמדובר במבצע מקצועי, אך תמיד קיים. קהיליית המודיעין הישראלית נצרבה במהלך השנים פעמים לא מעטות בחום היוקד של הכשלון. ה„עסק הביש", „לילהאמר" וחטיפת המטוס הלובי הם רק כמה ראשי קרדום שמסמנים את הנתיב של הקהילייה בדרך להשגת איכות „אפס הליקויים" שכה הכרחית בסוג אכזרי זה של פעילות. משך שנים ארוכות, פסעו כל אותם עלומי השם במעלה המדרון לקראת שלימות מבצעית שאף אם לעולם לא תושג שמאד התקרבו אליה. מדינת ישראל נתנה לקהיליית המודיעין שלה — „מוסד", שב"כ ואמ"ן — מנדט לבצע בשמה מיגוון של פעילויות אשר בלעדיהן כל אלפי הטונות של טנקים מטוסים ושאר ציוד מלחמה היה מוטל כאבן שאין לה הופכין. והנה, מסתבר, כי במקרים מיוחדים נוטרלה קהיליית המודיעין, ומיבצעים רגישים ומאוד מקצועיים הוטלו על אנשים בוררים, שפעלו כגוף מודיעיני לכל דבר, אך ללא התשתית, הנסיון, הגיבוי והבקרה שבלעדיהם אלילת המזל הופכת להיות המושלת בכיפה.

טייס מעולה — אבל...

אביאם סלע הוא כנראה טייס מעולה, אך מה לו ולהפעלת סוכנים, ואפילו כמפעיל משנה? רפי איתן הוא יהודי פיקח ואיש מוסד בעל מוניטין בזמנו, אך מדוע הפקידו בידיו את פולארד ולא הפקידו זאת בידי הנבחרת של ישראל לטוב או לרע? מדוע הטיל שמעון פרס על נער פיקח אבל שרלטן מוחלט כמו עמירם ניר לנהל מבצע כה מסובך רגיש ומקצועי, שעה שיש לו לפרס מנגנון מעולה המו ה„מוסד" לנהל מבצעים מסוג זה? לפני כחודש, במסגרת ביקור חטוף של פרס בלונדון, הזדמן לי לשאול אותו מה הסיבה שלא נתן לנבחרת הלאומית לנהל את המבצע האיראני, אם כבר החלט „לעזור לידידי", כהגדרתו. תשובתו של פרס היתה אופיינית: מתחכמת, אבל ריקה. הוא אמר אז „כי אם הייתי נותן זאת לנבחרת, האם התוצאה היתה אחרת?" יכול להיות שהתוצאה היתה דומה, אך באותה נשימה, ובסבירות גבוהה יותר, ניתן להעריך, שאם המבצע האיראני היה ניתן ל„מוסד", שאנשיו רואים נגד עיניהם רק את השיקול המבצעי ולא כל רווח פוליטי, ארוך או קצר מועד, בהחלט יתכן שראש ה„מוסד" היה בא לשמעון פרס ואומר לו: אדוני ראש הממשלה, למיטב ידיעתנו והערכתנו, שומר נפשו ירחק מהגורבאניפארים, המתווכים והקיצונים, ושאר בריות שעליהן הסתבכה ישראל, וכמעט נערף ראשו של נשיא אמריקני. יתכן מאד שפרס לא הפקיד את המבצע בידי בעלי המקצוע כיוון שחשש שחוות דעתם המקצועית תבטל את רעיון „העזרה לידידי". בעוד שהטלת המבצע על איש אמונו, נוצר סודו, תביא לחתירה למטרה תוך התעלמות משיקולים מקצועיים שבמקרה של ניר אף היו לא רלוונטיים עקב בורותו המקצועית.

ביום בו התפתל הנשיא האמריקני מול האומה, בנסיון כנראה די מוצלח, להציל את עורו שכבר החל להחרך, נדון פולארד למאסר עולם. פולארד ואיראן הם שני מקרים שרק לכאורה אין ביניהם דמיון. הדמיון רב, וטמון בעיקר בעובדה שבשני המקרים טופלו לא בידי הנבחרת שהיתה יכולה לעשות זאת (אם בכלל) באופן הטוב ביותר, והתוצאות מוכיחות זאת יותר מכל. אנשי מקצוע חורקים שיניים כדברם על מה שקרה עם פולארד. אין חילוקי דעות על כך שרפי איתן הוא ... מעולה בתחום עדיין זה של ... הבעיה היא, כפי שאביאם סלע ... להבין, שאיתן דמה לטייס ... לקרב אוויר ללא בקרה אווירית ... לשלוח טייס למלחמה ... אווירית. משאיר כר נרחב ... המזל. והפעם דווקא לא היתה ... ישראל. במקרה של ניר ... הרבה יותר כיוון שכאן ... כטייס ללא בקר, אלא בעגלון ... „אף 15".

מה הסיבה שאיש אחראי ... להפקיד משימות כה רגישות ... האמונים על כך? מה הסיבה ... כדאי לקחת סיכון כה גדול ... טווח של היחסים עם ארצות־הברית ... אלה מבצעי ה„סולו" היהודים ... ראשי ממשלה ושרי בטחון ... „אמונים" לעת מצוא? שוב, אין ... בין שני המקרים אך המכנה המשותף ... על עיוות בתפיסה.

כך נראית פרשת פולארד בעיני המקצוענים, שלא היה להם כל קשר ל„בזיון" ■ מדוע מטילים משימות כאלה על טייס מעולה או על נער שרלטן? מסתבר, שמי שמשאירים כר נרחב לפעולה של אלילת המזל חייבים לקחת בחשבון גם מקרים של בגידה

לא רק זאת, אלא ... חסר הרבה שפרס היה נעתר ... להפקיד בידיו גם את הלק"ם, ... להקרמתה של הקטסטרופה ... בפרשה האיראנית, החליט כנראה ... לו להפריע לתכנית היפה ... בגלל סיכויי ולו נמוך (והוא היה ...) המקצוע שלו יפסלו את המבצע ...

גם בעצם כתיבת שורות אלה, ... רגישים מתבצעים. העובדה ... מעידה בדרך־כלל על הצלחה ... איראן, ועוד כמה אופרציות ... לתקשורת מעידות כי את ... למבצעי מודיעין רגישים ... לבעלי המלאכה. לפוליטיקאים ... קה, עבור רובם גם זו מטרה ...

אחריות? אין מושג כזה

מלות המפתח בפרשת פולארד הן חקירה ונשיאה באחריות מיניסטריאלית. באשר לחקירה הכל מסכימים. על האחריות קיימת מחלוקת.

מאת דורית גפן

האם צריכה להיות חקירה, שתבדוק כיצד יכלה להתנהל פרשה כמו זו של פולארד, המסכנת את יחסי ארה"ב־ישראל, והאם הדרג המדיני יכול להשתחרר מאחריות בטענה כי לא ידע? שאלה כפולה זו הצגנו לשניים מנציגי האופוזיציה, ולשניים מנציגי הקואליציה בכנסת.

ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם — מי שנכשל צריך לתת את הדין

ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם: לא יכול להיות שלא תהיה חקירה. אחת מן השתיים, או שהאיש שנתן את ההוראה, נתן אותה שלא בסמכות, או שהטענה הזו היא בלתי נכונה. בשני המקרים, מחייב הנזק החמור, שנגרם מהפרשה, בדיקה. אי אפשר שלא יהיו הורים לכישלון. הנורמה שמתגבשת בישראל היא, שכל הכשלונות יתומים. בשום מקרה, מן המקרים שקרו עד כה, הדרג שנותן הוראות אינו משלם את המחיר. הדבר משחית כל נורמה, ומנוגד לכל מוסר אנושי וחברתי ולסדרי שלטון. זהו עיוות והרס של כל הנורמות הציבוריות, עוברים מפשלה לפשלה. הבריחה מאחריות מיניסטריאלית מתרכזת בכמה אנשים. צמרת השלטון בישראל אינה יכולה להימלט מאחריות בשיטה של קנוניה בין המערך לליכוד, או בתוך הממלכות בין המחנות השונים. קודם כל יש לחקור מי נתן את ההוראה, ולקבל אחריות מיניסטריאלית. בוודאי המבצע — מי שנכשל צריך לתת את הדין. במקרה שלפנינו יש המשך להתנהגות הבלתי אחראית של הגורמים הממלכתיים. במקום להרגיע את הפרשה ולאתר את הנזק, הן ביחסי ישראל־ארה"ב והן כלפי יהודי ארה"ב, אנו עדים להתגרות גלוייה בארה"ב. מה שעשו עם אביאם סלע ורפי איתן אומר, שהחלטנו שהפרשה לא תרד מסדר היום. גם עניין זה דורש תיקון מיידי ובדיקה עצמית, איך איוולת כזאת מתבצעת.

ח"כ יוסי שריד, ר"צ: מובן שצריכה להיות חקירה. זהו מקרה חסר תקדים. מדובר בפעולת ריגול ממדרגה ראשונה. מבצע ריגול מרכזי שבמרכזי. מסתבר שהמבצע נעשה על־ידי „מעי גס" או „מעי עיוור", מכל מקום על־ידי איבר זר במערכת. לא על־ידי הגופים האחראים בקהיליית המודיעין. לא זו בלבד שהוא נעשה על־ידי „מעי עיוור", הוא גם נעשה שלא ברשות ולא בסמכות — בצומת הרגיש ביותר מבחינת ישראל. כל זה בלי ידיעת הדרג המדיני. אם את זה לא חוקרים אז מה חוקרים?

אני רוצה לדעת אם רפי איתן עשה את כל הדברים על דעת עצמו. אם כן, למה הוא צריך להימצא במעמד של יו"ר מועצת המנהלים של כי"ל? אם כן, עליו להימצא במקום אחר, מקום שבו נמצאים אנשים שעושים מעשה חמור בניגוד לאינטרסים של המדינה, מעשה חתרני תחת הנהגה מדינית נבחרת. לו היינו מדינה מתוקנת, כי אז אין מקרה יותר מובהק וקלאסי שמבקש אחריות מיניסטריאלית. אבל אצלנו אין מושג כזה של אחריות מיניסטריאלית. המושג הזה מעולם לא נתממש, ואין אנו יודעים איך הוא נראה. זוהי נורמה לגויים, לא ליהודים. קשה לי להאמין, שמתאום מדינת ישראל תנהג כמתוקנות שבמדינות. אני פסימי בעניין זה.

ח"כ חיים קופמן, ליכוד: ... להיות חקירה, כדי להפיק ... מטפלים בפרשיות רגישות ... מהמקרים אינם ביוזמה ישראלית, ... של הורמנות. יש הבדל אם ... לתת לך אינפורמציה אדירה. ... את הגיבורים, שמוותרים על ... לדעתי, צריך להיות דרג מקצועי ... אדם אחד, גם לא ראש הממשלה ... בשקט אחריות. דרג אסטרטגי ... הפשלות נובעות מכך שאין ... מקצועית בעלת סמכות, ש... נושאים כה רגישים, ומתי ... סיכון.

הנושאים היום כבדים ו... אפשר היה לסגור פרשה ... הממשלות. היום כבר קשה. ... בממשל האמריקני. חשוב ש... גם על פי ההשלכות המדיניות. ... הוא לא סופרמן, שיכול להתמודד ... כך הרבה בעיות מדיניות. צריך ... שלא קשור למוסר כזה או אחר. ... בנושאים רגישים. מהר בבוקר ... ראש המודיעין של צרפת ... פעולה. מה עושים? קולטים ... את האיש. יכול להיות, שעל ... פולארד כולם יברחו. אני לא רוצה ... על שיקול של אדם אחד. אשר ... המדיני, אין לי מספיק אינפורמציה ... שלי היא שלא השקענו בפרשה ... אבל כשבא נישוחו, המוכן לתת ... כה אדירה. קשה לבוא לדרג ה...

אני לא מקבל את עניין ... המיניסטריאלית. הדבר יביא ... או שכל יום שני וחמישי נפטר ... או שראש הממשלה ישחק ראש ... יכולים להיות אסון.

ח"כ אהרון הראל, „עבודה": ... צריכה להיות בדיקה כדי לדעת ... בדיוק. מוזר בעיני מאוד, ... ששמם נקשר לפרשה. גם רפי ... אביאם סלע, קודמו בתפקידים. ... בלתי רגילה באמריקנים. בעיני ... ביותר. אשר לאחריות הדרג המדיני ... אפשר יהיה לדעת רק לאחר הבדיקה. ... לא ברור גם באיזה דרג מדיני מדובר ... כזה שלפני ארבע שנים, או ... שנתיים. חייבים קודם לבדוק, ... לדעת מי אחראי. הדרג המדיני ... באחריות כמו הדרג המבצעי.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: ...

● אן וג'ונתן פולארד בנשף נשיאותי, 1985. זוכים באמון. (אי.פי.)

● ג'ונתן פולארד — אחרי הנפילה

„עם מי נחליף אותו — עם וענונו?"

אם הייתי מגיע למו"ל שלי עם כתב־יד בסיגנון פרשת פולארד, הוא היה שולח אותי הביתה — מעיד מיכאל בר־זוהר, מחבר ספרי המתח.

מאת אתי רונאל

חבר הכנסת לשעבר, מיכאל בר־זוהר, הוא גם מחבר ספרי מתח. [illegible] — אם הייתי [illegible] פולארד [illegible]

ישראלים השניים — הכר והאסור כאיסור חמור, אלא אם כן אין ברירה אחרת. [illegible]

[illegible] לשגרירות ישראל ולהתחנן על נפשו."

— כלומר, מספר שלך הוא לא היה נתפס.

„גם אם היה נתפס, היו ניתקים היחסים בין ארה"ב לבין, למשל אינדונזיה..."

— ולאחר מעשה?

„לא נושלים את האחראי אמבנים אותו כ„יר"ד „במיקלים לישראל", ואת, משנהו לתפקיד מפקד בסיס חיל האוויר. כך שהאמריקנים, לא זו בלבד שלא זכו לשותפי הפעולה שציפו לו לגבי איתור המוקשות, אלא שהם חשים גם, כי לא הסקנו את הלקחים הדרושים. לעכשיו אנחנו עלולים לאבד לתקופה ארוכה מקורות מידע מודיעיניים וצבאיים, ולהיתקל ביום קשור וחשוף בכל הדרגים. יותר לא יאמינו לנו בשום דבר."

— ומה באשר לפולארד? האם, מרגע שהורשע שמעל עבורנו, איננו צריכים לעזור לו?

„אני מבין שכן נעשה מאמצים לעזור לו, אלא שהמשחק הזה מתנהל בדרך־כלל בין מדינות ידידות, שאינן מתערבות בהליכי המשפט, אלא מחליפות מרגלים מאוחר יותר. אבל עם מי נחליף את פולארד — עם וענונו?"

מכתבים לידידי

נא להתכונן למחדל הבא

בארה"ב חוקרים את הנשיא. אצלנו, אין מה לחקור — איש לא ידע, איש לא נותן את הדין.

פרשת פולארד מגלמת בתוכה שילוב של רעיון מטופש ו„שוויצריות" עזת־מצח, עם ביצוע שלומיאלי והימור חסר־תקדים. הכל כדי לזכות בפירורי מידע גנוב מידיו — מול הסיוע הענק המוגש לנו על־ידי ארצות־הברית. הקמת אותה יחידה מסתורית, „לק"ס", ועירובם של מפעילים, בתוכם קצין בכיר בחיל־האוויר הישראלי, היתה אינטריגה ריגולית שיכלה להיוולד רק במוחות הרפתקניים. ספק אם מוחות אלה מאומנים במלאכת הריגול, אך ברור שהם נעררים כל מחשבה פוליטית, הרואה בפרופורציות נכונות את מעמדה של ישראל באותה ברית ידידות שבין המעצמה האמריקנית לבין בת־חסותה הקטנה, ישראל.

ישראל תלויה באופן מוחלט בארצות־הברית. בנוסף לסיוע השנתי המסתכם בשלושה מיליארד דולר, פתוחים בפנינו מחסני הציוד הצבאי האמריקני לאספקת חלקי חילוף או כלים שלמים כמעט לכל חילות צה"ל. אנו מקיימים שיתוף פעולה איסטרטגי — ואני לא מביע כאן את עמדתי, אלא מפרט את העובדות — הכולל פרטים גלויים וחשאיים רבים, כולל חילופי מידע מודיעיני.

בהור שארצות־הברית אינה מספקת לנו את כל המידע השנצר בזרועות המודיעין השונות של הצבא האמריקני, שאותו היינו רוצים להשיג. כך נולד הרעיון האווילי „להשאיל" אותו באמצעות מרגל. איני יודע אם המידע שסופק על־ידי פולארד גרם נזק לביטחונה של ארצות־הברית. כטענתו הנזעמת של קספר ויינברגר, שר ההגנה של ארצות־הברית. אבל מותר היה לו ולאחרים בארצות־הברית להביע זעם על חוצפתה של ישראל.

ייתכן שהם אמרו בינם לבין עצמם, או שאמרו זאת לאחד הפוליטיקאים הישראלים: אנו רואים אתכם כידידים הקרובים לליבנו ומזמינים אתכם לטרקלינינו, כאורחים מכובדים. אתם מתארחים בחדרי האוכל שלנו לסעודות חגיגיות, ולעתים במטבח לארוחות בוקר אינטימיות, ולבסוף, אתם אורחים קבועים במהסנים שלנו, ואינכם יכולים להתלונן על כך שאתם חוזרים הביתה עם סלים ריקים. אך עתה תפסנו אתכם מתגנבים לחדרי השינה שלנו כגנבים בלילה, ונוברים במקום האינטימי ביותר, את זאת לא נוכל לסלוח...

אני מניח, כי האמריקנים לא ציפו לעלבון כזה מצד ישראל. אך כדי להשלים את שרשרת השטויות הכרוכות בפרשה מסריחה זו, החליטו חכמי הריגול שלנו להפעיל לצרכי הריגול דווקא את פולארד היהודי, איש הצי האמריקני.

ברוב חוכמתם סברו כנראה, כי המוטיבציה היהודית־ציונית (בצד תמורה כספית נאותה) ישמשו ערובה להצלחת הפעולה. כלל לא עלה בדעתם שאם פולארד ייתפס על חם (כפי שקרה במציאות), ייחשף לא רק מרגל הפועל למען ישראל, אלא גם יהודי־אמריקני הבוגד במדינתו. רק זה היה חסר ליהודי ארצות־הברית. התסביך של נאמנות כפולה, שהיה רדום בזמן האחרון, התעורר עתה במלוא העוצמה, עד כדי חשש שיהודים אמריקנים יצטרכו להתרחק ואולי אף להתנתק מישראל, כדי להסיר מעל עצמם חשד של אי־נאמנות לארה"ב. ואם יש אישים יהודים בעלי השפעה במימשל או בממסד העליון, הללו בוודאי יתרחקו ממגע עם הישראלים.

●●●

איני יודע כיצד יתגלגלו ענייננו עם ארצות־הברית בעקבות פרשת פולארד. הצמרת המדינית סומכת כנראה על נסים ועל מזל יהודי ועל הידידות האמריקנית, שבכולם יחד יסייעו לנו לעבור על המפולת הזאת. לעומת זאת, דעתם אינה נתונה כלל לטירוף המערכות בארץ, לאנרכיה בזרועות המודיעין של שלוחותיהן, ומעל לכל לחוסר השליטה של הדרג המדיני אליהם.

אנו שומעים שוב ושוב, בפרשיות הרודפות זו אחר זו, כי הדרג המדיני הוא „טהור", שכן לא היה מעורב בהן, לא ידע דבר, לא נשאל, ולכן גם לא אישר את המהלכים הכושלים. אין מנוס מלהגיע למסקנה, כי משהו רקוב בממלכת השירותים החשאיים למיניהם, וכי הדרג המדיני איבד כל שליטה עליהם. זהו מצב הטומן בחובו סכנות הרות־אסון.

לא אתעכב כאן על כשלון המודיעין הישראלי לפני מלחמת יום־הכיפורים, ועל המחדל של הדרג המדיני דאז, שלא ידע להבחין בין העובדות לבין ההערכות. שום דבר ממסקנות ועדת אגרנט דאז לא בא אל יישומו. אך או לפחות ידעה הממשלה את העובדות, וכשלונה היה נעוץ בכך שלא הצליבה את ההערכות, ואילו עתה מדובר בפעולות פרטיזניות של זרועות אופרטיביות, ללא כל ידיעה של הדרג המדיני המופקד עליהם.

אין מנוס מלהציג כמה שאלות מפתח. כמו למשל: האם ראש הממשלה, ממלא מקומו ושר הבטחון (זו הרי השלישייה העוסקת בכל הפרשיות) היו מאשרים גיוס מרגל לשם השגת מידע בארה"ב? האמנם לא ידעו על קיומה של אותה „לשכה לקשרי מדע" (לק"מ), ואם לא ידעו על כך —

מי האיש שנתן הוראה לפתיחת פעילות הריגול? ועוד שאלה מטרידה: אלוף משנה אביאם סלע, כקצין צה"ל, לא יכול היה לקבל על עצמו תפקיד כזה בלי לקבל אישור (או הוראה?) מן הסמכות הצבאית הבכירה ביותר, כלומר מהרמטכ"ל.

זה האחרון הוא האיש שחייב היה לפחות לדווח על כך לשר הבטחון ולקבל אישור לפעולה זו. הוא לא עשה זאת והמשיך בתפקידו ואף ביקש שיאריכו לו את כהונתו לשנה נוספת. יתירה מזו, הוא אף עסק בסבב מינויים ובמאבק על „מועמד שלו" לתפקיד הרמטכ"ל. כיצד קרה שהממונים על הרמטכ"ל, כלומר שר הבטחון וראש הממשלה, לא דרשו ממנו לתת את הדין על קבלת החלטה חמורה כזאת על דעת עצמו בלבד?

מאז ומתמיד פונים לאנשי התקשורת בתביעה להתאפק, להצניע את הפרופיל. כאילו הפירסום בעיתונות הוא אשר גורם נזק למדינת ישראל. כאילו האמריקנים, שחשפו את כל הפרשה ושבידיהם הודעותיו של פולארד עצמו, היו זקוקים למידע המצונזר בחריצות יתירה של העיתונות הישראלית. מישהו שלח לרגל בארצות־הברית וגרם נזק בלתי משוער. והעיתונות תיהפך לשעיר לעזאזל, אין מה לחקור בישראל. אפשר לחלק למעורבים במעשה תארים ודרגות, והממשלה „שלא ידעה" תרחץ בנקיון כפיים.

●●●

מישהו חשב, שאם תקום ממשלת אחדות לאומית, תבוא עדנה למדינת ישראל. מילא, לא נעסוק כאן בטיב „האחדות" הזאת. אך מי אמר שממשלה שיש לה הרבה ידיים בכנסת זוכה גם במנה מוגדלת של תבונה ושיקול דעת, בתפקוד מסודר, שבין השאר מחייב שליטה מוחלטת על השירותים החשאיים הרגישים ביותר. גם אם נצליח להסתדר עם האמריקנים, אין מנוס מניקוי האורוות, מחקירה ללא משוא פנים גם בפרשה מבישה זו. מישהו נתן הוראה לעסקי־ביש ועליו לתת את הדין. ואילו הדרג המדיני „שאינו יודע", שהוא מחוץ לעניינים, שעל־פי מהותם הם רגישים ביותר, חייב שיקול־דעת בדרג המדיני הבכיר ביותר — דרג מדיני כזה אינו ראוי לאמון העם.

חייבת לקום ועדת־חקירה בלתי תלויה, אשר תחשוף את המחדלים הישראליים בפרשת פולארד. השיטה הנהוגה אצלנו לפיה זורקים לכלבים את פולארד, ומחלקים כיבודים למפעיליו ולאחר מכן מבקשים לטאטא את חטאיהם של נותני ההוראות, עושה פלסטר ליומרתנו להיראות כמדינה דמוקרטית. בארצות־הברית חוקרים את הנשיא, ואילו אצלנו „אין מה לחקור" כדברי שמיר. אם לא תהיה חקירה, אם לא יוסקו מסקנות — נא להתכונן למחדל הבא.

שלך בידידות מארק גפן.

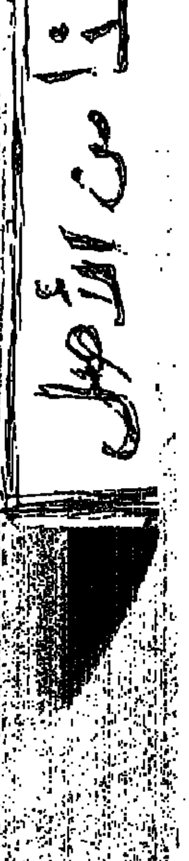

מאת שלי יחימוביץ'

עמיר פרץ

מפלגת הנגב

תנועה חדשה מסתמנת בעת האחרונה בחיים הפוליטיים של הנגב. בודדים וקבוצות מתחילים בגישושי התארגנות לצורך הקמת מפלגה שתרוץ לכנסת — על בסיס אזורי.

האידיאולוגיה וגם המצע: פיתוח הנגב והפסקת קיפוחו והזנחתו. בכמה עיירות־פיתוח יש ניסיון לארגן כעת קבוצה של צעירים, משכילים, בני עדות מזרח — שישאו את המסר של הפסקת הזרמת הכספים להתנחלויות, והעברתם לעיירות־הפיתוח.

קבוצה אחרת באה מתוך האוניברסיטה בבאר־שבע. אנשי הקבוצה רוצים לרוץ לראשות העיר, ולא לכנסת, על בסיס שכונתי וללא קשר למפלגות הקיימות, על בסיס אזורי בלבד.

עוד סנונית הצטרפה לגל הזה, הוא אילן כהן, איש עסקים, רווק, בן 38. כהן הכריז לאחרונה כי הוא מקים רשימה עצמאית שתרוץ לכנסת. המסר, כבר אמרנו קודם, יהיה פיתוח הנגב וגם „הגשמת חזונו של בן־גוריון". „מ־1970 לא נעשה שום דבר לפיתוח הנגב", אומר כהן. „הכל בנסיגה. האבטלה גוברת. אין השקעות בתעשיה. הסכם השלום עם מצרים, שהיה אמור להביא תועלת לנגב — הביא קרחת. יש רק הבטחות. תלמידיו של בן־גוריון באים לקבר, מצטלמים, אומרים — חטאנו, פשענו — והולכים. החבורה מהצד השני אפילו לא טורחת לבוא".

המפלגות הגדולות, אומר אילן כהן, התרגלו לכך שבדרום הן מקבלות את הקולות בלי לשלם את המחיר. „אי־אפשר שהמערך ישלם לנגב בעמיר פרץ שמייצג 7000 בוחרי שדרות. מי שמייצג את הדרום צריך להיות תושב באר־שבע, שהיא העיר הדומיננטית בנגב. אני ארוויח בכל מחיר. גם אם אבחר וגם אם לא, במפלגות הגדולות יבינו בשלב מסויים שהנגב מפסיק לשתוק — ופשוט ישימו אנשים טובים מהנגב במקומות ריאליים".

המטרה שלי, אומר כהן, היא להכניס חבר־כנסת אחד שייצג בנאמנות את הנגב ויהיה מחוייב לקהל בוחריו. ח"כ כזה, לפי אילן כהן, ייאבק, למשל, על העברת התע"ש מרמת השרון לנגב. „תע"ש גדול, יש בו אלפי מקומות עבודה, והוא מתאים לפוטנציאל העבודה באיזור, זה לא עשרות מפעלונים שבכל אחד יש חמישים עובדים. זה עניין של החלטת ממשלה. יביאו תע"ש ויהיה תע"ש. רק צריך לכופף להם את היד".

אילן כהן אומר, שכרגע הוא לא רוצה לגעת בעניין ההתנחלויות. הוא מדבר על שינוי סידרי העדיפויות של הנגב לעומת המרכז. יתרון אחר כבר יש לו: למשפחתו, מהמשפחות הוותיקות בבאר־שבע — יש הרבה כסף. „אני יכול להרשות לעצמי להפסיק לעבוד ולהתעסק רק בזה", הוא אומר.

פרופ' יהודה גראדוס, דיקן הפקולטה למדעי־הרוח והחברה באוניברסיטת באר־שבע, וחסיד נלהב של התאגדות על בסיס מקומי, מטפח את התופעות הללו באשר הן. „את האיש עצמו אני מכיר רק שבוע, אבל הרעיון שהוא מייצג הוא רעיון מצויין", אומר פרופ' גראדוס. יהודה גראדוס שמח על כך, שתושבי הדרום חשים בחלל הקיים, ומתארגנים כעת למלא את החלל הזה.

יש להניח, שעד מועד הבחירות לכנסת, יצטרפו למגמה החדשה עוד קבוצות. לא נותר אלא לקוות שכל הקבוצות הללו ישכילו ללכת יחד, ולא יתנו לנו עוד מיני־דוגמה של מפלגה שהתפלגה בטרם קמה.

חוץ־לארץ בדימונה

קבוצה של שלושים צעירים מצרפת, שוויץ, קנדה ובלגיה — הגיעה לדימונה, ותשהה בעיר חודש ימים. הקבוצה נמצאת בעיר במסגרת שנת התנדבות בארץ, בחסות המחלקה לנוער והחלוץ של הסוכנות.

המתנדבים שוכנו במבנה שהעמידה לרשותם עיריית דימונה, ועובדי המחלקה לרווחה קהילתית של העיריה — אימצו את הצעירים. הקבוצה פועלת בעיקר בתחום הרווחה והקהילתית, ומקדישה זמנה לעבודה עם הנוער המקומי. המתנדבים עובדים בחווה החקלאית בדימונה, וגם מסייעים לתלמידים במתן שעורי אנגלית וצרפתית.

כלובים ריקים

אגף השיקום של כלא באר־שבע הוא אגף שונה ונבדל לחלוטין משאר אגפי הכלא. יש בו כחמישה־עשר אסירים שהוכיחו התנהגות טובה ורצון עז להשתקם.

האסירים הללו עובדים מחוץ לכותלי הכלא, ושבים ערב־ערב לכלא. לכמה מקיבוצי הדרום היתה כבר הזדמנות להכיר את האסירים הללו מקרוב. אם משום שחלקם עבדו ועודם עובדים במפעלי הקיבוצים, אם ממשחקי כדורסל משותפים.

באחרונה שופץ האגף לבלי היכר, וגם חומה מפרידה בינו לבין חצר הכלא. עולם קטן וכמעט עצמאי. במסגרת השיפוצים נבנו שם כלובים לפינת החי. אלא שהכלובים הללו עודם ריקים — לשירות בתי־הסוהר אין אמצעים לרכוש חיות. האסירים, כמה מהם חובבי טבע וחי אמיתיים — רוצים מאוד להוסיף לפעילות היומית שלהם גם טיפול בבעלי חיים.

קיבוצי הדרום שיכולים לתרום חיות המתאימות לפינת החי — מוזמנים לעשות זאת. אפשר לפנות לטלפון: 057־37811, לדני, קצין השיקום.

סופגים את המדד

ועוד בדימונה: מועצת העיריה החליטה לא להעלות השנה את מיסי הארנונה לתעשיה, לעסקים ולבעלי מלאכה זעירה. משמעות ההחלטה היא, שהעיריה סופגת את עליית המדד בשיעור של עשרים ושניים אחוז בחישוב שנתי.

ראש העיריה, אלי הללי, אומר שההחלטה היא פועל־יוצא של מדיניות העיריה — להעניק עידוד מירבי לבעלי עסקים ויזמים. עיריית דימונה גם העניקה בשנת הכספים שחלפה, הנחות למשלמי הארנונה למגורים בסך של כ־750 אלף שקל. ההנחות ניתנו למשפחות מרובות ילדים, למסיימי צבא ולתושבים חדשים.

מחתרת המדרשות הציוניות

מכתבים נזעמים ופירסום באמצעי־התקשורת הביאו לתוספת תקציבית קטנה לפעילות החינוכית של הסוכנות היהודית בבתי־ספר בארץ עד סוף השנה. מה יהיה בשנה הבאה?

מאת שלמה סלוצקי

כאשר הגיעו חברי הנהלת הסוכנות היהודית לאולם הישיבות, עדיין נרגשים בעקבות השידור המסורסם בטלוויזיה לפני חודש וחצי, שבו — לדבריהם — „נכנסו בהם חופשי", ובעוד הם מרכלים ביניהם על עתידו של היו"ר אריה דולצ'ין שאכן נאלץ לפרוש כמה שבועות לאחר מכן — מצאו על שולחנם חוברת עניינית לא־מהודרת, שנשאה את הכותרת „המדרשות לחינוך ציוני של המועצה הציונית". על החוברת היה חתום מנהל המדרשות, מר מלך זיו, וצורפו אליה שתי ידיעות שהתפרסמו באותם ימים ב„על המשמר", פרי עטו של כותב שורות אלה.

כותרת החוברת הזכירה לחברי ההנהלה מהו הנושא שעל סדר היום — הפסקת הפעילות של המדרשות לחינוך ציוני. הידיעות ב„על המשמר" הזכירו את משמעות ההחלטה של היו"ר החדש של המועצה הציונית, ניסן הרפז (המכהן גם כיו"ר מועצת פועלי ירושלים) את הרקע לקבלתה, המובאים כאן שוב בקיצור נמרץ.

המועצה הציונית היא אחת התוצאות המאוחרות של החלטת האו"ם בגנות הציונות. העיתונאי הפעלתן והוותיק, אריה צימוקי המנוח, הציע להקים גוף מטעם ההסתדרות הציונית העולמית, שיעסוק בפעולות להגברת התודעה והקשר הציוני של אזרחי המדינה. לאחר שההצעה התקבלה ומר צימוקי, איש עבודה תרתי־משמע נבחר ליו"ר המועצה הציונית, הוא הקים מנגנון וקיבל תקציב אותו חילק ביד רמה לשני מגזרי פעילות עיקריים: המישור הציבורי והמישור החינוכי. בעוד שהמישור הציבורי המגיע לאמצעי התקשורת ובולט לעין זכה לתקציבים שמנים, המגזר החינוכי כדרכם של דברים, לא היה בראשית הדרך אלא כותרת גג של מדרשה לחינוך ציוני, אשר אויישה על־ידי אדם אחד — מר מלך זיו, איש חינוך ותיאטרון יוצא קיבוץ, אשר לבדו ניהל, הפעיל, היה למזכירה של עצמו והנחה את ימי העיון שהתקיימו בבתי־ספר תיכון ברחבי הארץ.

במגזר הציבורי המשיך צימוקי עם עוזריו מיום היווסדה של המועצה הציונית ועד מותו לפני כשנה, לקיים סידרה של פעולות ראווה שכללו „ערבי דייגים", ערבי „ארץ־ישראל יפה", טקסים להענקת תואר „אזרח כבוד" לאריה דולצ'ין או אישים אחרים מערים השונות בישראל, פעולות אשר עלו כסף אך לא היו שוות זהב.

המחתרת הציונית

לעומת המישור הציבורי־ביכורי, המדרשות לחינוך ציוני פעלו כמעט במחתרת אם מבחינת ההד באמצעי התקשורת שהוא גם פונקציה של פעילות דוברי הסוכנות וסדר העדיפויות הנוכחב לו — ואם מבחינה תקציבית ובדרכן של מחתרות אשר עונות על צורך בלתי־מסופק בעם או בציבור מסויים. התמיכה מ„למטה" בהן מגבירה את עוצמתן. הפעילות המחתרתית זוכה לפירסום מפה לאוזן מקבלת לגיטימציה ולבסוף הופכת לגלויה־למחצה, עד שהעימות החזיתי עם הממסד הופך לבלתי־נמנע. לפי תיאוריית הגרילה והמאבק העממי, יש לצפות בשלב זה לתגובה בלתי־מרוסנת של השלטונות לדיכוי המרד המתפשט, וכאן דרושים הסבר וחזרה לנושא הקיצוץ והפסקת הפעילות של המדרשות לחינוך ציוני.

ימי העיון של המדרשות הציוניות זכו להצלחה בקרב בתי־הספר והפכו ללהיט. כ־750 ימי עיון התקיימו כל שנה במשך שמונה השנים האחרונות בשמונה אזורים פרוסים על כל הארץ, ובהשתתפות של כ־70,000 תלמידי־תיכון חיילים ונוער בסדרה ארוכה של ימי עיון שונים אלו התנהלו בשיטת הדיון הבלתי־פורמלי. קבוצות דיון, עזרים למוטיבציה כמו סרטים וקטעי הצגה בשיתוף שחקנים כמו אלברט כהן, יעקב בנאי, שלמה בר־שביט ועוד. העלות הממוצעת של כל יום עיון לסוכנות היהודית היתה לא יותר מ־100 שקל, מאחר שבתי־הספר, משרד החינוך, משרד הבטחון ומוסדות חינוך אחרים, השלימו את 300 השקלים הנותרים לשביעות־רצון כל הצדדים.

דרישת בתי־הספר לימי עיון על דמוקרטיה, ירידה, יחסי עדות בישראל צבא וחברה ואחרים שהציעו המדרשות לחינוך ציוני, לא הצליחה לעולם להיות מסופקת על־ידי צוותי המנחים והמנהלים הקיימים, והוויכוחים על קבלת תקציב מהסוכנות לסיבסוד המינימלי של ימי העיון, בעיקר בבתי־ספר בעיירות־פיתוח ובאזורים עירוניים חסרי־אמצעים, ריתקו חלק מהאנרגיה של המארגנים לוויכוחי־סרק, שכתוצאה מהם, הגיעו לפשרות המעידות על שיטה מעניינת של יצירת תלות, שבוודאי אינה המצאה בלעדית של מחלקות הסוכנות.

הפשרה של מנהלי המדרשות לחנוך ציוני עם יו"ר המועצה הציונית היתה, שמכלל התקציב של המועצה יתוקצבו בתחילת השנה ויוכנסו לתוכנית העבודה רק חלק קטן מימי העיון (בין 20 ל־30 אחוז מאלו שהתקיימו בפועל), בעוד שבמהלך השנה העביר אריה צימוקי או השיג כספים נוספים למדרשות ממקורות שונים, כך שהתאפשרה הפעלת המדרשות, פחות או יותר כסידרן. תוך־כדי כך, שמר צימוקי לעצמו תמיד את האופציה להפסיק זאת בכל רגע, מאחר שהפעולות לא היו כלולות בתוכנית עבודה ולא היו מתוקצבות, והדבר היה ידוע למפעילי המדרשות ולמנהליהן, דבר שהביא אותם ליישור קו ול„התנהגות טובה" כלפי הבוס צימוקי.

ויקום מלך שלא הכיר את יוסף

„השיטה" של צימוקי פעלה היטב במשך כ־9 שנים, עד אשר ממציאה הלך לעולמו ובמקומו התמנה תחילה זמנית ואחר כך רשמית — מר ניסן הרפז, שנבחר [illegible] התפקיד לתפקידו האחר כיו"ר מועצת פועלי ירושלים. והנה, גם יו"ר שלא הכיר את יוסף ולא הכיר בשיטה, פתח את ספר [illegible] וראה שרק 180 מתוך 750 ימי העיון מתוקצבים, וכבר בדצמבר, עם כניסתו לתפקידו, כבר עברו מזמן את המספר של 180. ואולי גם עשה שיקולים אחרים [illegible] ופקד על הפסקה מיידית של כל ימי העיון שהוזמנו ותוכננו על־ידי מאות בתי־ספר [illegible] הארץ.

מאות מנהלים התקשרו נזעמים [illegible] המדרשות בתמיהה על ההפסקה [illegible] של הפעולות. הם זעמו גם על ה[illegible] שהדבר גורם להם באמצע השנה [illegible] באפשרותם למצוא תחליף תכני [illegible] ביטאו בעשרות מכתבים ששלחו [illegible] המועצה. מר ניסן הרפז, ואליהם [illegible] ראשי ערים ומועצות אזוריות [illegible] למר הרפז ושאלנו אותו בנושא [illegible] שמצא פריצת תקציב בלתי־[illegible] במדרשות שכנראה הדברים לא [illegible] ועם כל ההערכה שלו למימד [illegible] אותם ימי־עיון, בתקופה זו של [illegible] להקפיד לא לחרוג מן התקציב.

כאשר הקשנו ושאלנו מה [illegible] של כעשרת־אלפים דולר על [illegible] ארצית של המועצה הציונית בבנייני [illegible] בירושלים, שהפכה את [illegible] ואליה הגיעו „נציגים" שכללו [illegible] קשר עם פעילות המועצה [illegible] כדי לאכול צהריים „ולהראות [illegible] שלא יקוצצו תקציבים [illegible] קיבלנו כתשובה את המשפט: „[illegible] לנציגים מכל הארץ שמגיעים [illegible] שקית עם כריכים ואני אינני [illegible] איכות הנציגים שהסכימו [illegible]

התשובה הזו היתה הכותרת [illegible] הידיעות שהונחו על שולחנם [illegible] הנהלת הסוכנות. זאת, יחד עם [illegible] שהסבירה את הפעילות [illegible] המדרשות והידיעה שעשרות [illegible] ממשיכים להגיע במחאה על הפסקת [illegible] — שיכנעו את המליאה להצביע [illegible] של 10,000 שקל לתקציב המועצה [illegible] ואת אריה דולצ'ין להורות לניסן הרפז [illegible] יגיע רק למדרשות ולא לכל פעולה [illegible]

לפני מספר ימים התקשר אלי [illegible] הרפז וביקש שנפרסם מעל דפים אלה [illegible] ריווחנו על הפסקת הזרמת הכספים [illegible] המדרשות. את העובדה שניסן הרפז [illegible] מימון מיוחד של עוד 10,000 שקלים [illegible] טען בדולרים, אך בדיקה מדוקדקת [illegible] שמדובר בשקלים חדשים) והלל [illegible] למסלולו. לא לעזור ולא לניסן [illegible] תשובה ברורה לשאלה מה יהיה [illegible] כאשר „השיטה" הישנה לא [illegible] וספק אם יש מקום להמשיך [illegible] בפעילות.

תגובות

יונים דה־לוקס

גילוי־הדעת שפורסם מטעם „המרכז הבינלאומי לשלום" חושף את חולשתו הבסיסית של חלק גדול ונכבד במחנה ה„יוני" בישראל

מאת יוסי אמיתי

התגובה האינסטינקטיבית שהתעוררה בי למקרא גילוי־הדעת רחב־היריעה מטעם „המרכז הבינלאומי לשלום", שפורסם לפני שבועות אחדים ב„על המשמר" ובעיתונים אחרים („תהא שנת 1987 שנת שלום למזרח־התיכון") היתה — נטייה לעסוק מעט בשעשועי־לשון: „עצמה עצומה" בהתייחסות למימדיה הנרחבים של המודעה, או „רשימה מרשימה" — בהתייחסות למאתיים החותמים הנכבדים, המהווים ללא־ספק חתך מרשים של מגזרים חשובים ומגוונים בחברה הישראלית.

משאלות טובות וחסודות שקשה לא להסכים להן, מצויות במסמך זה בשפע, והן מנוסחות באורח כוללני ביותר, ומכאן גם באורח ה„מהול" ביותר. ה„סימטרי" ביותר, שכמעט אינו עשוי להרגיז אף אחד (למשל, „הגיעה השעה לשים קץ לסכסוך הישראלי־ערבי הממושך, למעגל האיבה, לטרור ולאלימות, לשפיכות־הדמים ולסבל, לשלטון עם בעם")

לו יהי. אולם הכוונות הטובות מתחילות להיות בעייתיות ככל שמתקרבים אל ההיבטים האופראטיביים, היינו: מה לעשות על־מנת ששנת 1987 אכן תהיה „שנת שלום למזרח־התיכון". הנוסחה הגואלת המלכדת את כל חותמי גילוי־הדעת, קוראת „לכונן שלום של הכרה הדדית, על בסיס של פשרה טריטוריאלית והגדרה עצמית", ומובטח לנו כי „רק שלום כזה יבטיח את בטחון ישראל, את מימוש שאיפות הפלשתינים ואת יציבות האיזור".

אני מעז לטעון, עם כל הכבוד ליוזמי גילוי־הדעת וחותמיו, כי הנוסחה הגואלת שהגיעו אליה לאחר שקלא־וטריא כה רבים, היא מן הסוג ה„מכשיל את עצמו". זאת, משום שאין הנוסחה מסתפקת בהכרה הדדית המבוססת על זכות ההגדרה העצמית לכל עמי האיזור, לרבות עם ישראל והעם הפלשתיני, אלא היא מתעקשת להוסיף לכך גם את האלמנט של „פשרה טריטוריאלית".

אם ראו יוזמי גילוי־הדעת לציין כי חלפו עשרים שנה מאז מלחמת ששת הימים (ושכחו, אגב, לציין כי אותן עשרים שנה בדיוק הן עשרים שנות הכיבוש הישראלי בגדה המערבית, ברצועת עזה וברמת־הגולן), מן הראוי להזכיר להם כי נוסחת ה„פשרה הטריטוריאלית" היתה הלוז של מדיניות ממשלות המערך מאז מלחמת ששת הימים ועד למהפך האלקטורלי בשנת 1977. לא דרוש יום לימודים ארוך כדי להבין ש„פשרה טריטוריאלית" היתה ועודנה מלת־צופן לסיפוחים טריטוריאליים ניכרים (אומנם, השבח לאל, היא לא גרסה מעולם סיפוח מלא וכללה נכונות להחזיר לערבים חלק מן השטחים שנכבשו מהם בשנת 1967). נוסחת ה„פשרה הטריטוריאלית" היתה מונחת ביסודן של „תוכנית אלון" ושל „תוכנית גלילי", אשר שתיהן נדחו על הסף על־ידי המנהיגים הערבים המתונים ביותר, בהיותן „בלתי־קבילות לחלוטין" (אם לצטט את תגובת המלך חוסיין).

בשם אותה „פשרה טריטוריאלית", יצאו בשעתו דוברי המערך חוצץ נגד ה„ויתורים" שעשה [illegible] למצרים, בהסכימו, בהקשר להסכם [illegible] הישראלי־מצרי, להחזרת סיני למצרים [illegible] גרגר החול האחרון", אשר בלעדיו [illegible] מגיעים כלל לאותו שלום.

ועדיין לא הזכרתי את „אי־[illegible] הטוטאלי של אש"ף בגילוי־הדעת, [illegible] איזכורה של עובדת הכיבוש [illegible] בשטחים, ואת הנוסחה הסתמית של [illegible] ומתן לשלום ללא תנאים מוקדמים" [illegible] נתמכת על־ידי שום ניסיון קודם [illegible] שלום בין מדינות יריבות. כל אלה [illegible] ההתפרקות על נוסחת [illegible] הטריטוריאלית", מרוקנים את גילוי־הדעת [illegible] המרכיבים החיוביים המצויים בו, [illegible] אותו לתרגיל מעניין בהונאה עצמית.

●●●

מעבר לכל הנאמר לעיל, חושף גילוי־הדעת את חולשתו הבסיסית של חלק גדול ונכבד במחנה ה„יוני" בישראל. עובדה [illegible] היא, כי מרבית המתגוננים ב„יונים [illegible] בעצם „יונים דה־לוקס". הם מאמינים [illegible] להשיג שלום ללא החזרתם המלאה [illegible] השטחים הכבושים, כי ניתן [illegible] שאיפות הפלשתינים בלי לשתף את [illegible] האחת והלגיטימית (אש"ף) במו"מ על [illegible] השלום, וגרוע מכל — כי ניתן להיות [illegible] של ממש בלי לקרוא תיגר על [illegible] של שלושת הלאווים", אותה מסלצה [illegible] מכנה משותף בין המערך והליכוד, [illegible] המיטה עלינו את חרפת הכיבוש [illegible] מלחמות נוראות ומיותרות בעשרים [illegible] האחרונות.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

פליטים יהודים — יוק

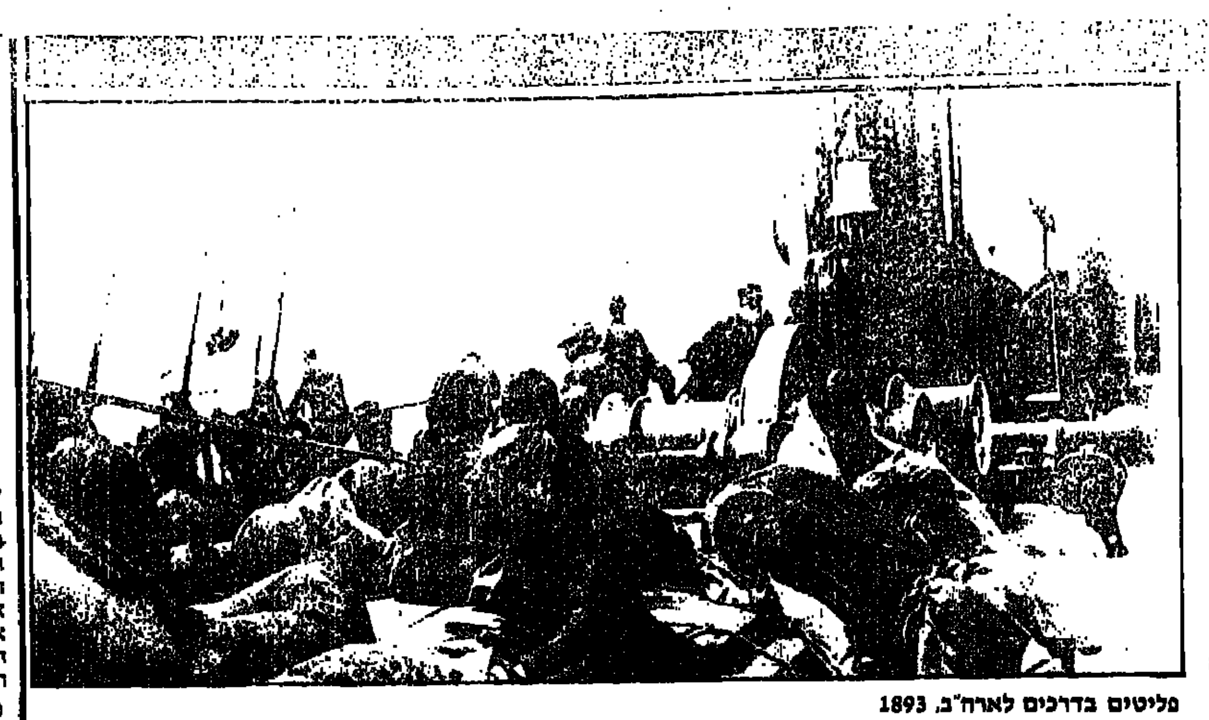

פליטים בדרכים לארה"ב, 1893

„מאז שקמה ישראל אין עוד יהודים פליטים", אמר בכנסת שר הקליטה יעקב צור, בתשובה להצעה לסדר היום של ח"כ אלעזר גרנות, מגל מפ"ם, אשר התנגד לנסיונה של ממשלת ישראל לבטל את מעמד „הפליט" שמעניקה ממשלת ארצות־הברית לעוזבי ברית־המועצות. הוא חזר בכך, כמובן, על נוסח דבר האיוולת שהופיע כבר בהודעת הממשלה. אם אין פליטים יהודים, משום שישראל כבר קיימת, אזי אין כמעט אף פליט אחד בעולם, כמובן שמתכוונת לו ממשלת ארצות־הברית כשהיא מעניקה את הסטטוס הזה לבאים־בשעריה. אין פליטים צ'יליאניים כי צ'ילי כבר קיימת, ואין פליטים פולנים כי פולין כבר קיימת — וברור כי אין פליטים סובייטיים כי ברית־המועצות כבר קיימת — וגם לא היו מעולם פליטים רוסיים בתקופת הצאר כי רוסיה היתה אז קיימת. ה„פליט", על פי המובן האמריקני שבו מדובר, הוא כל מי שבוחר לעזוב את ארץ־מגוריו משום שהוא חש בה נרדף, ולהתיישב בארצות־הברית. אין זה מעלה ואין זה מוריד מה טיבו של התירוץ, או הטריק, או תכסיס־הרמייה, אשר בעזרתם הצליח האדם לחלץ את עצמו מארץ־מגוריו. הוא יכול לעשות זאת על־ידי הימלטות מלהקת באלט ייצוגית, או נבחרת ספורט, או על־ידי כחש והערמה על שומרי הגבול או על־ידי הצהרה כוזבת כי ברצונו להגיע לישראל — אחת היא לגבי הממשלה האמריקנית. אצלנו פשוט לא מסוגלים להבין מערכת מושגים אשר על פיה קובע לו האדם עצמו את הגדרת־מצבו, אשר רק בעטיה ורק על יסודה מוענק לו סטטוס הפליט — ואין לאף אחד שום רשות להגדיר מצב זה לגבי זולתו.

כל הפטנט הזה של ביטול הפליט לא יוסיף לנו אפילו יהודי אחד בודד — אבל בכל זאת אני מתייחס שנית לעניין זה משום שנודעת לו חשיבות עקרונית ראשונה במעלה. הוא מעיד על כך כי ממשלת ישראל והתנועה הציונית אינן מסוגלות להתמודד בהצלחה עם שינוי פניו של העולם אשר בו אנחנו חיים. עובדה זו באה לידי ביטוי מורגש כאשר טען שר הקליטה כי אין להשוות את המצב השורר היום לגבי הגירת היהודים עם המצב ששרר לפני קום המדינה. כאשר שערי מדינות העולם היו נעולים בפני היהודים. מאיזו בחינה אין להשוות? הוא לא אמר שעכשיו, בניגוד לעבר, מותר להם לבחור בנו בארץ־ישראל — אלא הוא אמר שעכשיו מותר לנו להקשות עליהם את הבחירה בארצות־הברית. הוא לא אמר — עכשיו אנחנו כבר יכולים לתת ליהודים זכויות־יתר כאן בארץ (כמו בחוק השבות), אלא הוא אמר שעכשיו אנחנו יכולים, או זכאים, לשלול מן היהודים את הזכות השווה הניתנת לבני כל לאום, וכל מוצא וכל דת, העוזבים את ברית־המועצות ובאים לארצות־הברית.

זאת יש לזכור: ציונות נולדה ממצוקות היהודים, והיא צמחה והתפתחה בעולם אכזר שסגר את דרכי הגירת היהודים, הפלה אותם לרעה, קיפח אותם ורדף אותם באכזריות. העולם הזה, בחלקיו הרבים, שוב איננו קיים, ובמקום שהוא קיים עדיין — יש ליהודים אלטרנטיבות־בכוח. זהו שינוי דראסטי, של חילופי־עיתים בעלי משמעות הסטורית — ואם הציונות איננה יכולה לעמוד בחילופי העיתים הללו, ואם דרושות לנו צרות ליהודים כדי להמשיך ולהעניק תוקף לעקרונות הציונות — הרי אנחנו עצמנו בצרה גדולה מאוד. מוטב שנתעורר בזמן: אנחנו מהווים היום חלק מן העולם הדמוקרטי, אשר הבחירה החופשית היא חלק מרכזי במערכת מושגי היסוד שלו, וכזה יהיה המצב גם בעתיד הנראה־לעין, אפילו אם החבר צ'יזויק לא יסכים להסתגל אליו. גם בהקשר זה, וגם בקשר לבעיית הירידה, שדובר בה נכבדות לאחרונה, לא יעזרו לנו שום טריקים ושום פטנטים, ושום דברי בוז ושיסוי והכפשה. הדרך היחידה להביא יהודים ארצה, ולמנוע את ירידתם, היא לעשות את מדינת היהודים ראויה בעיני יהודיה: לבנות כאן חברה מרתקת, מעניינת, צודקת ככל האפשר. כל שאר הדרכים אינם אלא השתמטות מן המשימה הקשה אבל המבטיחה־מאוד הזאת.

הגיע הזמן שנבין סוף־סוף שכל המועמדים לעליה, וכל המועמדים לירידה הם היום בוחרים־חופשיים, ועל ליבם ונשמתם ודמיונם עלינו להאבק — ולא להצר את צעדיהם או לכוון אותם.

רוצים דוגמה מעשית קטנה מאוד? בבקשה. הממשלה מתעתדת להטיל על תלמידי האוניברסיטאות בשנה הבאה שכר לימוד של 3000 דולר. על החלטה זו נשלם, על פי הערכתי הצנועה־מאוד, מחיר של כאלפיים (2000) סטודנטים ישראלים שיירדו לאוניברסיטאות בחוץ־לארץ. במקום להתכוון בתביעה מממשלת ארצות־הברית, שתקפח לרעה את היהודים עוזבי ברית־המועצות, על יסוד דתם ומוצאם, ובמקום לכוון את הצעירים שלנו שיבקשו ללמוד בחוץ־לארץ — אפשר פשוט לבטל את העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות. זה יותר מעשי, זה יותר יעיל, זה יותר אסתטי.

מחולל הציונות, ד"ר הרצל, אמר כי ניתן להשתמש בצרת היהודים. ולעשות את הצרה הזאת לכוח־המניע שיביא אותם ארצה. בחלומות הזוועה שלו לא יכול היה הרצל לתאר לעצמו, כי מדינת היהודים תבקש לייצר ולהפיק את הכוח־המניע הזה בעצמה, במו־ידיה וביוזמתה.

סוף מרות במחשבה תחילה

הסיום העגום של השביתה העצובה של עובדי המשק והמינהל בבתי־החולים מספק לנו תואנה נוספת לדבר על מרות ההסתדרות. תהיינה בוודאי תואנות נוספות לכך, כי מרות ההסתדרות מועדת בעתיד הקרוב־מאוד לספוג על גופה מטחי־ירי רצופים, מכל הכיוונים. ואפילו הפגזות קשות מסיבות והפצצות מן האוויר הקר שנוצר לאחרונה בארץ הזאת. מוטב לפיכך לפתוח בקביעה עקרונית שהיא נקודת המוצא שלנו: מרות ההסתדרות על האיגודים המקצועיים השונים היא גם נחוצה עכשיו מאוד וגם צודקת מאוד. מרות זו היא גם הגיונית ויעילה מבחינת סיכויי ההצלחה של איגודים אלה להגן על רמת החיים של חבריהם, וכמו כן היא גם נובעת מהשקפת העולם החברתית שלנו. אין אלו שתי קביעות נפרדות על דבר קיומם של שני יתרונות נפרדים למרות ההסתדרות — אלא אלה שני היבטים של אותו עקרון. אחרי הכל, השקפת העולם שלנו מתייחסת לאופן ביצועם היעיל והגשמתם המעשית של עקרונות צודקים. בהקשר זה שילוב של יעילות הביצוע וצידקת הרעיון הוא שילוב מוחלט, בלתי ניתן להפרדה, ותנאי הכרחי לקיום מרות ההסתדרות על שני היבטיה.

במילים אחרות, קבלת מרות ההסתדרות היא אפשרית ובת־ביצוע אם, ורק אם, המרות הזאת מנוסחת ומוטלת וגם מתקבלת במסגרת השקפת עולם אשר יצרה אותה והמציאה אותה. אם מנסים להטיל את מרות ההסתדרות שלא במסגרת השקפת עולם זו, ובמנותק מעקרונות היסוד שהביאו לעולם את המרות הזאת — אין למרות שום סיכוי שתתקבל ותתממש.

מסגרת ישראלית יהודית

ראשית דבר צריך לזכור ש„מרות ההסתדרות" איננה תופעה כלל־עולמית. להפך, זוהי תופעה ישראלית ייחודית. זה אחד ההישגים הגדולים אשר הדור שלנו ירש מן הדור שקדם לנו. הדור ההוא עוד ידע, כזכור, ליצור מסגרות ארגוניות חדשות כדי לבטא בהן רעיונות חדשים. מצב העניינים השורר אצלנו, שסימניו העיקריים הם שכל האיגודים המקצועיים החשובים (או כמעט כולם) שותפים למסגרת אחת, המקיימת בחירות דמוקרטיות קבועות, בעלות אופי פוליטי מובהק, כשהמסגרת הדמוקרטית־פוליטית הזאת נחשבת לארגון היציג של כל השכירים במדינה — איננו מתקיים בשום מקום אחר.

זהו הישג אדיר לעובדים, שעוד גדל ומתחזק בגלל זיקתם של האיגודים, במסגרת ההסתדרות, לבעלות על הסקטור היצרני והשרותי של „חברת העובדים". ההישג הזה הוא כל־כך גדול שצריך להזכיר אותו ולהעלות אותו על נס בשכיחות גדולה יותר, ובעיקר צריך להבין את הקשיים המאיימים על קיומו, וצריך להאבק בשיניים ובציפורניים כדי לשמור אותו מכל משמר.

תודעה מעמדית אמיתית

בתקופה שבה התחיל המאבק המקצועי בארצות התעשיה, היה מעמד הפועלים הומוגני מאד, כשמרבית חבריו דומים מאד זה לזה. מרבית השכירים היו שותפים לסגנון חיים דומה, היה להם חיתוך־דיבור דומה, מצוקות דומות ותקוות דומות, ובעיקר היה להם אינטרס קצר־טווח דומה מאד. אינטרס קצר־טווח זה, לשפר את רמת החיים עכשיו, תיכף ומיד, עלה בקנה אחד עם האינטרס האמיתי, ההיסטורי, ארוך הטווח, של כל העובדים: לכונן חברה שתהיה עד כדי כך צודקת ששוב לא היה צורך לנהל מאבקים קצרי־טווח רבים כל כך למען רמת חייהם של העובדים בענף זה או אחר. דרך אגב, אחד האנשים שהבחינו היטב בתופעה זו, עוד בראשית המאה שלנו, היה איש רוסי צעיר, גולה־פוליטי מארצו, שהתגורר בארצות מערב־אירופה, וניסה ללמוד ממצבן. שמו של האיש היה ולדימיר איליץ' לנין, והוא ניסח את האבחנה בין „תודעה מעמדית של איגוד מקצועי" צומחת כאלו־מאליה ממצבם האובייקטיבי של העובדים, לבין „תודעה מעמדית אמיתית" שאותה צריכות המפלגות הסוציאליסטיות ללמד ולטפח. עכשיו,

למעלה משמונים שנה לאחר ניסוח אבחנה זו — שוב אין „התודעה של האיגוד המקצועי" צומחת כמעט־מאליה, לפחות לא בהיקף כל־ארצי. מעמד הפועלים בימינו היה למעמד הטרוגני מאד, מגוון מאד. כשהשכירים נבדלים זה מזה ברמת הכנסתם, בסגנון־חייהם, באופי מצוקותיהם ובתוכן תקוותיהם — ובעיקר הם נבדלים זה מזה באינטרסים קצרי־הטווח שלהם. במצב עניינים זה, קשה מאד לקיים מסגרת משותפת לכל האיגודים המקצועיים ולזכות באמונם ובשיתוף פעולתם של הכל. מרות ההסתדרות ניצבת איפוא לא רק בפני יריבים אידיאולוגיים בבית־פנימה, אלא גם בפני קשיים אובייקטיבים אמיתיים.

אינטרס משותף

צריך איפוא לחשוב היטב כיצד ניתן לקיים את המרות הזאת, כמאמר הפתגם הידוע: סוף מרות במחשבה תחילה. אם באמת חושבים על כך מגיעים למסקנה כי את מרות ההסתדרות ניתן להמשיך לקיים אם, ורק אם, ניתן לשכנע את כל ציבור השכירים. על רמותיו, מושגיו, ורצונותיו המיידיים השונים והנבדלים — כי אכן קיים אינטרס משותף לכולם, וכדאי יותר לממש ולספק אותו, משום שהאינטרס הזה חשוב יותר. והרה־גורל יותר מכל הגורמים והמאפיינים האחרים המבדילים בין חלקיו השונים של ציבור העובדים בארץ.

האמנם קיים אינטרס כזה? אכן קיים, והוא נוגע להסדרים החברתיים המקובלים אצלנו, לגישה העקרונית הרווחת בענייני חברה, ולמדיניות החברתית של הממשלה ושל שאר מוסדות הציבור. למשל: מדיניות ממשלתית המתכוונת להלחם נגד האינפלציה לא על־ידי ריבית גבוהה וקיצוץ השירותים החברתיים אלא על־ידי מיסוי רווחי הון, על ידי פיקוח מינהלי מרחיק־לכת על כל הערכים במשק ועל ידי עידוד סלקטיבי של השקעות־עכשיו — מספקת וממששת את האינטרס של כל העובדים הרבה יותר מאשר הישג אפשרי זה או אחר של כל איגוד מקצועי מסוים. למאבק למען קביעה עקרונית על אודות יחס כמותי צודק יותר בין גובה השכר לבין רווחי הון נודעת חשיבות גורלית יותר לרמת חייהם של העובדים. של כל העובדים, יותר מתוספות אלו או אחרות של מספר שקלים. מאבק למען הסדר תוספת יוקר, הגנה עליו ושיכלולו.

חשוב לעובדים, לכולם, לאין ערוך יותר מאשר תוספות־שכר. הוא הדין ביחס למאבקים למען מיסוי יותר פרוגרסיבי, למען כל שאר הזכויות הסוציאליות, ונגד האבטלה הגדולה והולכת. כל אלה הן קביעות אובייקטיביות, אשר ניתן להוכיח אותן במונחים של שקלים־חדשים — וחשוב מאד לאמר אותן יותר פעמים, ויותר ברור, ולתת להן יותר פומבי. מדיניות הסתדרותית נכונה היתה מנסה גם להפגין את כל האמור, בפני ציבור העובדים דווקא עכשיו עם התקרב מועד המשא ומתן הקולקטיבי לקביעת רמת השכר במישור הכלל־ארצי. על כל עובד לדעת שבמשא ומתן זה, ולא במשא ומתן ברמה הענפית והמפעלית, נקבע גורלו הכלכלי. כדי להסביר את טיבו של האינטרס המשותף הזה יש לחבר אחת לאחת את כל הדוגמאות שהובאו לעיל, ואת כל אלו שלא הובאו כאן — על מדיניות הממשלה, על ההסדרים החברתיים ועל העקרונות הקובעים את חיינו — ולהציג אותם בפני העובדים כמסכת אחת שלמה ומגובשת של ערכים, מדיניות ומעשים, אשר הם יעדי המאבק של ההסתדרות. חיבור כזה יגלה לנו, כאילו לפתע, שההסתדרות בעצם נאבקת, ביסודו של דבר, למען כינון חברה אחרת, חדשה, יותר צודקת. כינונה של חברה כזאת היא בעצם האינטרס האמיתי של כל העובדים, לטווח הקצר ולטווח הארוך גם יחד, וככל שישתכנעו בכך רבים יותר — כן גדול יותר הסיכוי שרבים יותר יגלו נכונות לקבל עליהם את מרות ההסתדרות, גם כשהם חולקים עליה לגבי ענין זה או אחר.

לא לשבת על כידונים

כללו של דבר: בלעדי הצגה בוטה, בלתי־מבויישת ופומבית־מאד של טיב החברה אשר עליה יש להאבק, אי אפשר להציג לעובדים את האינטרס המשותף לכולם. בלי אינטרס משותף אין גורל משותף — ובלעדי גורל משותף אין תחושת שותפות גורל. ובלעדי תחושת שותפות גורל אין צמיחה של תחושת סולידריות בקרב העובדים־כולם. ובלי תחושת סולידריות — אין קבלת מרות ההסתדרות. לשרשרת הסיבתית הזאת, על כל חוליותיה, קוראים בעברית, וגם בשפות אחרות כמובן, סוציאליזם. זה המצב. אין מה לעשות, ואין דרך אחרת. מי שמבקש להמשיך ולקיים את מרות ההסתדרות על חבריה, צריך גם להציע לחבריה את הטעם ואת ההגיון ואת מערכת העקרונות שמעניקים למרות הזאת צידוק. מן הסיבה הזאת אין זה מקרה שמי שתובעים להקל במרות, להפריד תפקידים, להקים איגודים נפרדים ולשנות את מבנה ההסתדרות — הם גם, וכמו כן, ימניים בהשקפותיהם ומואסים בסוציאליזם. לכן גם לא יהיה זה מקרה אם ניווכח לראות שכל מי שמבקש להמשיך ולקיים את ההסתדרות ואת מרותה יגלה, לתועלתו, את החשיבות המעשית של הדבקות העקרונית בסוציאליזם. ההסתדרות, אחרי הכל, לא תשתמש בכידונים כדי להטיל את מרותה בעזרתם, וכבר אמר נפוליון בונפארטה — שאמנם לא היה הוגה־דיעות גדול אבל בכידונים הוא היה עתיר־נסיון — „שבעזרת כידונים אפשר לעשות כמעט־הכל, אבל לשבת עליהם אי־אפשר."

השגות הקוראים

חופן דולרים חרדיים

אני מנוי על „על המשמר", ואני נהנה לקרוא את מרבית תוכנו ומאמריו. יותר מכל עתון אחר אני רואה ב„על המשמר" במה המשקפת את דעותי האישיות בנושאי דת ומדינה. אני שותף עם „על המשמר" בדעות נגד כפייה דתית, כשהעיתון מגיש לציבור הקוראים, יותר מכל עתון ציוני אחר, אינפורמציה והשקפת עולם על הכפייה הדתית ועל ההשתלטות החרדית על חיינו.

נדהמתי לראות ב„על המשמר" של יום 27.2.87 עמוד שלם המוקדש למי שכונה על־ידי הרב שך, גדול משיחי השקר בימינו — ה„רב" שניאורסאהן, מנהיג „כת חב"ד". ברור לי שהוא שילם טבין ותקילין עבור הזכות לפרסם הודעתו בעיתון. אולם היה זה הדבר האחרון שהאמנתי, שניתן ל„קנות" בו את „על המשמר": האמנם ניתן בכסף לשנות את השקפתכם הרעיונית? האם עד כדי כך הגענו, שתמורת חופן דולרים יתן „על המשמר" במה להטפה חרדית. הטפה שאותה מגנה העיתון השכם והערב?

והאם קרא מישהו מכם מהו תוכן ההודעה? כלום לא שמתם לבכם שאין ה„רעבע" מוכר לחמניות, אלא הטפה חרדית?

אמש הרציתי בפני חברי קיבוץ בית־קמה בנושא „ההשתלטות החרדית על המדינה הציונית", ונושא המודעה הזאת בעיתון הועלה על־ידי החברים כדיון. אין מלים בפי לתאר את ההתמרמרות ששררה בקרב חברי הקיבוץ כלפי הפרסום הזה, כשרבים התבטאו בחריפות גדולה אפילו משלי. מניח אני, שאם יש ביניהם אנשים המבצעים את אשר הם חושבים, תקבל מהם מכתבים ברוח דומה לשלי.

את הנעשה אין להשיב, וסבור אני שהנזק שנגרם לתדמיתו הנפלאה של „על המשמר" הוא עצום ורב, ועולה בשיעורו על התועלת המפוקפקת של הרווח הכספי, שבוודאי היה גדול. מבקש אני, שבעתיד ינהג העיתון אחרת, ויעמיד במקום ראשון בסדר החשיבויות את דגלו הרעיוני ולא ימכור נפשו בנזיד עדשים.

הגיע הזמן שאנו עצמנו נבין, שבכסף אי־אפשר לקנות את נשמתנו!

פרופ' דן נוהר, תל־אביב

מציונות לציניות

עד מתי יספק העיתון הציוני שלנו „על המשמר" נימוקים להצדקת הירידה מן הארץ? עד מתי עיתוננו ישמש במה להלכנות אלה הממירים את הציונות בציניות? בזמן האחרון צמחו כפטריות אחרי הגשם ישראלים יפי־נפש שבשם הדמוקרטיה והחופש הפרטי מטפחים בלי נקיפות־מצפון את האידאולוגיה של הירידה. הם עושים זאת על־ידי ניפוח הירידה התלולה באיכות חיינו. הם מדגישים את ההתדרדרות במוסר הפרטי והציבורי. את שחיתות המפלגות ואת הרקבון הכלליטוטלי. שאר ורק ארצנו ומדינתנו לקתה בהם. לעומת הזוהר התרבותי והחברתי בארצות המקלט של היורדים. עונים להם קוראים, אולי פחות זריזי־עט. אבל יותר קנאים לרעיון הציוני.

איני רוצה לטעון שתגובותיהם הנזעמות יחזירו אפילו יורד אחד למולדתו, אבל אולי ירסנו במידת־מה את „המכינים" לנפשם של היורדים.

את „המחדלים" של מדינתנו אפשר כמובן לשייך לאיכות חיים יורדת: כפי שאמרתי בין ציונות לציניות מפרידה בסך הכל ו' אחת רקיקה.

כבר חשבתי שבפולמוס זה נכתב ונאמר הכל, אבל הנה בא יצחק חסון ב„על המשמר" מ־24/2 ושובר את כל השיאים.

לצערי לא מאפשרת לי המסגרת הזו לסתור כל מישפט וטענה במאמרו של יצחק חסון שמלא סתירות ואבסורדים. תקוותי היא שיעשו זאת אחרים ויתנו ביטוי לכך שהמאמרים מהסוג הזה מכאיבים ומקוממים.

אברהם עמרי

טרבלינקה, עניין משני?

אני מזדהה עם מכתבי הקוראים, שהגיבו על מאמרו של רוביק רוזנטל נגד עריכת משפט דמיאניוק. אני מביע בדברי אלה את דעתם של קוראים נוספים בקיבוצי, איתם שוחחתי בנושא.

רוביק טוען, שאת העיסוק בזכר השואה יש להשאיר להיסטוריונים, פילוסופים ומחנכים. יפה. אך אינני מבין איך יכול משפט דמיאניוק להפריע בכך? וכאן מסביר רוביק, כי לא צריך לקיים את המשפט כי, ואני מצטט: משפט דמיאניוק יתרום מעט מאוד לזכרון ומעט מאוד ללקח, כי הוא עוסק באספקט משני של השואה, במחנה אחד ובאדם אחד (ההדגשה שלי ש.ל.). אליבא דרוביק: הצדק ייעשה ורוצח יבוא על עונשו רק במידה שמשפטו יתרום לזכרון וללקח.

על סמך מה, רוביק, החלטת לחון חשוד בפשעים האיומים, עוד בטרם משפטו? ומה זה אספקט משני? טרבלינקה זה אספקט משני? בפחות מ־6 מיליון אינך מוכן לעסוק? מה קרה לך? האם לאחר ששמעת את עדות ניצולי טרבלינקה אתה ממשיך לחשוב שזהו אמנם אספקט משני?

שאול לוין, מענית

שלוש לאומיות הפסידו בגביע — לארבע נוספות משחקים חוזרים

הפועל באר־שבע, לוד ומכבי יבנה — בחוץ

★ הפתעות: טבריה — באר־שבע 0:1; הפועל חדרה — לוד 2:4 (בהארכה); חולון — יבנה 1:2

★ משחקים חוזרים: בית"ר רמלה — מכבי ת"א 1:1; הכח — כפר־סבא 1:1; בית"ר נתניה — הפועל י־ם 1:1; טייבה — יפו 1:1

★ בני־יהודה ניצחה בהארכה ברעננה ★ לשמונה לאומיות לא היו בעיות בדרך לשמינית־הגמר

מזל שאז'ובל הבקיע

מכבי פ"ת —
הפועל מרמורק 0:1 (0:0)

יעקב אזובל, מגן מכבי פ"ת, מנע ביום שישי ברחובות אי־נעימות מקבוצתו בשער שהבקיע בדקה ה־71 לרשת הפועל מרמורק — 0:1.

אז'ובל היה גם היחידי בין חבריו שהגיע למצבי בעיטה לשער, להוציא נגיחה של אסי בן־שמעון לקורה בדקה ה־26.

שחקני מרמורק, מתחתית הליגה הארצית, גילו עדיפות ברורה במחצית הראשונה בה החטיאו שתי הזדמנויות.

במחצית השנייה ניכר הכושר הגופני העדיף של הלאומיים מפ"ת. דבר שסייע להם להשיג שער נצחון: אייל בגלייבטר הגביה כדור־קרן בדקה ה־71; שעשוע המשיך לרחבת החמש ואז'ובל דחק פנימה.

שפט דאוד סוהיל, לעיני 400 צופים.

השחקן המצטיין: עופר פביאן

● מכבי פ"ת: פביאן, אזובל, פרסלני, מיכה צופין, זנאן, שעשוע (ירוחם), בגלייבטר נוריאל, אלישע לוי, רמי כהן, בן־שמעון.

● הפועל מרמורק: לויתגר, פרידמן, בסון, פנקס, משה כהן, שעובי, אלון צדוק, בן־דרור, ירון תמיר, שבטה, אבידוב.

אלכס קליין

שים לב

צחצוח־חרבות מיותר

נציגי הפועל, מכבי ובית"ר התקנאו כנראה בסכסוך המתמשך מערך־ליכוד בממשלה וגם הם כבר מצחצחים חרבות. הסכסוך, שמאיימים שיפורין, הוא על מטר הקבוצות שישחקו בעוד שנתיים, בעונת 1988־89, בליגה הלאומית בכדורגל.

ועדה בהפועל שבחנה את המצב בכדורגל, ובמיוחד כיצד להחזיר את הקהל למגרשים, הגיעה למסקנה חיובית בקשר לשיתוף זרים בליגה הלאומית. דעת הרוב, ביניהם שלושה חברים שעמדו ועומדים בראש ההתאחדות לכדורגל, והבקיאים היטב בנושא (אלמוג, הרפלד, סוירי), קבעה שניתן לצרף שני זרים לכל קבוצה כבר בעונה הבאה, כשיהיו 14 קבוצות. אולם, למען הזהירות, יש לבחון את הנושא — תוך שיתוף זרים — במשך שנתיים. יחד עם זאת יש צורך להמשיך במדיניות הצמצום ל־12 קבוצות.

המסקנות, בדרך כלל, מבוססות ומתאימות היטב למצב הכדורגל הישראלי כיום. מסתבר שהגוש מכבי־בית"ר, שהסכים ל־14 קבוצות בעונה הבאה, מערער על המשך הצמצום ל־12 קבוצות. הוא מוכן להשבית את הליגות, לפחות בקייץ, כשאין משחקים. כל הדיבורים כיום הם בטלים בשישים. נראה שגם בפגרת הקייץ ירו ה"תותחים" "אש תופת". איומים יהיו ללא־הפסק, אנו מכירים את המצב, אבל מי שיודע את המציאות הישראלית אינו צריך לחשוש. בתחילת העונה יגיעו להסכם. אף מרכז אינו יכול לאפשר לעצמו משבר. פירושו של משבר הוא לא רק התמוטטות הכדורגל אלא של מרכזי הספורט כולם. לכן, כל עוד כולם קשורים בטבורם לטוטו, ומלקקים שמנת, אין המצב מדאיג. לא יהיה משבר. לכל היותר יחגגו העסקנים בכלי־התקשורת. את זה הם אוהבים. יש לכך מסורת־של־שנים.

★ ★ ★

הכסף לא יענה על הכל

יציעי האיצטדיון ברמת־גן היו שוממים בשבוע שעבר כאשר נערך על כר־הדשא משחק־הגמר בגביע־הטוטו לקבוצות הליגה הלאומית בכדורגל, בין שמשון ת"א ומכבי נתניה (0:2). מסתבר, שלקהל אין עדיין מודעות לאירוע זה, אותו מנסים לפטם בפרסים.

אף אירוע ספורטיבי שלא חדר לדעת הקהל לא הצליח עד כה. לא רק בארץ, אלא בכל מדינה שהיא. מועצת ההימורים, המקצה את הפרסים — והסכומים הועלו מאוד העונה — חייבת לתבוע מההתאחדות לכדורגל שינוי בגישתה לגבי האירוע.

משחקי גביע־הטוטו יכולים להוות, בארגון נאות, מנוף להחזרת הקהל למגרשים. אפשר לעניין תלמידים וספורטאים צעירים. אם חינם, ואם על־ידי מחירי כרטיסים סמליים, יש להביא למגרשים אלפי בני־נוער. זה תובע עבודה מאומצת לעומק, אבל בכך ערובה לדור חדש במגרשים וביציעים.

היה מעודד לראות כ־4000 צופים צעירים במשחק־הגמר באליפות בתי־הספר, בין עמל חדרה ובליך רמת־גן (0:4), שהוקדם לגמר גביע־הטוטו ברמת־גן. מה קרה לאחר־מכן? כל אותם תלמידים הלכו הביתה ושתי הקבוצות הלאומיות שיחקו לעיני 1500 צופים, בקושי.

למחרת נהניתי בהרצליה ממאות בני נוער שבאו לחזות במשחק מוקדמות אליפות העולם לנערים בין ישראל ובלגיה (0:1). היה עידוד. היה שמח.

"מפעלים מלאכותיים" לא יחזירו את הצופים למגרשים. גם לא אירועים שפרסים כספיים בצידם. רק מאמץ ארגוני ופירסום רחב ישיבו את הצופים ההולכים ומתמעטים. בושה שפחות מ־15 אלף צופים חזו במשחקי המחזור ה־19 בליגה הלאומית. מצב בהחלט מדאיג.

★ ★ ★

קרב עליון

בסוף השבוע יחזו אוהדי הספורט בארץ מרותקים לדו־קרב בין צ'כוסלובקיה וישראל בבית־העליון בגביע־דייוויס בטניס, שייערך באוראדיה שבצ'כוסלובקיה. יהיה זה אירוע חריג, שכן ישראל מעולם לא הגיעה למעמד כה גבוה בטניס הבין־לאומי.

טניסאי ישראל, עמוס מנסדורף, שלמה גליקשטיין, גלעד בלום ושוקי פרקים, ינסו להפתיע יריב עדיף שגם הביתיות תסייע לו. בטוחני שנציגי הכחול־לבן שלנו יעשו את מירב המאמצים כדי לצאת בכבוד מהמפגש החשוב ביותר שהיה לנבחרת הטניס שלנו. נחזיק להם אצבעות.

ניתוח

שלוש קבוצות לאומיות נחרדו שלשום ואתמול מגביע־המדינה בכדורגל כשנוצחו במחזור ה־8 ע"י יריבים מהליגה הארצית. עוד ביום שישי נכנעה הפועל לוד, בהארכה, להפועל חדרה — 2:4; אתמול הפסידה הפועל באר־שבע בטבריה נגד הפועל המקומית — 1:0 ומכבי יבנה כשלה במגרשה מול המובילה בליגה הארצית, הפועל חולון — 2:1.

ארבע קבוצות לאומיות יצטרכו לשחק שוב מחרתיים (יום שלישי) לאחר שסיימו בתוצאות תיקו, בתום 120 דקות, עם יריבים מליגות נמוכות: מכבי ת"א לא יכלה ברמלה לבית"ר רמלה מהתחתית הארצית — 1:1; הפועל כפר־סבא סיימה כתיקו 1:1 במשחק חוץ עם הכח רמת־גן, גם היא מהתחתית הארצית; בית"ר נתניה, סוגרת הטבלה הלאומית, לא יכלה במגרשה לקבוצת הצמרת הארצית של הפועל ירושלים — 1:1 ו"פסטיבל טייבה" לא הביא הכרעה במשחק בין הפועל טייבה מליגה א' ומכבי יפו מהלאומית — 1:1.

מבין תשע הלאומיות שעלו לשמינית־הגמר נזקקה רק בני־יהודה ת"א להארכה כדי לגבור ברעננה על הפועל רעננה מליגה א' — 0:1.

יתר התוצאות: בית"ר ירושלים — בית"ר חיפה (א') 0:2; שמשון ת"א — בית"ר נהריה (ארצית) 0:2; מכבי נתניה — הפועל עכו (ארצית) 1:2; בית"ר ת"א — מכבי שעריים (ארצית) 1:3; מכבי פ"ת — הפועל מרמורק (ארצית) 0:1; מכבי חיפה — הפועל בית־שאן (ארצית) 0:3; הפועל ת"א — הפועל רמת־השרון (א') 0:2; הפועל פ"ת — הפועל באר־יעקב (ב') 0:4.

משחקי שמינית־הגמר בגביע־המדינה יוגרלו ביום שישי.

עודד מכנס חולל הפתעה

עודד מכנס
"שער מהסרטים"

הפועל חדרה —
הפועל לוד 4:2 (0:2 ,2:4)

שישה שערים, אחד מהנקודה הלבנה, שני מורחקים, שלושה כרטיסים צהובים והזדמנויות רבות שהוחמצו היו במשחק־ההפתעה ביום שישי בחדרה כשקבוצת הפועל חדרה מהליגה הארצית הדיחה את הקבוצה הלאומית של הפועל לוד — 2:4 בהארכה.

1500 הצופים לא הופתעו מהתוצאה. הם חזו ביום טוב של עודד מכנס והדודנים זיו ורונן שפירא, ובדקות ההארכה גם במשחק מצויין של השוער החדרתי מוטי עטיה.

לוד, ללא הבלמים יצחק נעמן ואורי בנודיס, הקלה את המלאכה על החדרתים, במיוחד במחצית הראשונה. ויקי פרץ ודני סמרג'ה כמעט שלא הגיעו למצבי הבקעה.

בדקה ה־42 בעט עודד מכנס כדור־עונשין מ־18 מטר מעל חומת הגנת לוד והכניע את יעקב בנודיס המופתע — 0:1. לוד בהלם, ותוך שתי דקות ספגה שער שני: מאג'די אבו־מוך הגביה מימין; מכנס נגח לשער: השוער יעקב בנודיס הדף ורונן שפירא קבע מקרוב את תוצאת המחצית — 0:2.

הלודאים התעוררו. לא נרתעו מהמגרש הבוצי ולאחר שתי החטאות של סמרג'ה ופרץ, צימקו התוצאה ל־1:2 בדקה ה־67: שריף מואסי הכשיל את דוד שרביט והשופט צבי שריר פסק על כדור־11. השוער יעקב בנודיס בעט לרשת.

שחקני לוד הגבירו את מחצם וכעבור שלוש דקות נקבע שוויון: רפי שמואל הסיט לרונן הלל, שהישווה מקרוב ל־2:2.

בדקות ההארכה שיחקו הלודאים עם שלושה חלוצים אולם ויקי פרץ (93) בעט מחמישה מטר לחוץ. המשחק החריף ובדקה ה־104 הורחקו נתן פהר מחדרה ורפי שמואל מלוד בעקבות קרב־אגרופים ביניהם.

הפועל לוד סבלה יותר מההרחקה מה גם שיצחק בנודיס מתח שריר ונאלץ לשחק בצליעה וישראל בן־ממם "גמר את האויר" ולא זו כמעט, חדרה ניצלה זאת ותוך התלהבות עלתה ל־2:3 בדקה ה־108: שלומי גוזלן התקדם מהמרכז, ניצל טעויות של יצחק מאיה ויוסף קטשווילי ובעט לרשת.

השער היפה במשחק הובקע בדקה ה־118: גוזלן חלף על פני הלודאי דוד שרביט, שירד להגנה, העביר כדור לחזהו של עודד מכנס, שהוריד את הכדור לרגלו ותוך כדי הטעייה הכניע מ־14 מטר את יעקב בנודיס — 2:4.

בסיום התפרעו שחקני לוד וניהלו קטטות עם הצופים החדרתיים שהאשימו אותם במשחק גס.

השחקן המצטיין: עודד מכנס

● הפועל חדרה: עטיה, מואסי, סהר (הורחק), זיו שפירא, עזרן, צ'אושו, סולומון, בן־שמואל, אבו־מוך (גוזלן), עודד מכנס, רונן שפירא (שלמה מזרחי).

● הפועל לוד: יעקב בנודיס, יצחק בנודיס, קטשווילי, אבי שוטרית (מאיה), שלמה חביב, יעקב הלל (רונן הלל), בן־ממם, שמואל (הורחק), שרביט, סמרג'ה, פרץ.

אברהם בין

● במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי יבנה — שמשון ת"א; בית"ר ירושלים — בית"ר ת"א; מכבי חיפה — בית"ר נתניה; בני יהודה ת"א — הפועל לוד; מכבי פ"ת — מכבי יפו; הפועל פ"ת — הפועל באר־שבע; מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא; מכבי ת"א — הפועל ת"א.

ליגה ארצית

בית"ר נהריה — הפועל רמת־גן; הפועל בית־שאן — הפועל חדרה; הפועל יהוד — הפועל חולון; הפועל דימונה — מכבי שעריים; הפועל מרמורק — הפועל טבריה; בית"ר רמלה — הפועל עכו; הכח רמת־גן — הפועל חיפה; מכבי רמת־עמידר — הפועל ירושלים.

ליגה א', צפון

מכבי עפולה — מכבי טמרה; הפועל קרית־שמונה — מכבי אור־עקיבא; הפועל עליה כפר־סבא — הפועל קרית־אתא; הפועל רעננה — הפועל טירת־הכרמל; מכבי אח"י נצרת — הפועל טייבה; מכבי חדרה — הפועל טירה; הפועל בני־טמרה — בית"ר חיפה.

ליגה א', דרום

בית"ר באר־שבע — הפועל קרית־אונו; מכבי קרית־גת — הפועל קרית־מלאכי; הפועל ראשל"צ — הפועל רמלה; הפועל בית־שמש — הפועל אזור; לזרוס חולון — הפועל רמת־השרון; הפועל ירוחם — הפועל בת־ים; הפועל אור־יהודה — הפועל אשקלון.

בן־ברוך — צמד ביבנה

הפועל חולון —
מכבי יבנה 1:2 (0:2)

מרקו בן־ברוך, שחקן הפועל צפרירים חולון, הצליח להבקיע אתמול פעמיים את שערו של פרדי לסנר, שוער מכבי יבנה, מתחתית הליגה הלאומית ולהדיח את קבוצתו לשמינית־הגמר בגביע־המדינה — 1:2.

כבר בדקה ה־5 אותתו החולונים, שהתארחו ביבנה, על כוונותיהם. מבקיע השערים המצטיין שלהם, החלוץ ארז שקרוקה, פרץ לרחבת ה־16 של יבנה והוכשל בגסות על־ידי הבלם מנשה עלואה. לשופט יהושע לויה לא נותר אלא להורות על כדור־11. יעקב זיתוני בעט כדור חזק לפינה הימנית ופרדי לסנר, שוער יבנה, זינק, הדף את הכדור ומנע יתרון לחולון.

החולונים המשיכו לשלוט במגרש, ובדקה ה־11 הצליח הקשר מרקו בן־ברוך להבקיע שער מקרוב, לאחר פריצה מצויינת של בני דמתי באגף הימני — 0:1.

פעמיים עוד הצליח השוער פרדי לסנר להציל את שערו מהבקעה חולונית לפני שמרקו בן־ברוך עשה זאת בפעם השנייה, בדקה ה־43, והעלה את חולון ליתרון מפתיע של 0:2 — בבעיטה חזקה ומדוייקת מטווח של 20 מטר.

המחצית השנייה נפתחה [...] של יבנה וכבר בדקה ה־[...] הבלם אלקבץ באגף הימני [...] כדור מדוייק למרכז רחבת ה־16 [...] רמלר התמקם היטב, ובראשו [...] לעבר חברו, מאיר [...] שמקרוב צימק ל־1:2.

בהמשך ניסו שחקני יבנה להגיע לשער־שיוויון, אך שמעון [...] שהחליף את יעקב ביטון [...] בשער חולון, מנע, בהצלחות [...] הבקעת שערו.

החולונים יצאו למספר התקפות מתפרצות של בני דמתי ושקרוקה, אולם גם הם לא הצליחו להגדיל את התוצאה.

שפט, היטב, יהושע לויה, ל־1500 צופים, במגרש ביבנה.

השחקן המצטיין: מרקו בן־ברוך

● הפועל צפרירים חולון: [...]רן, (שמעון ישראל), גיל [...] יעקבי, טליאס (סרחן), חלפון, [...] מאיר, יעקב זיתוני, עציוני, [...] ברוך, בני דמתי, שקרוקה.

● מכבי יבנה: לסנר, [...] אלקבץ, שולומון, אוזלאי (טוויל), עלואה (אבי כהן), ציון יעקב [...] שמעון, אוסמה, רמלר, ועקנין.

אלכס קלי[...]

באר־שבע טבעה בבוץ

הפועל טבריה —
הפועל באר־שבע 0:1 (0:0)

שער שכבש מלך השערים של הליגה הארצית, עופר דן, גרם לסנסציה בגביע: הפועל טבריה מהארצית הדיחה את הפועל באר־שבע מהלאומית — 0:1.

הטבריינים גילו עדיפות במרבית שלבי המשחק, בניצוחם של צמד הקשרים הפעלתנים, יצחק דרעי ועמוס ברטר. השניים שלטו במרכז המגרש, ריחפו את החלוצים ושוער באר־שבע, מאריו זוכוביצקי, היה עמוס עבודה.

באר־שבע גילתה עדיפות רק בעשר דקות הפתיחה ובעשר הדקות האחרונות. בשאר הזמן "הלכו לאיבוד". האשמים בכך היו מגיני טבריה וקשריה ששיחקו ללא פשרות.

כבר בדקה ה־14 ניתנה למשה נמן מטבריה הזדמנות קורצת אולם הוא נגח מקרוב לחוץ. אותו שחקן השתהה בדקה ה־40, ואיפשר לשוער זוכוביצקי לקלוט את כדורו.

לבאר־שבע ניתנה הזדמנות [...] במחצית הראשונה כשראובן [...] לא ניצל את כדור־הרוחב של [...] שושני.

לאחר ההפסקה המשיכו [...] טבריה להכתיב את הקצב [...] שתי בעיטות מסוכנות של [...] דרעי ודוד אבוטבול [...] הנצחון בדקה ה־73: מאיר [...] החלוץ המסוכן, הגביה [...] ניצל קפאון בהגנת באר־שבע [...] מקרוב פנימה — 0:1 [...] טבריה.

שפט בני כהן, לעיני 700 צו[פים] במגרש בטבריה.

השחקן המצטיין: יצחק דרעי

● הפועל טבריה: [...] אבוטבול, אדרי, ממן, אייל [...] דרעי, ברטר, עופר דן, [...] מאיר עמור.

● הפועל באר־שבע: [...] בן־חמו, דוידי, אילוז, נתן, [...] שושני, טולטן (אוחיון), [...] יונה (ביטון), יובל אוחנה.

הכח לא נזהרה מנזהר

הפועל כפר־סבא —
הכח רמת־גן 1:1 (0:0)

שני שערים שהובקעו תוך שש דקות באיצטדיון וינטר לא הביאו להכרעה במשחק בין הפועל כפר־סבא והכח רמת־גן — 1:1.

קבוצת הכח מהליגה הארצית שיחקה נכון. היא הציבה בחוד שני חלוצים, עופר צעירי ומשה יחיאל, כאשר יתר שחקניה סגרו היטב את מרכז השדה, והדבר היקשה על הפועל כפר־סבא לפתח את משחקה.

בשער הכח ניצב שוער מנוסה, שלמה נורדמן, שגילה יכולת מצויינת.

כפר־סבא חשבה שצפוי לה טיול בספארי. היא פתחה ללא איתן דביבו ואלי יאני הפצועים. יאני שותף רק במחצית השנייה, והיה שותף לשער השיוויון של קבוצתו.

המשחק נפתח בהתלהבות רבה על־ידי שחקני הכח, וכבר בדקה ה־2 בעט המגן בן־זכריה לקורה: הכדור ניתז לעופר צעירי וזה משמונה מטר גילגל את הכדור פנימה. השופט יצחק רוזנברג הורה לעבר האמצע. הקוון פסק, להפתעת הכל, על נבדל והשער נפסל.

בדקה ה־80 הצליחו שחקני הכח, בתום לחץ רצוף, להבקיע: [...] צעירי פרץ מימין, הגביה [...] ליגאל גואל, שמקרוב בעט [...] — 0:1 להכח.

חלפו ארבע דקות והתקפה [...] מסוכנת ראשונה של כפר־סבא [...] יאני קיבל כדור־עומק, נגח [...] יפה, וזה המשיך כדור־רוחב [...] ניזהר, שבעט מקרוב פנימה — 1:1.

שפט יצחק רוזנברג, באיצטדיון וינטר ברמת־גן, לעיני 250 צופים. הוא שלף שלושה כרטיסים צהובים לסימון מכפר־סבא: מוסרי [...] גוילי מהכח.

השחקן המצטיין: מייקל יפה

● הכח ר"ג: נורדמן, בן־זכריה, עמי כהן, חיים יחזקאל, עמוס [...] דואל, יעיש, (פליקמן), [...] מוסרי (גוילי), משה יחיאל, צעירי.

● הפועל כפר־סבא: [...] איזיינגר, סימון, [...] אינשטיין, תמיר בן־חיים, [...] אומיר בן־חיים, מללי, יפה, [...] נזהר, מימוני.

נפתלי [...]

גינצבורג הציל מבעיטת־איוב

בית"ר רמלה —
מכבי ת"א 1:1 (1:1, 0:1)

מכבי תל־אביב מהלאומית לא יכלה אתמול במגרש מטוקן ומתוח ברמלה מול בית"ר רמלה, מתחתית הליגה הארצית. בתום 120 דקות הסתיים המשחק בתיקו 1:1.

דקות הפתיחה התנהלו בשליטה ברורה של מכבי תל־אביב, אולם החלוצים בני טבק ואלי דריקס לא יכלו להכניע את השוער יצחק בלאיש.

בהמשך התאזנו הכוחות, ובדקה ה־22 צהלה ברמלה: אריה צפניה הוכשל ברחבה והשופט רחמים דינצי פסק על כדור־11. מאיר בלושטיין הכניע את בוני גינצבורג — 0:1.

שחקני מכבי תל־אביב שוב חזרו לתמונה במחצית השנייה ובדקה ה־47 ניתנה להם הזדמנות להשוות. אלון נתן הוכשל ברחבה על־ידי המגן יצחק קאו, והשופט שוב הורה על הנקודה־הלבנה. בני טבק בעט והשוער בלאיש הדף בזינוק נפלא.

לחץ מכבי תל־אביב בדקות אלו גבר, ולאחר החטאה של אלי דריקס (60), הובקע שער השוויון. בתום עירבוביה בדקה ה־63 הישווה חיים וולדברג מקרוב ל־1:1.

לשתי הקבוצות ניתנו הזדמנויות גם בדקות הארכה, אולם השוערים יצחק בלאיש ובוני גינצבורג היו עסוקי־עבודה. בדקה ה־119 הציל גינצבורג, בצורה מרהיבה, כדור אדיר שבעט הרמלאי נח איוב.

600 צופים חזו במשחק שנערך ברמלה.

השחקן המצטיין: יצחק בלאיש

● בית"ר רמלה: בלאיש, קאו, לוי, עוזמן, אקצין, טרוספר, כהן, אבי כהן (אריאלי), סיני, איוב, צפניה, בלושטיין (דודשווילי).

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, מיקי כהן, מנשה שמעונוב (קרמר), אבי כהן, דוד אזולאי, גולדברג, לולו (קרייס), אלון נתן, גריאני, טבק, דריקס.

שער־שוויון מחצי מגרש

בית"ר נתניה —
הפועל ירושלים 1:1 (0:0)

בית"ר נתניה מהלאומית (עדיין) הפתיעה אתמול את מאמנה לשעבר וביום בהפועל ירושלים, שייע פייגנבוים. במשחק שאמנתי וסיימה את משחק־הגביע עם קבוצת הבירה בתיקו 1:1, בתום 120 דקות.

החל מהפתיחה הסתמן יתרון לבית"ר נתניה, ששיחקה כשהרוח בגבה. בדקה ה־10 נגח שלמה אדרי, חלוץ בית"ר נתניה, את הכדור מעל לשער הפועל ירושלים והחמיץ הזדמנות להעלות את קבוצתו ליתרון.

בדקה ה־65 נכבש השער הראשון: הנתנייתי זאב שטולברג הסיט כדור לשלמה אדרי, וזה מ־14 מטר בעט כדור קשתי לשוער משה מרכוס — 0:1 לנתניה.

היתרון החזיק מעמד תשע דקות בלבד. בדקה ה־74 שוויון מוזר. הירושלמי ועקנין בעט כדור־עונשין מחצי מגרש: שוער בית"ר נתניה, יהודה פילוסוף, סבר שהכדור חולף מעל הקורה, אך להפתעתו חדר פנימה בעזרת הרוח העזה — 1:1.

עד לסיום, ובדקות ההארכה, התנהל במגרש משחק שקול עם יתרון־מה לשחקני בית"ר נתניה.

צהוב נשלח לעברו של מיכה סרוסי מבית"ר נתניה, שהיה הבולט במגרש. שפט עובדיה צבי, לעיני 250 צופים, באיצטדיון טוברוק בנתניה.

השחקן המצטיין: מיכה סרוסי

● בית"ר נתניה: פילוסוף, גולן (יוסי יונה), סרוסי, גלם, סימוני, שטולבריג, איצקוביץ, יוסי תשובה (אילן עזרייה), רמי תשובה, שלמה אדרי.

● הפועל ירושלים: מרכוס, בסון, שפירא, נחמיאס, ציון אוחנה, סבן (קורביג), ועקנין, שלומי מלכה, יחזקאלי, אשר ששון, אסייג (טורק).

דוד בכר

גורדנה הציל את המצב

בני־יהודה ת"א —
הפועל רעננה 0:1 (0:0, 0:0)

שער שהבקיע דוד גורדנה, חלוץ בני־יהודה תל־אביב, בנגיחת־ראש, שבע דקות לסיום ההארכה (113), מנע מקבוצתו אי־נעימות במשחק־החוץ מול הפועל רעננה מליגה א' — 0:1.

דקות חרדה עברו על שחקני בני־יהודה ומאמנם יצחק שניאור, עד שזכו בנצחון הדחוק. אין ספק שהכושר הגופני הלקוי של הפועל רעננה הוא שגרם להפסד המארחים.

במהלך 90 הדקות לא בלט הפער בין הליגות, ושחקני רעננה שתקפו רבות סבלו מחוסר רגל מסיימת ברחבת היריב.

בני־יהודה התקשתה לתפקד. לכך למישל דיין בקישור ולדוד גורדנה, כובש שער־הנצחון.

רק לקראת סיום 90 הדקות, ובדקות הארכה, תקפו שחקני בני־יהודה יותר, אולם שוער רעננה, זאב כרמלי, היה משכמו ומעלה. הוא קלט שני כדורים מסוכנים שבעטו אייזנברג (86) וגורדנה (101). בדקה ה־9 עצר כרמלי כדור־11 מרגלי אהוד בן־טובים. הבעיטה נפסקה בצורה תמוהה כשבן־טובים נשלח לרחבה, נפל והשופט ממן הורה בפסקנות על הנקודה הלבנה.

גם שוער בני־יהודה, יעקב אסייג, גילה יכולת טובה בין הקורות ופעמיים הציל את קבוצתו מהבקעות של גיטלמן (61) וטיומקין (66).

דקות ההארכה התנהלו ביתרון בני־יהודה שהניב את שער־הנצחון בדקה ה־113: מישל דיין הגביה לרחבה, הגנת רעננה ושוערה כשלו בפעם הראשונה במשחק, ודויד גורדנה נגח את שער־הנצחון — 0:1.

שפט יעקב ממן, לעיני 500 צופים, ברעננה.

השחקן המצטיין: זאב כרמלי

● בני־יהודה: אסייג, שרעבי, אריב, סגל, עלו, מלחי, אייל חיים (סלמן), דיין, גורדנה, איזנברג, בן־טובים (שירזי).

● הפועל רעננה: כרמלי, מרגיז, בכר, בלולו (קירשנברג), גיבלי, מורגזן, טורם, ברשיש, יותר כהן, גיטלמן, טיומקין.

אברהם בין

רק בסיום חגגה הפועל פ"ת

הפועל פ"ת —
הפועל באר־יעקב 0:4 (0:1)

הפועל פתח־תקוה ניצחה אמנם 0:4 את הפועל באר־יעקב מהליגה הרביעית, אבל 300 הצופים התקשו בדקות רבות להבחין מי הקבוצה שמשחקת בליגה הלאומית ומי בליגה ב'.

שחקניה האלמוניים של באר־יעקב היו יריב שקול לפחות במשך 50 דקות. יצחק חמו, הקשר הפעלתן של באר־יעקב, הטריד רבות את שוער הפועל פ"ת, רוני ג'רבי, וחברו אלי ארדיטי החמיץ הזדמנות מצויינת בדקה ה־43.

קבוצת הפועל פ"ת, ללא שני הבלמים המורחקים, איתן בורנויק וגיל סאבו, וללא ניר אלון הפצוע, גילתה משחק חלש. למזלה ניצלו שחקניה חולשות של מגיני באר־יעקב והבקיעו ארבעה שערים.

כבר בדקה ה־9 הגביה אלון חזן משמאל, ומני בסון נגח מקרוב לרשת — 0:1 להפועל פ"ת.

התוצאה נשמרה עד לדקה ה־71, בה הגביה ניר לוין מימין, בסון נגח לשער, השוער אשר בוכליל הדף לקורה, ועל הכדור החוזר השתלט בסון וקבע — 0:2.

שחקני באר־יעקב ניסו לצמק, ובדקות הסיום, כשתקפו עם ארבעה חלוצים, ספגו עוד שני שערים. בדקה ה־89 הגביה בסון ואלון בוליקן נגח מקרוב לרשת — 0:3. בדקת הסיום השלים אלון חזן את התוצאה בנגיחה ל־0:4.

שפט עמית קליין, לעיני 300 צופים, בפתח־תקוה.

השחקן המצטיין: מני בסון

● הפועל פתח־תקוה: רוני ג'רבי, לסרי, מרקוס, קזושווילי, דוד לוי, קייסי, ליאור אברהם, אליות (קלמנוביץ), חזן, לוין (בוליקן), בסון.

● הפועל באר־יעקב: בוכליל, שלום יעקב, עובדיה גרא, לוריאן, מיארה, בסון, חמו, מנשה גרא, ארדיטי, נדויסר, ארנגה.

בלם מכבי יפו, ישראל דניאל, מול חלוץ הפועל טייבה, אוסמה חג' יחיא (תצלום: אנדרה ברוטמן)

גם הרב בכר הגיע עד טייבה...

מאת יצחק ויסהוף

בטייבה נזכרו אתמול בימי "חומה ומגדל". וכל זאת מדוע? ביום שישי, בשעות הלילה, הושלמה בניית החומה סביב מגרש הכדורגל המקומי. בשבת בבוקר נבנה במהירות מגדל לשימוש מצלמות הטלוויזיה. זאת לכבודה של מכבי יפו מהליגה הלאומית שהתארחה בכפר הערבי הגדול בסיבוב השמיני של משחקי־הגביע.

הכפר המונה 22 אלף תושבים לבש חג. יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי וחבר מזכירות ההתאחדות לכדורגל, רב שהר היו אורחי הכבוד במשחק. סוירי אף הבטיח לראשי המועצה המקומית ולראשי קבוצת הכדורגל כי ההתאחדות תסייע בהקמת יציעים וגם איצטדיון חדש.

אתמול ניצבו 6000 האוהדים המקומיים והאורחים הרבים שהגיעו מהכפרים הערבים באיזור. כשהכרוז המקומי קרא את שמות שחקני טייבה, נדמה היה כי אנו נמצאים בהיכל הספורט ביד־אליהו, והכרוז הוא רפי גינת ושחקני טייבה הם כוכבי מכבי ת"א...

אוהדי טייבה התרכזו בשחקן אורח אחד ויחיד. היה זה שלמה קירט, מגינה הבין־לאומי של מכבי יפו. קצפם יצא על ההתבטאויות הגיזעניות כנגד שיתוף ערבים בנבחרת ישראל. ריפעת טורק, שדבריו של קירט כאילו כוונו נגדו, נכח במשחק.

אבל מכבי יפו קיבלה אירוח למופת. יפו הגישה לשחקני טייבה "אפטר שייב" וקיבלה פרחים. את הפרחים זרקו שחקניה לעבר הקהל, שקיבל את המחווה בהתלהבות ואוהדי טייבה החזירו בקריאות: "הידה בי, הידה בו, הידה הפועל טייבה"...

ראש המועצה המקומית, עבדאל לטיף חביב, לחץ את ידי השחקנים ובסיום אמר: "טייבה הספיק להוליך 0:1. השער נתן לנו סיפוק רב. הצלחנו להחזיק מעמד 120 דקות וזה משמח".

גם יו"ר ההתאחדות לכדורגל, שאול סוירי, היה מרוצה. הוא קיבל אירוח כיד־המלך ויכול היה רק לשבח את התנהגות המארחים. "זהו משחק שריכז את מירב תשומת־הלב של המיגזר הערבי. הדבר מצביע שהכדורגל הוא אירוע המושך אלפים ולא משנה היכן הוא נערך. הפועל טייבה נערכה היטב, וראינו זאת באירוח המופתי".

אגב, גם למכבי יפו היו אוהדים בטייבה. הרב של מכבי יפו, אברהם בכר, ישב על ספסל השחקנים, עם הטרנזיסטור על האוזן. גם בטייבה הכירו את הרב בכר...

ה"שוער הגרמני" מטייבה הציל

הפועל טייבה —
מכבי יפו 1:1 (1:1)

הפועל טייבה ממרכז טבלת ליגה א' הדביקה אתמול למכבי יפו, מתחתית הליגה הלאומית, כי אין במעט הבדלי רמות בין שתי הקבוצות. יפו הלאומית חרקה־שן בסיום כדי לשמור על תוצאת התיקו — 1:1, משני שערים שהובקעו ב־18 הדקות הראשונות, והחזיקו מעמד 100 דקות נוספות.

בשורות הפועל טייבה שיחקו שני לאומיים לשעבר: הבלם אהרון ויזן והקשר נסים סרוסי. אולם מי שגנב מהשניים את ההצגה היה הקשר המקומי מחמוד עבד אל־קאדר (צ'ומבי), שליהטט לא פעם בהגנת מכבי יפו, שהתקשתה לבולמו. גם לשוער טייבה, מאצרווה חוסאם (למד במערב־גרמניה וחזר) להגן על שער טייבה רק העונה, חלק בתיקו. בדקות הסיום קטע נסיונות יפואים לכבוש את שערו.

מכבי יפו סבלה מחוסר מחץ וחלוציה מנשה מזרחי, אלישע צ'יפרוט, דוד אמיגה ועופר דיגמי, החמיצו הזדמנויות נוחות. מנגד יכול היה "צ'ומבי" לקנות את עולמו, אך הכדורים ששיגר לשער יפו נבלמו.

כבר בדקה ה־10 צהלו המארחים. אהרון ויזן בעט כדור־עונשין לעבר רחבת שער יפו: הבלמים בוטפיקה ודניאל החטיאו את הכדור; אבו־סאני מסר לזוהר זועבי, שממרכז הרחבה הכניע את היפואי נמרוד אברהם — 0:1.

כעבור שמונה דקות היתה דממה במגרש: אלישע צ'יפרוט בעט עונשין, השוער מאצרווה חוסאם הדף, ושלמה אלקולומברה בעט לרשת — 1:1.

במחצית השנייה שיחקה טייבה נכון כשהרוח היתה בגב היפואים, שהחטיאו בדקה ה־57 ע"י מלכה וצ'יפרוט. בהארכה בעט מזרחי (91) למשקוף, בדקה ה־113 החטיא צדוק מלכה מול השוער המקומי, וכעבור שתי דקות עשה זאת עופר דיגמי. אותו שחקן יכול היה לנצח את המשחק שלוש דקות לסיום, אך החטיא שוב.

שפט יצחק בר־יצחק, ששלף כרטיס צהוב למקומי אבו־אלעסן.

השחקן המצטיין: מחמוד עבד אל־קאדר (צ'ומבי)

● הפועל טייבה: חוסאם, אבו־ראס, ויזן, עזאם, אלעסן, אבו־סאני, נאשד עזאם, סרוסי (חסן), צ'ומבי, זועבי, חג יחיא (דיב).

● מכבי יפו: אברהם, קירט, בוטפיקה, כהן־צדק, דניאל, כלימן, אלקולומברה (שמעון כהן), מנשה מזרחי, אמיגה (דיגמי), צ'יפרוט, צדוק מלכה.

יצחק ויסהוף

● הניחוש הנכון

1.	הפועל פ"ת – הפועל ב"ש	1
2.	הכח ר"ג – הפועל כפ"ס	x
3.	הפועל חדרה – הפועל לוד	x
4.	מכ. חיפה — הפ. בית־שאן	1
5.	בית"ר נהריה – שמשון ת"א	2
6.	בית"ר ת"א – מכ. שעריים	1
7.	בית"ר י־ם – בית"ר חיפה	1
8.	הפ. טבריה — הפועל ב"ש	1
9.	הפ. ת"א — הפ. רמת־השרון	1
10.	הפ. רעננה — בני־יהודה	x
11.	מכבי יבנה — הפ. חולון	2
12.	הפ. מרמורק – מכבי פ"ת	2
13.	מכ. נתניה – הפועל עכו	1
14.	בית"ר רמלה — מכבי ת"א	x

הפועל ת"א כמו ב"טיול שנתי"

הפועל ת"א —
הפועל רמת־השרון 0:2 (0:1)

הפועל ת"א העפילה אתמול לשלב הבא במשחקי גביע־המדינה אחרי נצחון 0:2 על הפועל רמת־השרון, מתחתית ליגה א'. את המשחק צריך לשכוח אם ברצונם לשקף את יכולת האלופה הרי שבראוי לשחקני הפועל ת"א לשכוח אותו מהר מאוד.

הפועל ת"א הצליחה להתאים את רמתה לזו של האורחים מרמת־השרון, שהגיעו לבלומפילד במטרה לסחוט תיקו ולהעביר את ההכרעה למגרשם. הם לא הצליחו במשימתם.

על הפועל ת"א מוטב להמעיט את הדיבור. עד הדקה ה־40, בה כבש שבתאי לוי שער, נראה כי הפועל ת"א נמצאת ב"טיול שנתי". שבתאי לוי קלט כדור ברחבה וקבע מקרוב — 0:1.

גם במחצית השנייה לא ראינו התעוררות בשורות הלאומיים. התקפות־הסרק שלהם הניבו רק שער אחד נוסף. היה זה בדקה ה־67 כאשר משה סיני שלח מצויין את מוריס ז'אנו לרחבה, זה חלף על פני שוער ואזו חיים, שיצא מולו ובעט כדור חלש לרשת — 0:2.

שפט סבי אלנקוה, לעיני 300 צופים, באיצטדיון בלומפילד. צהוב נשלף לג'קי ראהון מרמת־השרון.

השחקן המצטיין: דוד בן־צבי

● הפועל ת"א: אלטר, הרשלר־קוביין, עטר, ז'אנו, מוסה, אקהויז, בירנס (מועלם), דאנו, סיני, לנגראה, שבתאי לוי.

● הפועל רמת־השרון: בן־צבי, נכים צבי, דהאן, זרחוביץ, אסולין (מצליח), ר. לוי (נהרדעה), דמה, אברהם, פלר, אשכנזי, אצלן.

אורי שטינבך

נצחון־בזק של שמשון

שמשון ת"א —
בית"ר נהריה 0:2 (0:2)

שני שערים שכבשו אבינועם עובדיה וגדעון דמתי בדקות הפתיחה של משחק־החוץ מול בית"ר נהריה, הקנו לקבוצתם נצחון — 0:2.

שחקני נהריה התרגשו בדקות הפתיחה מול היריב הלאומי וההתרגשות זו עלתה להם בשני שערים.

כבר בדקה ה־2 הגביה אפרים ארביב כדור־עונשין מימין, אפרים שמעונוב נגח לעבר תיבת־החמש ואבינועם עובדיה, שהגיח, דחק את הכדור מקרוב לרשת — 0:1.

חלפו שש דקות וארביב "בישל" שער נוסף. הפעם הריץ את גדעון דמתי שניצל מישגה של הבלם עוזי כהן, ומקרוב הכניע את השוער צרוק אברהמי — 0:2.

שחקני נהריה היו יריב שקול לאחר כניסתו של נסים אלפסי, שדרבן את חבריו להתקפות. לאברהם פיארדה ניתנה הזדמנות לצמק את התוצאה בדקה ה־41, אולם נכשל מול אבי חדד, שוער שמשון.

במחצית השנייה דעך קצב המשחק. לשתי הקבוצות ניתנו הזדמנויות מעטות להבקיע. פעמיים תבעו שחקני נהריה כדור־עונשין מהנקודה־הלבנה, לאחר נגיעות־יד של יפתח הלוי (61) והכשלה שנעשתה על דאוד מוקיד בדקה ה־80.

בדקות הסיום התגוננו השמשונים מול התקפות נהריה, אבל חוסר רגל מסיימת היתה בעוכרי המארחים שהיו ראויים לפחות לשער אחד.

שפט חיים ליפקוביץ', לעיני 500 צופים, בנהריה.

השחקן המצטיין: אפרים ארביב

● שמשון: חדד, עובדיה, אורי כהן, ברודה, הלוי, אפרים שמעונוב, הלל, ארביב, שלמה מזרחי, גדעון דמתי, שוקרון.

● בית"ר נהריה: אברהמי, לנקרי, עוזי כהן, דואק ונסים אלפסי, ועקנין, חיים לוי, י. ביטון, י. אלפסי, פיארדה, מוקיד, בניאשווילי.

בחיפה: נצחון — ורגל שבורה

מכבי חיפה —
הפועל בית־שאן 0:3 (0:2)

יכולת סבירה, בצד כמה דקות של התעלות, הספיקו ביום שישי לכדורגלני מכבי חיפה לגבור על הפועל בית־שאן — 0:3, לאחר 0:2 במחצית.

המשחק התנהל ברובו בגשם שוטף, מה שלא מנע מ־1000 צופים לחזות בו. קרן־האור במשחק היתה... משטח־הדשא שעל־אף גשמי העוז נותר נקי מרגבי בוץ ושלוליות.

הפועל בית־שאן, בניצוחם של שחקני מכבי חיפה בעבר, שלום לוי והלל קפלן, היוותה יריב עיקש ועם מעט מזל אף היתה מצליחה לכבוש שער. כך נהדפה בדקה ה־33 בעיטתו של מאיר אלמקיאס מעשרה מטר בקורה ומנעה יתרון מפתיע של האורחים.

מכבי חיפה פתחה בהבקעות בדקה ה־34: דניאל בראיילובסקי הגביה קרן מימין ואלי כהן בעט כדור מעשרה מטר פנימה — 0:1. חלפו שלוש דקות ומכבי חיפה כבשה בשנית: ציון מרילי בעט כדור־עונשין מ־25 מטר שהיתל בחומה ובשוער עמוס קפלן וחדר לרשת — 0:2.

בדקה ה־60 פרץ ברוך ממן משמאל, הגביה לרחבה ומשה סלקטר נגח מקרוב לרשת — 0:3.

על המשחק העיבה פציעתו של המחליף מבית־שאן, יורם בן־גוזי, בדקה ה־80, שהובהל לבית־החולים עם חשש לשבר ברגלו לאחר תיקול חריף ומיותר של איתן אהרוני. השופט אריה פרוסט הסתפק בכרטיס צהוב לאהרוני.

המשחק נערך באיצטדיון בקרית־אליעזר.

השחקן המצטיין: ציון מרילי

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, אלי כהן, קלינגר, מרילי, אבריקרט, ליאור רוזנטל, ממן, בראיילובסקי, סלקטר, ארמלי.

● הפועל בית־שאן: עמוס קפלן, שינה, אוחנה, צבי קפלן, אלבז, הרמה, שלום לוי, לוסקי, בן־סימון (בן־גוזי, ביטון), הלל קפלן, אלמקיאס.

יוסף גלזר

שירזי חיסל חשבונות

בית"ר ירושלים —
בית"ר חיפה 0:2 (0:0)

גרי ונדרמולן, שחקן־הרכש האנגלי של מוליכת הליגה הלאומית, שוב הציל את כבוד בית"ר ירושלים כאשר כבש שער יתרון בנצחון משחק־הגביע בימק"א על בית"ר חיפה — 0:2.

בית"ר ירושלים חזרה אתמול לימק"א כדי לארח את בית"ר חיפה מליגה א', במשחק שלפחות על הנייר נראה קל. המציאות היתה שונה. החיפנים שיחקו ללא כל רגשי נחיתות, הציגו משחק נאה ושובה־עין ועמדו בכבוד מול יריביהם הבכירים. פעמיים הצליח יוסי מזרחי, שוער בית"ר ירושלים, להציל כדורי־עונשין, שנורו לעבר שערו בהודפם לקרן.

כוכב אחר במשחק היה השופט שלמה יוסף, שיחד עם קווניו התעלם פעמיים מפגיעות של מגן בית"ר ירושלים, שלמה שירזי, באילן לוסט וביצחק אורדנוביץ, ללא כדור.

בית"ר ירושלים, בהרכב חסר, הצליחה לכבוש שער ראשון רק בדקה ה־73: אלי אוחנה הגביה לרחבה, וגרי ונדרמולן נגח את הכדור מבין ידיו המושטות של השוער האורח — 0:1.

בדקה ה־85 קבע אלי אוחנה את תוצאת המשחק: סמי מלכה הגביה כדור מחצי־גובה לרחבה, ואוחנה ניצל זאת וקבע — 0:2.

שפט, חלש, שלמה יוסף, לעיני 1200 צופים, בימק"א.

השחקן המצטיין: שמשון עידו

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, אבי כהן, בן־דרוש, אמיר בוזק (גולדר), שירזי, שמואלי, שוורין, סמי מלכה, מלמיליאן, אלי אוחנה, ונדרמולן.

● בית"ר חיפה: ליאור לוי, עיני, אהרונוביץ, לוסט, אבוטבול (בן־חמו), א. כהן, ווטציק, קמעה, א. עזרה, ש. עידו (שרביט), בן־עמי.

נפתלי קורן

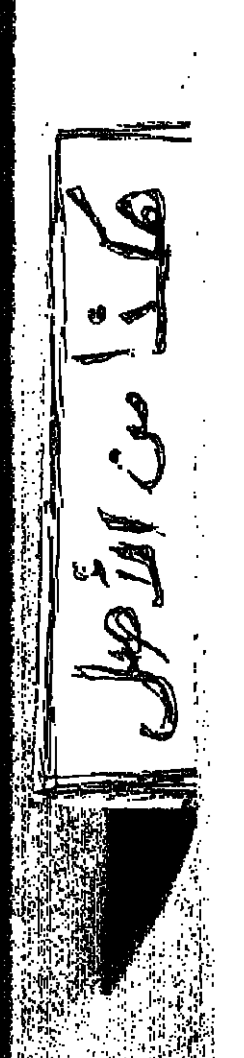

12 בריטיים צהובים במשחק־השלמה

במשחק־השלמה בליגה א' שהתקיים אתמול בקרית־אונו, סיימו מוליכת ליגה א', דרום, הפועל קרית־אונו, ומכבי קרית־גת בתיקו 1:1.

שחקני קרית־גת הולידו גם משער שבשע יוסף שמואלי (53'), במחצית השנייה והתמוצה קרית־אונו. בדקה ה־75 גבבש שער השוויון שחיה עצמי, שוגל אורי אלקבץ.

השופט אפשטיין מחן שלף במהלך המשחק 12 כרטיסים צהובים. 200 צופים חזו במשחק.

נוער

נקבעו הקבוצות בחצי־גמר הגביע

מכבי פתח־תקוה נגד הפועל באר־שבע, מכבי נתניה מול הפועל חיפה — אלו יהיו שני משחקי חצי־גמר בגביע הנוער בכדורגל, לאחר שאתמול נערכו תחרויות רבע־הגמר.

מכבי פ"ת, מוליכת הליגה הלאומית לנוער, גברה על בני־יהודה ת"א — 1:3; הפועל באר־שבע ניצחה את מכבי חיפה — 1:2; מכבי נתניה גברה על נוה־יוסף חיפה — 0:2 והפועל חיפה ניצחה את הפועל ת"א — 0:1.

● אתמול נערכו גם משחקי־השלמה בליגה הלאומית לנוער בכדורגל: הפועל כפר־סבא גברה על הפועל חדרה — 2:3 הפועל ירושלים ניצחה את הפועל רמת־גן — 2:3 והפועל פ"ת גברה על בית"ר ירושלים — 0:2.

שיא־יסוד בריצת 10.000 מטר לנשים

מאת אריה גיטלים

עמל עבדאלעל מהפועל סולם־צור קבעה במוף השבוע שיא יסוד לנשים בריצת 10.000 מטר כשעברה את המרחק ב־42 דקות ו־2 מאיות השנייה.

המנצחת מהגליל־המערבי גברה על יעל סוטשניק מהפועל עומר — 44:15.30 דק' וראפיקה עוואד מהפועל סולם־צור — 45:32.53 דקות.

המירוץ נערך באיצטדיון האתלטיקה בהדר־יוסף.

לשם שינוי, נצחון במדריד

חמישה ימי מתח צפויים עד לקביעה מי יהיו שתי הקבוצות שיעלו לגמר גביע אירופה בלוזאן ★ למילאנו ולמכבי ת"א – סיכויים עדיפים אבל אורתז כבר שברה מוסכמות ·העונה בעצם הגיעה לקו הסיום המכריע ★ מאגי וג'ונסון בכושרם הנוכחי, מסוגלים להצעיד את אלופת ישראל לנצחון ראשון במדריד

מאת ישראל פז

מתח בזה עדיין לא היה בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל. מחזור אחד ל־גמר ולשלוש קבוצות סיכויים שקולים. אין קבוצה אחת היכולה להתמרק לקראת המשחק המכריע ב־2 באפריל בלוזאן. לכל אחת מהשלוש 15 נקודות.

מה צפוי ביום חמישי, במחזור ה־10?

טרסטר מילאנו תארח את זאדאר היוגוסלבית; מכבי תל־אביב תתמודד במדריד עם ריאל ואורתז הצרפתית תצפין לקובנה הקרה כדי לפגוש בז'אלגיריס הליטאית.

מה הסיכויים?

שתיים מהקבוצות תלויות בעצמן — מילאנו ומכבי ת"א. נצחונות יעלו אותן לגמר. אורתז חייבת לנצח בקובנה, ואז לצפות שאחת משתי יריבותיה תמעד. ינצחו כל השלוש — יעלו מכבי ת"א ומילאנו. יפסידו כל השלוש גם אז יעלו מילאנו ומכבי ת"א.

שלוש היריבות של שלוש המתמודדות על שני הכרטיסים איבדו מסיכוייהן. בכל זאת אין להניח שיוותרו בקלות. להערכתי צפוי המשחק הקשה ביותר דווקא למכבי ת"א במדריד. זאת משום שריאל תלוחם על יוקרתה. היא אמנם לא תעלה לגמר, אך כבודה חשוב לה. כל מי שסבור שיחסי הידידות בין שני המועדונים יכולים לסייע למכבי ת"א — טועה טעות חמורה.

היציבה ביותר

מכבי תל־אביב, שהיא היציבה, להערכתי, בין שלוש הקבוצות המתמודדות על הכרטיסים ללוזאן, הגיעה לעמדת־זינוק כשהיא בשיא כושרה. חמישה נצחונות רצופים בגביע־אירופה וסידרת הצלחות בבית מוכיחים כי הפעם יש למכבי ת"א סיכוי טוב לשבור את מסורת ההפסדים בספרד. תמיד יש פעם ראשונה. אחרי 19 שנים של הפסדים במדריד הגיע מוֹעד־סוף הרגע שצריך לנצח. מכבי ת"א מסוגלת לכך הפעם. היא פשוט טובה יותר מריאל, אם־כי זו מתחה את קווין מאגי וחבריו במשחק הראשון ביד־אליהו, לפני שמכבי ת"א ניצחה בנקודה — 80:81.

הטקטיקה של מכבי ת"א במדריד חייבת להתבסס על הבנסת כדורים רבים בכל האפשר למאגי ולג'ונסון. השניים הם במיטבם ונספק אם הגבוהים של ריאל יוכלו לעצור אותם.

סיכוי למילאנו

טרסטר מילאנו, שבשלבים שונים של המשחקים נראה היה שכבר הבטיחה את עלייתה לגמר, נחלשה מעט בשבועות האחרונים. נראה כי העומס עליה גדול מדי וכמה משחקניה, שהם בגיל גבוה יחסית, מתקשים לתפקד כהלכה. אך בכל זאת, מילאנו משחקת בליגה הקשה ביותר באירופה ובכל משחק היא חייבת להשקיע מאמץ אדיר. על אף זאת נראה כי תגבר על זאדאר באולמה. לאחר שניצחה אותה גם בחוץ — 78:85. אם לא — תהיה זו הפתעה גדולה.

אורתז תשאף לנצח בקובנה. תוצאת המשחק עם ז'אלגיריס תלוייה לא מעט אם כוכבה, אחורה סבוניס, ישחק. הענק, שסובל מגיד עה, נעדר במשחקים האחרונים ונראה כי הסובייטים מטפלים בו לקראת אליפות אירופה, ביחוד מול לוניקי. יש להניח שלא ישחק. גם אם אורתז תנצח, כמו שעשו בקובנה זאדאר ומילאנו, היא תלוייה במעידות המשחקים באיטליה ובספרד.

לדעתי, אורתז היא החלשה מן השלוש. אולם עד כה הוכיחה שסיכויים לחוד — ומציאות לחוד. אם תעלה, ולא חשוב נגד מי תשחק, תהיה זו הפתעה גדולה.

התחזית שלי היא שבכל זאת יתמודדו בגמר בלוזאן טרסטר מילאנו ומכבי תל־אביב.

יאיר שרון, עוזר־מאמן מכבי ת"א:

הבעייה כיצד לבלום את ההתקפות המתפרצות של ריאל

מאת יצחק ויסהוף

"ריאל מדריד הציגה ביום חמישי כושר מדהים כשניצחה את טרסטר מילאנו (96:99), לאחר שהוליכה במחצית הראשונה בהפרש בן 28 נקודות (35:63). הנצחון הספרדי הושג ללא איטוריאגה ורולאן, וזה מגדיל את ההישג הנפלא" — כך סיפר יאיר שרון, עוזר־מאמן מכבי ת"א, ששב ביום שישי מ"משימת ריגול" במשחק ריאל מדריד. יריבתה של מכבי ת"א ביום חמישי הקרוב, בנעילת משחקי בית־הגמר האירופי.

שרון הוסיף כי ריאל שיחקה, מהר, עם רוח־לחימה ורצון עז לנצח, כאילו היא מועמדת להופיע במשחק־גמר גביע־אירופה. "המחצית הראשונה היתה מדהימה. חואן קורבלאן, לארי ספריגס ודל־קוראל היו מצויינים. במחצית השנייה בלט ברנסון. התוצאה — מטעת. ריאל הוליכה בהפרשים של 20 נקודות, ודקה לסיום היה יתרונה 11 נקודות. האיטלקים הצליחו לצמק ל־3 נקודות, אולם כלל לא איימו על הנצחון הספרדי. לא היה כל מתח במשחק זה" — אמר שרון.

ליאיר שרון ברור כי כדי להצליח ביום חמישי חייבת מכבי ת"א לעצור את ההתקפות המתפרצות של ריאל. "אם נבלום את המהירות של ריאל ואת ה"פאסט־בריק" או עשינו חצי־עבודה. מה שברור כי צפוי משחק קשה, אולי הקשה ביותר בבית־הגמר עד כה. תהיה זו מלחמה".

הפועל חיפה ואליצור נתניה ינסו למנוע דרבי תל־אביבי

שני משחקי־גומלין מסקרנים ייערכו הערב בחצי־הגמר בפליי־אוף; הפועל חיפה– הפועל ת"א (ברוממה); אליצור נתניה – מכבי ת"א (ביד־אליהו) ● בבית־התחתון הערב: הגליל־העליון – הפועל חולון

מאבקי־גומלין מסקרנים צפויים הערב כשהפועל חיפה תארח ב־8 בהיכל־הספורט ברוממה את הפועל תל־אביב וביד־אליהו יתמודדו ב־8.30 קבוצות אליצור נתניה ומכבי תל־אביב.

המשחק המעניין יותר יהיה ברוממה בין הפועל חיפה והפועל תל־אביב. במיפגש הראשון, באוסישקין, היתה יד התל־אביבים על העליונה בתום מאבק סוער ופרוע (75:87). יש לקוות שהערב יתרכזו שתי הקבוצות במאבק ספורטיבי ולא ישגעו את עצמן בכל מיני דברים רחוקים מהספורט...

קבוצת הפועל חיפה מסוגלת לגמול ליריבתה ולכפות עליה משחק שלישי בתל־אביב. העריפות הביתית של הפועל חיפה היא משמעותית מאוד. הפועל חיפה כיום, כמו שראיתיה במשחקיה האחרונים, וגם בדו־קרב בשבוע שעבר עם הפועל ת"א, היא קבוצה שונה מזו ששיחקה העונה בליגה. שחקניה מנוצלים יותר. ותיפקוד הקבוצתי יעיל. ההצלחות סחפו את הקבוצה לשאפתנות וגם מאמנה הצעיר, יריב ורשיצקי, הוסיף לה כשתוך.

שובו של מייק לארגי לשורות הפועל ת"א חיזק את מערך הקבוצה. הנצחון במשחק הראשון לא היה קל, אם־כי בסיום נרשם יתרון בן 12 נקודות. הפועל ת"א הוליכה אמנם לאורך כל המאבק, אבל דווקא לקראת הסיום, כשהפועל חיפה שיחקה ללא שני שחקני־העור שלה, רולאנד יוסטון וקלפטריק וולס, שיצאו בחמש עבירות, כמעט שהתחוללה ההפתעה.

אין להניח שלאוואן מרסר יתפוס משחק חלש כל־כך, כמו בשבוע שעבר. אם יהיה מרסר במיטבו יתנהל דו־קרב שקול.

המשחק השני ביד־אליהו, בין אליצור נתניה ומכבי ת"א, יהיה שונה במקצת. מכבי ת"א, מועמדת לזכות, גם הערב, אבל אליצור נתניה תלוחם כדי לקצור נצחון ראשון על יריבתה.

מכבי ת"א "לא ליקקה דבש" בדו־קרב הראשון, היא היתה אמנם טובה במקצת מיריבתה, אך נתנתה לא פעם ממיצגים שביצעו שחקני נתניה שפעילותם האופיינית היתה הפעם בעוכריהם יותר מתמיד.

"אליצור נתניה תנסה לתת "פייט" למכבי ת"א, לה יהיה זה מבחן מצויין לקראת המשחק ביום חמישי במדריד. גורל המאבק הערב תלוי יותר בקווין מאגי והכדויו, שאם יהיו בכושר טוב לא יותירו סיכוי ליריביהם.

הערב יהיה גם מיפגש בבית־התחתון (ב־8) כשקבוצת הפועל הגליל־העליון תארח ב־8 בכפר־גלעדי את הפועל חולון, שניצחה במשחק הראשון — 68:88.

לגליל עריפות ביתית אם־כי נראה שחולה ירידה באיכות הקבוצה שאינה יעילה עוד כמו בליגה.

חולון תצפין לכפר־גלעדי כדי לחזור על נצחונה באותו אולם בליגה (72:75). הגליל תעשה כל מאמץ לכפות משחק שלישי ומכריע.

כדורסל

מאת ישראל פז

האם ייקבעו כבר הערב שתי הקבוצות שיתמודדו בגמר הפליי־אוף בכדורסל? אכן, שני

משחקי הפליי־אוף

● הערב: חצי־גמר: הפועל חיפה — הפועל ת"א (8); אליצור נתניה — מכבי ת"א (8.30). בבית א־8: הפועל הגליל־העליון — הפועל חולון (8).

● מחר: בבית 5־8: בית"ר ת"א — מכבי חיפה (8, בעורד).

הפועל פ"ת – מכבי ראשל"צ במוקד רבע־הגמר – הערב

כדוריד

מאת יוסף חכם

מוקד משחקי רבע־הגמר בגביע־המדינה בכדוריד יהיה הערב באולם ביהוד (8.30) כשהפועל פ"ת תנסה להפתיע את מחזיקת הגביע, מכבי ראשל"צ.

האורחים מראשל"צ עדיפים וישתדלו לנצל את יתרונם. ישפטו גרוס וצבירין.

יתר המשחקים יחלו ב־8.30:

● מכבי ארזים רמת־גן — אליצור הרצליה (אולם אוניברסיטת ת"א; זינגר ובוקר).

● מכבי רחובות — מכבי נתניה (היכל־הספורט ברחובות; מוקס ותרמן).

● הפועל ראשל"צ — הפועל נוףים (האולם ברמת־הכובש; משחק ראדיוס: חרט ווילברציינ).

שני הפסדים ללוכסמבורג

אוניברסיטת ת"א זכתה בגביע בני כהן

מאת יוסף חכם

נבחרת אוניברסיטת תל־אביב בכדוריד זכתה אתמול בטורניר לזכרו של בני כהן ז"ל, שנפל במלחמת יום־הכיפורים. זאת תודות להפרש שערים עדיף על נבחרת הנוער.

במשחקים שנערכו באולם האוניברסיטה ברמת־אביב, לעיני 200 צופים, בשיטת ליגה, ניצחה נבחרת הנוער, עד גיל 21, את לוכסמבורג — 11:12 (5:6). שערים לישראל: קושניר 3; דיין 5; עמר 1 ופרוכטר 1. שמטו: יעקובוביץ וגורודיין.

במשחק אחר סיימה נבחרת אוניברסיטת ת"א עם אוניברסיטת ת"א כתיקו — 9:9 (5:5). שערים לאוניברסיטה: הרבון 5; גרא 2; אפלויג 1 וגל 1. לנוער: טורקביץ 3; דוד גוכלטש 2; דיין 2; אוגריקוביץ 1; כרויאר 1 ופרוכטר 1. שפטו זכאי וברנרד.

במשחק הראשון גברה אוניברסיטת תל־אביב על נבחרת לוכסמבורג — 10:13 (5:5). שערים לאוניברסיטה: גרא 5; אלינב 2; אריישי 2; אפלויג 1; בילוארסקי 1; הרבון 1 וגל 1.

בסיום המשחק הוענק גביע ע"י משפחתו של בני כהן, לקפטן אוניברסיטת תל־אביב, אמיר גרא.

בית"ר ת"א פיגרה וניצחה

בית"ר ת"א — מכבי שעריים 1:3 (1:0)

נצחון ראשון למאמן דני ניימן, מאז שנטל את שרביט־האימון בבית"ר ת"א, שגברה אתמול על מכבי שעריים בגבעים — 1:3. לאחר שעשעריים היא שכבשה את השער הראשון.

במחצית הראשונה היה יתרון ברור לשעריים, שמתחה היטב ואף הצליחה לכבוש שער היתרון. בקבוצת מכבי שעריים בלטו החלוץ אלי כהן, כובש השער, ובקישור התעלה אהוד עידן.

בדקה ה־44 קיבל עידן כדור במרכז המגרש, פרץ יחידי ושלח כדור ארוך לעברו של אלי כהן; הגנת בית"ר קפאה במקומה: שוער בית"ר, אלי ג'דבי, יצא מתוך לרחבה ולאלי כהן לא נותר אלא לגלגל את הכדור פנימה — 0:1.

החילוף שערך המאמן דני ניימן במחצית השנייה הביא למפנה. הוא שיתף את דוד לביא ורחמים עמרן, במקומם של רונן שוייג ורון פז. יתרונה של מכבי שעריים נמחק בדקה ה־71 כש יעקב כהן הגביה כדור־קרן; לביא נגח לאחור, ובן־נתן שניצב על קו השער המשיך פנימה בנגיחה — 1:1.

בדקה ה־79 הגביה רחמים עמרן כדור־עונשין; רוני צמח נגח מקרוב פנימה — 1:2.

חלפו שתי דקות; בית"ר ניהלה התקפה מצויינת; יוסי מזרחי מסר כדור־עומק ללביא, בתוך הרחבה, וזה הקפיץ את הכדור והסיבוב בעט פנימה — 1:3.

שפט יוסף דיאמנט, לעיני 500 צופים, באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

השחקן המצטיין: יעקב כהן

● בית"ר ת"א: רוני ג'דבי, מצב, יעקב כהן, יריב, אבן־צור, צמח, יוסי מזרחי, אדרי, שוייג (לביא), פז (עמרן), בן־נתן.

● מכבי שעריים: ליברמן, אסולין, יצחק צבי, מוריצ'אנו, משעלי, רוקבן־עידן, שמריה, צומן (אלקריף), אלי כהן, קחת.

נפתלי כהן

יגאל מנחם ניצח בדקה ה־87

מכבי נתניה — הפועל עכו 1:2 (1:1)

שני שערים שבכשל חלוצי מכבי נתניה, אחד בפתיחה ואחד בסיום, היקנו לה נצחון בלתי־משכנע על הפועל עכו מהליגה הארצית — 1:2, לאחר 1:1 במחצית.

כבר בדקה הראשונה עלתה מכבי נתניה ליתרון: יגאל מנחם פרץ באגף ימין, שלח כדור רוחב חזק ושטוח ונתי עזריה רחק רגל וקבע 0:1 למכבי נתניה.

נתניה המשיכה לתקוף וכשנדמה היה שתבוא את יריבתה מהליגה הארצית הובקע שער השוויון. בדקה ה־38 ביצע השוער אריה חביב טעות גסה כשיצא לעבר לוי אוחנה מעכו וזה הכניס בהכביב. הבא לקראתו, ושלח מעליו כדור לרשת השוממה — 1:1.

לאחר שער השוויון התנהל

במגרש משחק שקול וכשהכל ציפו להארכה נכבש שער הנצחון לזכות מכבי נתניה בדקה ה־87: בוארון הגביה כדור מאגף שמאל, הישר לראשו של יגאל מנחם, וזה נגח לפינה הגבוהה ופנימה — 1:2 לנתניה.

שפט יוסף שועי, לעיני 500 צופים, באיצטדיון מכבי בנתניה. צהוב נשלף לעברו של שעלן מעכו.

השחקן המצטיין: בדרה אסרף

● מכבי נתניה: אריה חביב, שמעון מנחם, כה, חסן, קורן, לם, גבאי (תקוה), חלפון, בוארון, יגאל נחום, נתי עזריה.

● הפועל עכו: בדרה אסרף, אוחיון, מרסקוביץ, שעלו, אוחיון, זמסון, כוורת, ברזוביצ'י, אוחנה, גנון, חלפון.

דוד בכר

צ'לסי ניצחה את ארסנל 0:1 וליברפול התבססה בפיסגה

הליגה האנגלית

מקטעי בן 18, קולין ווסט, הבקיע בהופעת־הבכורה שלו את שער־הניצחון המפתיע של צ'לסי על ארסנל — 0:1, במחזור ה־80 בליגה האנגלית בכדורגל.

שני משחקי דרבי לונדונים נוספים נערכו באותה שעה. טוטנהאם גברה על קווינס־פארק — 0:1, משערו של קלייב אלן בבעיטת־11 (שערו ה־40 העונה), וצ'לסי, שעלתה העונה לליגה הראשונה, ניצחה את וסטהאם — 1:2, משני שעריו של מיל רוז.

בדרבי ה־110 של מנצ'סטר ניצחה היונייטד את הסיטי — 0:2, כשהקפטן בריאן רובסון הבקיע את שני השערים, כשהראשון היה חצי־עצמי.

האלופה, ליברפול, עלתה לראש טבלת הליגה, עם 58 נקודות, ומקדימה ב־3 נקודות את אברטון, שתשחק היום בווטפורד. ליברפול גמלה ללוטון על שני הפסדיה ועל שני התיקו האחרונים ביניהן כשגברה עליה הפעם — 0:2. הרבי יאן מולבי כבש את השער הראשון בבעיטת־11, ובדקה ה־41 הבקיע רונגי שער עצמי.

האחרונה בטבלה, ניוקאסל, ניצחה בקרב־תחתית את אסטון־וילה — 1:2, כשקינגהם וברדסלי כבשו את השערים לניוקאסל.

את הנצחון הגבוה השבת קצרה סאותהמפטון על לסטר — 0:4. יאן מאטירליפייה כבש שלושער.

צמד של נייגל קלאף העניק נצחון לנוטינגהאם על אוכספורד — 0:2.

תוצאות נוספות: קובנטרי — שפילד־וונסדיי 0:1, נוריץ' — וימבלדון 0:0.

הטבלה האנגלית				
1.	ליברפול	30	29:54	58
2.	אברטון	29	23:53	55
3.	ארסנל	29	17:42	54
4.	טוטנהאם	28	29:49	50
5.	נוטינגהאם	30	35:52	50
6.	לוטון	30	30:34	50
7.	נוריץ'	30	38:41	49
8.	קובנטרי	30	33:34	46
9.	וימבלדון	30	36:39	44
10.	מנצ'־יונייטד	30	30:39	41
11.	ווטפורד	28	36:46	40
12.	קווינס־פארק	29	34:30	39
13.	צ'לסי	31	49:39	39
14.	ווסטהאם	29	48:43	38
15.	שפילד	30	46:40	35
16.	אוקספורד	30	48:31	34
17.	סאותהמפטון	29	53:45	31
18.	צ'רלטון	30	42:29	29
19.	מנצ'סטר־סיטי	30	40:26	29
20.	לסטר	30	60:37	27
21.	אסטון־וילה	31	61:35	27
22.	ניוקאסל	29	52:31	25

נצחונות לגדולות בסקוטלנד

במחזור ה־35 בליגה הסקוטית ניצחו שתי הגדולות. האלופה, סלטיק, גברה על מאתרוול — 1:3, ורייינג'רס השיגה נצחון־חוץ על פלקירק 1:2.

לריינג'רס ולסלטיק מספר נקודות זהה — 52, אולם לריינג'רס משחק אחד פחות.

תוצאות נוספות: הארטס — האמילטון 0:1; היברניאן — אברדין 1:1; דנדי־יונייטד — קליידבנק 1:1; דנדי — סנט־מירן 0:1.

2:9 בגביע הגרמני

קבוצת מנשנגלדבך השיגה אתמול נצחון גבוה ברבע־הגמר הגביע הגרמני בכדורגל כשהביסה את אורדינגן — 2:9.

שטוטגרט קיקרס מהליגה השנייה ניצחה את איינטרכט פרנקפורט — 1:3, ואילו שתי הקבוצות האחרות מהליגה הלאומית ניצחו קבוצות מהליגה השנייה: המבורג גברה על דארמשטאט — 0:1 ופורטונה דיסלדורף ניצחה באותה תוצאה את קרלסרוהה.

במשחקי־השלמה בליגה הגרמניו לברקוזן — דורטמונד 2:3; נירנברג — שאלקה 2:4.

שומר השער לצמיתות

[illegible]

אמריקני וסובייטית קבעו שיאי־עולם באליפות באולמות

שני שיאי־עולם באליפות העולם באולמות באתלטיקה המתקיימת באינדיאנפוליס נקבעו כבר ביום הראשון.

האמריקני גרג פוסטר רץ במוקדמות 60 מטר משוכות ב־7.46 שניות, ושיפר במאית את השיא הקודם.

השיא השני נקבע בהליכה למרחק 3000 מטר לנשים על־ידי הסובייטית אולגה קריצ'טוב, שקבעה זמן של 12.05.49 דקות — שיפור של 15 שניות לשיא הקודם.

במדליות־זהב נוספות זכו הסובייטית נטאליה לאסקובייה בהדיפת כדור־ברזל — 20.52 מטר. והאמריקני לארי מאיירקס, אלוף כינוס הפועל, ניצח את השיאן האירופי הסובייטי אמינאן, בקפיצה לרוחק. הרץ האירי איימון קוגלאן נפסל בריצת 1500 מטר במוקדמות.

שיאנית עולם אולגה קריצ'טוב

ג'ודו

ג'דסי (71 ק"ג) ניצח את מיגל שווילי (107)

המתעה היתה אתמול בגמר אליפות הנדרד לגולאי 21 ברמת־השרון, כשבמשקל פתוח זכה ארז ג'דסי מהפועל טייבון בת־ים. ג'דסי, השוקל 71 ק"ג, גבר על מימון מיגלשווילי מהפועל פ"ת, השוקל 107 ק"ג.

המנצחים: 60 ק"ג — 1. אמיר פרלברג (הפועל הוד־השרון) 2. אורי זאבי (הפועל פ"ת). 65 ק"ג — 1. רוני הדר (מעדון סאגמו ראשל"צ); 2. יוסף רוטשילד (סאגמו ראשל"צ). 71 ק"ג — 1. דני גיבטובסקי (מכבי ת"א); 2. אבי כהן (מכבי רחובות). 78 ק"ג — 1. רועי ספיר (מכבי ת"א); 2. מנשה חבקוק (הפועל נעורים ב"ש). 86 ק"ג — 1. איתן בק (מכבי רחובות); 2. יצחק כהן (הפועל ר"ג).

ויינברג הפתיע בטניס

הפתעה היתה אתמול בגמר תחרות־המאסטרס בטניס, כשאור־הר ויינברג, בן ה־16 מחיפה, גבר על יהודה, מספר 1, יורם בראון, במשחק שארך כשעתיים — 4:6, 6:4.

ויינברג הפתיע גם בחצי־הגמר ביום שישי כשגבר על המדורג מספר 4, מנשה צור — 5:7, 2:6. בחצי־הגמר השני ניצח יורם בראון בקרב דרמטי את אורן מוטווואסל — 4:6, 6:7, 6:4.

על־אף נצחונו של ויינברג בגמר היה זה בראון שוכה מכרטיס הטיסה לאוה"ב, שהיה הפרס הראשי בתחרות, הודות לניקוד המצטבר של שלוש התחרויות.

בגמר הבנות זכתה דליה קוריאט בת ה־17 מהרצליה, כשגברה בגמר על אילנה כרגר — 7:6, 4:6, 6:7. קוריאט היתה ראשונה בדירוג כולו וזכתה בכרטיס טיסה לארה"ב.

● הוואר־ לישיין מהפועל ירושלים ניצח אתמול בתחרות הכנה לקראת אליפות אירופה בחץ וקשת, כשצבר 1238 נקודות. לפני אילן נקש מהפועל גבעתיים — 1170, וגיורא לישקין, בנו של הוואר — 1032 נקודות. התחרות נערכה בגבעתיים.

הניקס ניצחו את שיקאגו 109:110

48 שעות לאחר שקלע 61 נקודות בנצחון קבוצתו שיקאגו על דטרויט (120:125), כשל מייקל ג'ורדן עם חבריו כשנוצחו אתמול ע"י הניו־יורק ניקס על חודו־של־נקודה — 110:109.

האלופה, בוסטון־סלטיקס, גברה על הקליפרס — 132:111; דטרויט — דאלאס 125:118; אטלנטה — ניו־ג'רסי נטס 111:83; פילדלפיה 76 — וושינגטון 123:115; יוטה ג'ז — מילווקי 124:123; סאן אנטוניו — סאקרמנטו 130:119.

לנדל בגמר — ניצח את קונורס

הצ'כי איוואן לנדל, המדורג מספר 1, עלה אתמול לגמר הטורניר הבינלאומי בקי ביסקאיין, פלורידה, בנצחון את האמריקני ג'ימי קונורס (6) — 8:6, 7:6, 7:6.

חצי גמר מרתוני זה, שהופסק ביום שישי בגלל הגשם, נמשך חמש שעות ומחצה.

נכי צה"ל בראש הליגה

קבוצת הכדורסל של נכי צה"ל תל־אביב עלתה לראש טבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים, כשלה 10 נקודות.

בסוף השבוע גברו כדורסלני נכי צה"ל על אילן רמת־גן — 52:51. נצחונה הושג בדקה האחרונה של המשחק לאחר שאילן רמת־גן הוליכה במשך 39 דקות.

בראש טבלת הליגה הארצית מוליכה אילן ירושלים, עם 10 נקודות.

● נבחרת הנכים של מערב־גרמניה בכדורסל תגיע בסוף החודש לישראל לסידרה של ארבעה משחקי־ידידות נגד נבחרת הנכים של ישראל. שתי הנבחרות ישתתפו בתחרויות אליפות אירופה בכדורסל לנכים, כתחודש מאי בצרפת.

מחזור 20 בליגה הארצית

משחקי המחזור ה־20 בליגה הארצית בכדורסל ייערכו הערב ב־8.

● דרום: אליצור נווה־דוד הגליל — בית"ר ירושלים (66:136); אליצור ת"א/פ"ת — מכבי ראשל"צ (85:78); הפועל גבעתיים — הפועל נען (64:85); הפועל קרית־גת — מכבי דרום ת"א (97:73); אליצור קרית־אונו — אס"א ת"א/המרכז השרון (68:93); מכבי ירושלים — מכבי פ"ת (87:77).

● צפון: מכבי נתניה — מכבי קרית־מוצקין (75:82); הפועל בקעת בית־שאן — מכבי כרמיאל (65:82); הפועל עמק־י — הפועל נהריה (109:62); מכבי חדרה — הפועל גן־שמואל (63:62); מכבי בת־ים — הפועל בית־אלפא (66:79).

שחייה

שחייני וייסגל זכו במפעל לזכר אמיר וייס

קבוצת הפועל מרכז־וייסגל זכתה במפעל אמיר וייס ז"ל בשחייה שהתקיימה בבריכת האוניברסיטה בירושלים.

מרכז־וייסגל זכתה עם 144 נקודות, לפני הפועל חולון — 142 והפועל ימק"א ירושלים — 91.

השחיין המצטיין בין הבנים היה ברק וסרמן מהפועל חולון, שצבר 980 נקודות ובין הבנות דווטל וילנאי ממרכז־וייסגל — 1036 נקודות.

התחרות נערכה לגילאי 10 ו־14, וביין התוצאות הבולטות: בגיל 10 — רמי קוסטוביצקי מהפועל ימק"א, שחתר 100 מטר ב־1:18.96 דקות, ובין הבנות, באותו גיל — מעיין רטוביץ (הפועל חולון) — 1:22.97. בגיל 12: מרוח גוית (וייסגל) — 1:10.77; בגיל 14: ברק וסרמן — 1:01.19; ובין הבנות — דווטל וילנאי — 1:06.50. ברק וסרמן ניצח גם ב־100 מטר גב — 1:11.77, ודווטל וילנאי ניצחה ב־100 פרפר — 1:14.04 דקות.

180 שחיינים השתתפו בתחרות.

קליעה

ארמיסט לפני סוסתיאל

גורי ארמיסט מהפועל ת"א ניצח אתמול בהישג נאה בתחרות חצי־גמר אליפות ישראל בירי באוויר כשצבר 380 נקודות, לפני יעקב סוסתיאל, גם הוא מת"א — 378 נקודות.

בין הנשים הקדימה חיה קרומר מהפועל קרית־אונו — 373 נקודות את בטי טהנאי מהפועל מעברות — 364 נקודות. בקהנוער היה ראשון יעקב סלוק מהפועל חולון — 374 נקודות.

בסיכום הקבוצתי זכתה הפועל ת"א — 1105 נקודות, לפני הפועל מעברות — 1095 נקודות.

הישג מצויין בקליעה

הישג מצויין קבע אתמול בחצי־גמר אליפות ישראל, בירי ברובה זעיר, עדי פסויוב ממכבי רעננה. שצבר בירי 40 כדור משלושה מצבים — 1147 נקודות, לפני גיא מטריק מהפועל ירושלים — 1130 נקודות.

בתחרות לנשים ניצחה אורית פישלר מהפועל רחובות — 1071 נקודות.

הפתעות בסיוף

הפתעות היו אתמול באליפות הפועל בסיוף. בגמר הדומה גבר איל אורזון מהפועל חדרה על שלומי אייל מהפועל חטמרה.

בגמר הדומה לנשים ניצחה ליאן פריצקי מהפועל עכו את לורה חתראל, גם היא מעכו.

בגמר הדקר גבר שמעון מרקוש מפ"ת על בני ליפקיס מאשקלון.

מאחורי הקלעים

אלופת הטניס "החליפה מדים"

רובינזון: ברוממה אחיות שקט... ★ מוטל'ה שפיגלר סירב לרשת את נחום סטלמך ★ גיל ססטפורטס: כוכב דרך בנגב ★ הכדורעפנים נסעו להתאמן באירופה – המאמן נשאר בארץ ★ תקרית־עישון בכדוריד

★★★ מה יהיה הערב ברוממה במשחק־הגומלין בחצי־הגמר הפליי־אוף בכדורסל, בין הפועל חיפה והפועל ת"א (87:75) האוירה הסוערת במשחק הראשון. האיומים החיפנים על גמול בגומלין מראיגים את שחקני הפועל ת"א. במיוחד מוטרד כוכב המשחק הראשון, התל־אביבי דוין רוביניון. "גם יהיה שמח בחיפה אני אתרכז במשחק ואף אחד לא יוכל להוציא אותי מהריכוז" — אמר הכוכב האמריקני ★★★ עד כמה אהוד מייק לארגי על אוהדי הפועל ת"א תעיר העובדה שזכה לתשואות סוערות כשעלה למגרש, אחרי שלושה חודשי היעדרות ★★★ בהפועל ת"א מרוצים. לא רק נצחונות אלא גם הכנסה מכובדת במשחקי הפליי־אוף. האולם באוסישקין צר מלהכיל את אלה הבאים למשחקים. אם הפועל ת"א לא תנצח הערב ברוממה יהיה מרוצה הגזבר, שכן המשחק השלישי יהיה שוב בתל־אביב ★★★ בין הצופים שבאו ביום רביעי לחזות במשחק באוסישקין היו רוב שחקני נבחרת ישראל בכדורעף, העורכים מחנה־אימון בתל־אביב לקראת טורניר־האביב שיתקיים בחודש הבא בשוויץ — ריווחו של יצחק ויסהוף ★★★ משפחות שטע מגבעת־חיים הגיעה בהרכב מלא לנתניה כדי לראות את הבן דורון משחק במדי מכבי חיפה נגד אליצור נתניה בפליי־אוף. היו שם הסבא סינורה, הידוע כשחיין מעולה למרחקים ומראשוני צולחי הכנרת (היה גם כדורסלן) ודוד גרשון, שיאן ואלוף עבר וכיום מהמאמנים הבכירים בשחייה ★★★

האתלטית־הכדורסלנית

★★★ הצלחות קבוצת הנשים של הפועל גלבוע בכדורסל במאבקי התחתית היו לא מעט בזכות האתלטית הרב־גונית דליה נבות — מרגיש אריה גיטלים. נבות, בת מושב מולדת, היא אלופת ישראל בקרב־שבע ומחזיקה גם בשיא הישראלי. "בעונת המלפפונים" של האתלטיקה והחליטה נבות לנסות כוחה בכדורסל. ההצלחה האירה לה פנים ★★★ מלאני, רעייתו הלבנה של כדורסלן מכבי ת"א, קווין מאגי, מלווה את בעלה לאימונים ולעיתים נוסעת עמו למשחקי החוץ. היא היתה גם במילאנו. מלאני יורדת מדי פעם לפארקט כשבעלה נמצא בחדר־ההלבשה וצולפת לסל יחד עם הבן מאגי־ג'ונייר, המגלה שליטה טובה בכדור. מאגי טוען שרעייתו יכולה להשתלב בכל קבוצה בליגה הלאומית בארץ. בביתם של בני משפחת מאגי נמצאת אחותו של קווין, שגם היא אחת האוהדות המושבעות של השחקן האמריקני ★★★ למשחק־הפיסגה בליגה הלאומית לנשים, בין קבוצות אליצור ת"א והפועל גבעת־חיים, באו עשרות ילדים מגבעת־חיים לעודד את השחקניות. משחק זה היה אמור להיות בבארות־יצחק מאחר שגבעת־חיים לא הסכימה לשחק בשעה מוקדמת באוניברסיטת ת"א. יוסי ולף, מנהל אליצור, הציע לכדורסלניות גבעת־חיים להסיע אותן במוניות על חשבון אליצור ובלבד שהמשחק יתקיים באולם האוניברסיטה — ריווחו של יוסף חכם ★★★ זאב בגן, מנהל קבוצת הכדורעף של הפועל קרית־אתא, חזר לפעילות כדורסלן בגיל 37 במדי עיר מגוריו, מכבי קרית־אתא, הנאבקת על עלייתה לליגה א'. בגן שותף במשחקי הפליי־אוף ומשתף פעולה עם שניים מחבריו לשעבר במכבי חיפה: המאמן־שחקן, משה ביטר, וראובן בין. בקבוצה מופיע גם גורי סלילת, שאחיו טובי שיחק עמם בקבוצה החיפנית. בגן הוא גם כדורעפן פעיל: מאמן־שחקן בהפועל קרית־אתא כ' מהליגה הארצית ★★★

האגורה, דניאל אפשין, כדי לברוק את השתלבותו כמאמן הקבוצה הבוגרת או כמנהל מקצועי בשכר. כתפקיד הראשון סיכוייו קלושים. לתפקיד השני סיכוייו טובים יותר. זהו תפקיד שאינו קיים במכבי חיפה ★★★

מוטל'ה ניחש את ההבקעה

★★★ מתח רב שרר בציעים באיצטדיון בהרצליה בשעת המשחק בין נבחרות ישראל ובלגיה, במוקדמות אליפות העולם לנערים בכדורגל. דקה לפני הבקעת השער אמר מוטל'ה שפיגלר לישראל פז: "אנו הולכים לכבוש שער". ואכן, גיל ססטפורטס, הוא שהצדיק את התחזית של מוטל'ה. הקהל היה מרוצה. ססטפורטס נמוך־הקומה היה השחקן הכולט בנבחרת והחבר'ה אמרו "שהגיע לו להבקיע" ★★★ ראש עיריית הרצליה, אלי לנדאו, הסתובב כמו "חתן" באיצטדיון המטוטח בעירו. הוא אירח מיפגש היסטורי — את המשחק הראשון במסגרת אירופית בכדורגל. האירוח היה למופת ★★★ מאמן הפועל עכו, רוני דורה, היה מאוכזב לאחר ההפסד בגמר בגביע־הטוטו, להפועל חיפה (3:2) זו השנה השנייה ברציפות. נחמתו היתה ששני חניכיו בהפועל חיפה, אותם גידל העלה לקבוצה הבוגרת כבשו את השערים: רוני מלכה (2) ויוסי עמר. אחיינו של דורה, טל בנין, היה אחד המצטיינים בנבחרת הנערים נגד בלגיה ★★★ בנוכחי משחק־הגמר בגביע־הטוטו באיצטדיון ברמת־גן ניסו בהתאחדות לכדורגל למנוע את קיום גמר אליפות בתי־הספר כמשחק מוקדם מהחשש שהרשא יינוק, יו"ר איגוד השופטים, אברהם קליין, שהוא מפקח על החינוך הגופני, היה האיש ששיכנע לקיים בכל זאת את ההתמודדות, בה ניצחה קבוצת בית־הספר עמל חדרה את בליך רמת־גן (0:4) ★★★ שמחה בחדרה, בנו שלרוני שלימק המורה והעסקן, דודו, הנושא את שם דודו שנפל במלחמת ששת־הימים, היה לא רק קפטן בית־הספר עמל אלא גם השחקן המצטיין ★★★ נחום סטלמך ומרדכי שפיגלר הם מטובי כדורגלני ישראל בכל הזמנים. בשבוע שעבר פוטר סטלמך מאימון בית"ר רמלה. נעשתה פנייה לשפיגלר לבוא ולאמן את הקבוצה. מוטל'ה סירב ★★★ אם, אכן, תזכה בית"ר ירושלים בפעם הראשונה באליפות המדינה בכדורגל ייהנו שחקניה ממסע־משחקים מחוף אל חוף בארה"ב. מי שמטפל בכך הוא אחיו של שוער הקבוצה, יוסי מזרחי — ריווחו של מרדכי חביב ★★★ דני ניימן, כיום מאמן בית"ר ת"א, יתארח בשבת בבלומפילד אצל קבוצת־העבר שלו, בית"ר ירושלים. מאז מונה כמאמן בית"ר ת"א לא הצליח להשיג עמה נצחון־ליגה. נראה שגם בשבת יצטרך לגנוז את תוכניותיו לנצח ★★★ שוער מכבי רמת־עמידר, רדני גיצי, הוא בן אחיו של מאיר גיצי, שחקן של הפועל רמת־גן ★★★

מזכיר, מנהל (...מאמן

... זוכרים את אורלי ביאלוסטוצקי, אלופת הטניס שלנו? יצחק ויסהוף מגלה שהטניסאית לה ניבאו עתיד מוהיר בזירה הבין־לאומית ביצעה מהפך חד בחייה. היא חזרה בתשובה ונמצאת כיום בירושלים, שם היא לומדת תורה ו...חיכנות מחשבים. הטניס הפך עבורה טרף ★★★ איגור ביאליק, מאמן נבחרת ישראל בכדוריד, חזר מאליפות העולם דרגה ב' באיטליה הישר מנמל התעופה בן־גוריון כלוד לאולם הר"א במכון־וינגייט, למשחק נגד לוכסמבורג. עד לבואו ניהל־אימן את הנבחרת שלמה פרוצר, שהוא גם מנהל הנבחרת וגם מזכיר איגוד הכדוריד — מספר יוסף חכם ★★★ תקרית עישון בליגה בכדוריד: השופט הבין־לאומי אבנר זינגר, שניהל בשבוע שעבר עם דוד בוקר את משחק־התחתית בליגה הלאומית, בין אס"א ת"א ומכבי פ"ת (16:18), אסר על מאמן אס"א, ערן נחרי, לעשן באולם. "אתה רואה באולם שלטים נגד העישון" — שאל זינגר את נחרי ★★★ יו"ר הוועד האולימפי של קובה, גונזאלס, נראה בהאונה כשהוא עונב עניבת הוועד האולימפי של ישראל. הסתבר כי קיבל את העניבה מיו"ר הוההאחדות לספורט שלנו, עמי שלף, כאשר זה ביקר בקובה עם הסייפים (ראה תמונה) ★★★ לותר שפיץ, מנהל היחידה והישגית של מערב־גרמניה, מבקר בארץ ואף נפגש עם קודמו, תומס לסמפריא. השתתה בארץ שפיץ ציין כי גם בגרמניה יש קשיים עם ענפים מסויימים ★★★ ערב המאבקים בפליי־אוף בכדורעף נמצאים שישה משחקני אליצור ת"א, הנאבקת נגד הירידה, בהכנות באירופה, אך מאמנם נפתלי ולדינגר נשאר בארץ ★★★ כדורעפן מכבי ת"א, אמיר אקרמן, קטף גם הוא לאירופה ויש האומרים, שמחפש אפשרויות לשחק בעונה הבאה בהולנד או בגרמניה ★★★ ספרו של אורי אמיר, "כדורים וכידונים". מתייחס ברובו לכדורעף — ענף שקיבל "חיבור" גם עם הופעת סרטם של יוסי גבע, ונפתלי ולדינגר, העוסק בטקטיקה של הכדורעף ★★★

ראש העיר לא מוותר

★★★ תוך 24 שעות הודמו לחלוץ הבין־לאומי הוותיק של שמשון ת"א, גדעון דמתי, לחזות בשבוע שעבר בשתי המובילות בליגות בכדורגל. ביום שישי ישב דמתי בתא־הכבוד במגרש הפועל צפרירים חולון וחזה במשחק הקבוצה החולונית נגד הפועל דימונה (0:3). דמתי לא הגיע במקרה לחולון, אחיו בני מופיע בקבוצה זו. למחרת התמודד גדעון עם המובילה הלאומית, בית"ר ירושלים, ואף כבש את שערה (1:1) — ריווחו של מרדכי חביב ★★★ עוד אחד שישב בתא־הכבוד בחולון היה ראש עיריית דימונה, אליהו חללי, שאינו מחמיץ משחק של הפועל דימונה, לא בבית ולא בחוץ. קשה לומר שראש העיר שבע נחת ממשחקי הקבוצה האהודה עליו וטוגרת את הטבלה ★★★ הקשר חיים בן־שאנן עשה בשבוע שעבר היסטוריה כשהיה השחקן הראשון שזכה בגביע־הטוטו, גם בליגה הלאומית וגם בליגה הארצית. בן־שאנן שיחק בעונה שעברה בהפועל פ"ת, עמה זכה בגביע־הטוטו לקבוצות הלאומיות, העונה הופיע בהפועל חיפה שזכתה בגביע־הטוטו לקבוצות הארציות. אגב, בן־שאנן נקשר לקבוצה החיפנית וביום רביעי בלט באולם הפועל ת"א כשהוא מעודד את כדורסלני הפועל חיפה ★★★ גביע הטוטו הגיע בזמן להפועל חיפה — מרגיש יוסף גלזר. הקבוצה נמצאת במצוקה כספית. ההכנסות סייעו לקבוצה לשלם משכורות וכן לעמוד בהתחייבויות. בהפועל חיפה מתלוצצים ש"צריך טוטו כחיים" ★★★ השוער הבין־לאומי חיים לוין חגג בשבוע שעבר את יום הולדתו ה־50. נערכה לכבודו מסיבה בנוסח "חיים שכאלה", בה פגש רבים, משחקני־העבר ועסקנים. לוין מחזיק בשיא הופעות בליגות מגיל 16 ועד 40 — למעלה מ־700 משחקים. לוין משמש כיום כמאמן שוערים במכבי חיפה. בין האורחים נראה גדעני הרדי, אשר אמנו, אורי ויינברג, יצחק אשכנזי, גליל וזלמבר והתיקים, רבים נוספים ★★★ המאמן בהתפטה, אוריה גרשנודין, מבקש לחזור לפעולת בקבוצה עוזיו, מכבי חיפה, הוא יום פגישה עם יו"ד

מסך ראשון

פואמה לתיאטרון

מאת גיורא מנור

„ביקור ראשון...״ — מאת יעקב יעקובסון וישראל גוריון, שגם ביים, משחק ושר את המוסיקה מאת שוש רייזמן, עם תפאורה ותלבושות שעיצבה ענת מסנר, בובות ומסכות מאת יהודית גרינשפאן — כמובן — וכל זה מואר באור יקרות על ידי חני ורדי — בתיאטרון לילדים ונוער.

היכולת להפיח רוח של קסם בסטרוטוטים פשוטים, להפוך אלומת־אור לירח, לשתף פעולה עם התפאורה, שנפתחת ונסגרת ומשנה צורה, היא המציינת הצגה מבריקה ודרשה זו של התיאטרון לנוער. ויכולת זו של הצוות כולו — אורנה פורת, שוש אביגל, פנינה גרי ואנשי המנהל של התיאטרון — לזמן יחד, ולא לוותר גם כשיש קשיים בדרך, יוצרים כישראל גוריון, ליצן אמיתי, שאינו מתאמץ להצחיק אבל מצליח לשעשע; שחקן שהיה למחבר חרוזים ורייזן, כיעקב יעקובסון (שכבר הגיע לגיל, כן הוא יכול לוותר על ה„ינקלה״ הילדותי קצת בתוכניה...) — מבטיחה, שגם אחרי שוך עשן הקרבות בין האמונות בו, התיאטרון לנוער ימשיך בדרכו הפוריה.

זו הצגת־יחיד עם הרבה משתתפים. המסך הארום הקטיפתי, המסורתי, הוא שחקן נכבד, וכן התאורה. אבל משום מה פונה ישראל, בגלגולי הסיפור המשעשע על הקוסמת הרעה והמצוננת שגרה, משום מה, מעל תיאטרון שלה. אל „האור״ או „התפאורה״. כאילו לא היו אלה המפעילים, פועלי הבימה, החיים, הנגן, התאורן ויתר הצוות, שהם הקולגים האמיתיים של השחקן שלפני הקלעים, אלא התומרים ה„מתים״.

כהשאירם את אלה באלמוניותם ה„חפצית״ יש משום פגיעה במסר העיקרי: התיאטרון הוא האנשים ולא החפצים. ועל כן יש להורות במפורש ובמודגש דווקא לשלום כץ, שעל המסך, לעופר כץ (האם יש כאן איזה קשר משפחתי?), המפליא להשמיע בעזרת הקלידים פעלולים כמו מסרט־חלל מכל הסוגים: הקולות, שמשמיעה כרמלה ליפשיץ והתאורנים קובי קוגלביץ׳ ודדי מור או גיא טסלר, על משחקם המצויין.

אהבת תיאטרון כנה שופעת מההצגה. ישראל גוריון מנהל רומאן אהבה עם המיקרופון, הופך לעינינו לפיירו מלאנכולי ונלחם ברוחות ושדים בימתיים, שעה שהצופים מספקים את הפעלולים של רוח — על־ידי נשיפה ושריקה — ושל גשם — בעזרת מחיאות כפיים על ידכיים.

בהתאם למוסכמה הנדרשה מרוב אמיתות, שאמנות טובה לילדים טובה לא פחות לגדולים, גם ההצגה החדשה של ישראל גוריון שווה (הרבה) לכל נפש וגורמת הנאה רבה. באמצעים צנועים מצליחים היוצרים לחשוף את אחורי הקלעים, מבלי לאבד תוך חשיפה זו את המיסתורין של הבימה.

ישראל גוריון — הצגה מבריקה

עוצמה אדירה

מאת אביבה שלו

קונצרט מספר 4 בסדרה הסגולה של התזמורת הסימפונית ירושלים. רשות השידור, בניצוחו של יורי ארונוביץ׳; עם מיצוקו שיראי (סופרן). התוכנית: ברג — שבעה שירים מוקדמים; ברוקנר — סימפוניה מיספר 4 במי־במול מאז׳ור („הרומאנטית״). אולם הנרי קראון, 4.3.87.

נושא הקונצרט הרביעי היתה הרומאנטיקה, פניה בעיצומה ושפתה בסיומה בסימפוניה ושיר.

שבעת השירים המוקדמים של ברג הם יצירת נעורים, שהולחנה תחילה לקול ופסנתר. בלבוש זה יכלו להחשב, לכאורה, לחוליה נוספת בשרשרת מחזורי ה„ליד״ הרומאנטי. דמוי אלה של שומאן וברהאמס. אך התבוננות מעמיקה יותר מגלה בהם סימני היכר שאין לטעות בהם, של ראשית המאה העשרים. השפעת שנברג, דביסי וחידושים אחרים חבויה היטב מאחורי הטקסט הרומאנטי ומרמזת על המהפך הצפוי. בגירסה לתזמורת, שהלחין ברג עשרים שנה מאוחר יותר. שפת המאה העשרים אינה חבויה עוד. שמעתי את שיראי בעבר בגירסה לפסנתר והיא היתה מרהימה. לא פחות הרשימה הפעם. לקולה עוצמה אדירה ואיכות ייחודית, שהשתלבה להפליא במירקם התזמורתי המרתק.

למרות כינויה אין בסימפוניה הרביעית של ברוקנר דבר מן החולניות הרומאנטית. אהבת חיים וחיוניות גדולה, במשפטים רחבי לב וכולה טעונה מתרגשת. ארונוביץ׳ א.ב את הסערה ושירטט אותן בקווים ארוכים ועגולים, מתח. התזמורת, צייתנית וממושמעת, מעצמה את המיטב ושבחים מיוחדים.

מיצוקו שיראי — איכות ייחודית

מוסיקה

מצעד בכורות

מאת יצחק שור

כמו רוב המלחינים הישראלים, לא זכה גם תיאודור הולדהיים לשמוע בימי חייו את יצירותיו בביצוע חי באולמות הקונצרטים, אלא אחת לכמה שנים. ביום ו׳ שעבר, 27.2.87, שנתיים אחרי מותו, הקדיש קיבוצו, בית־אלפא, ערב שלם לביצוע 16 מיצירותיו. 7 מהן בביצוע בכורה. בערב השתתפו כשבעים זמרים ונגנים והקונצרט הוקלט לשידור ב„קול המוסיקה״.

מקהלת הקיבוץ־הארצי בניצוחו של אהרון חרל״פ נשאה בעיקר הנטל של היצירות הקוליות. לצידה הופיעה, בחלק הכלי, שורה מכובדת של אמנים מן הליגה הלאומית, כמו משה מורביין (כינור), שמואל הרשקו (טובה), עדי אשכר ורם אורן (חצוצרות), תרי קלינג (קונטרבאס) ורבים אחרים.

במהלך לימודיו בג׳וליארד בניו־יורק התוודע תיאודור מקרוב למוסיקה החדישה. אך העדיף לשמור על המסגרת הטונאלית. את ייחודו האישי ביטא קודם כל בהיענות לצרכי התרבות של קיבוצו ולמצאי הנגנים בסביבתו הקרובה, בעמק, ובתנועה הקיבוצית. מה שמאפיין את יצירתו היא מלודיה לירית, כמעט תמיד ספוגת עצבות, מקצבים בלתי־שגרתיים, הומור עדין, מוסתר בתוך מבנים מהופכים, ולוואריאציות עתירות דמיון. תיאודור לא נצמד לכלי שלו, לפסנתר, אלא השתמש בו כבסיס להמראה — למחוזות כלי הנשיפה והמיתרים, למקהלות ולסולנים. המוסיקה שלו נכתבה מתוך היכרות אינטימית עם היכולות והמגבלות של כל כלי.

מקהלת הקיבוץ־הארצי הפגינה בעת ה... את מיומנותה הגבוהה בביצוע שירה אמנותית. היא ביצעה ארבע מיצירות תיאודור למקהלה א־קאפלה: „כתנות פסים״ לפי מלים מאת משה אבן־עזרא, „מי יתן ראשי מים״ לפי מלים מספר ירמיהו, „קללת המלחמה״ לפי מלים מאת ליי־טי־פה ו„קרייה יפהפיה״ לפי מלים מאת שבזי. שירת המקהלה היתה נעימה, אך בלט בה הפער בין הלכידה הפנימית של קולות הגברים לבין ... בקולות הנשים. האטה וההגברה לא היו מדורגות היטב.

בנגינת הסונאטה לחליל ופסנתר ... שרונה תל־אורן צבעי צליל עשירים. ... גולני הרשים בנוכחותו המוסיקלית ובניואנסים הרקים של נגינתו, בחמישיה. אור בן־נתן (כאס) הצטיין בקול עמוק, חם ולירי בשיר „הורייה״, לפי ... מאת שלונסקי. שמואל הרשקו הציג וירטואוזיות בנגינה בטובה לצד ... החיננית של רעייתו, מירה, בוויולה. ... אהרוני הנחתה את הקונצרט ביד ... ובטעם טוב.

אילו כל יישוב בישראל היה מתייחס ליוצר וליצירה המקומיים כפי שמתייחסים אליהם קיבוץ בית־אלפא, היתה באה ... לתרבותנו המקורית.

מקבץ

נערי וינה עם הפרימדונה הקנאית

מאת דויד אור

בחודש מארס תארח התזמורת הקאמרית את מקהלת נערי וינה, המקהלה הידועה, שכבשה את לב הקהל בשני ביקוריה הקודמים בארץ. תופיע בתוכנית א־קפלה מיצירות גאלופי, היידן, מנדלסון ושוברט.

במרכז התוכנית תעמוד האופרטה הקומית „הפרימדונה הקנאית״, מאת זאן באפטיסט קלר. הסיפור המלבב מתאר את הנעשה מאחורי הקלעים בין שתי זמרות, אחת צעירה ומבטיחה והשנייה פרימדונה בשיאה. האופרה תבוצע עם תפאורה צנועה ותלבושות בכל רחבי הארץ (מוזיאון ת״א 18/3).

● בתזמורת הקאמרית יוחל ב־1/4 גם „פסטיבל אמדאוס״, שיהיו בו ארבעה קונצרטים בניצוח יואב תלמי ועם הפסנתרנים קלוד פרנק, יוסף קליכשטיין, דניאל גורטלר וארנון ויזל. זהו חלקו השני של פסטיבל מוצרט, שהתחיל בספטמבר העונה ובמהלכו מבוצעים כל הקונצרטים לפסנתר של אמדאוס. עם תום הפסטיבל תצא התזמורת לבצע את מחזור ארבעת הקונצרטים באירופה.

● התזמורת הקאמרית זכתה גם בפרס לסרט הלימודי הטוב על הסרט „מהי סוויטה״. האחרון בחמש התוכניות שהקרנתן נסתיימה לא מכבר בערוץ השני. הפרס הוא אות הצטיינות בתחרות החמישית של הסרט הלימודי הטוב מטעם איטל. מנימוקי השופטים: הסרט מבהיר בצורה יפה ומעניינת את מושג הסוויטה דרך הדגמות וקטעים מוסיקאליים ומחולות תקופתיים רלוונטיים.

● הפילהארמונית בשנת היובל עורכת הרבה מבצעים, עם כיוונים מוסיקאליים מגוונים. אחרי הקונצרט של שירים ישראליים, עם מיטב הזמרים, ייערך קונצרט סולו של יהורם גאון בניצוחו של דובי זלצר בסידרת המוסיקה הקלאסית הקלה.

התזמורת תערוך גם קונצרט לעידוד אמנים צעירים עם הסולנים הבוגרים ... סישר והכנרת שירה רבין, שהיתה פעם בין המעודדים. הקונצרט של התזמורת הצעירה, בניצוחו של שלום רונלי ריקליס, ייערך ב־8/3 באולם הנרי קראון בתיאטרון ירושלים.

קולנוע

ילד טוב אמריקה

„פלאטון״ – בקולנוע „שחף״ בת״א

צ׳רלי שין – יורים ובוכים

מאת יעל ישראל

באמריקה חוזרים לביים סרטי מלחמה שמגניים במתכונת סרטי המלחמה הישנים של ג׳ון פורד. לאחרונה ראינו את גירסתו של קלינט איסטווד בסרט „המקצוען: לוחם״, שהוא שיר הלל לקלישאות הידיעות הגברית האמיצה. מסתבר שבעידן „ראמבו״ ורייגן סרטי מלחמה, ויהיו נאורים בכל שיהיו, מחזירים לאמריקה עטרת יושנה.

גם הסרט „פלאטון״ (המחלקה), שמשתדל להיות נאור, צודק ואמין ואפילו „מלכלך״ קצת על אמריקה בתקופת וייטנאם, הוא בעצם מסמך שמטהר את אמריקה ממחדליה, והדמעות שמזיל גיבור הסרט הנאור, על התבהמותה של ארצו שהשחיתה את מוסריותה בווייטנאם כמוהם כדמעות תנין אחרי שטרף את טרפו חסר הישע. האמריקנים חזרו בקולנוע לנושאי מחדלים צבאיים־פוליטיים והיכו על חטא וייטנאם בסרטים „צייד הצבאים״ ו„אפוקליפסה עכשיו״, שהיה מעין אלגוריה למלחמת וייטנאם; בסרט „דמעות של שתיקה״ הם ביכו את אסון קאמבודיה. ואין כמו האמריקנים לבכות לאחר מעשה.

במאי הסרט „פלאטון״, הוא אוליבר סטון, כתב בעבר את התסריטים לדראמות החזקות והמצליחות „שנת הדרקון״, „אקספרס של חצות״ ו„פני צלקת״ וביים את הסרט דל־התקציב „סלוואדור״. סטון העביר לתסריט את חוויותיו הטראומטיות בתקופת של וייטנאם ועם תסריטו כיתת את רגליו במשך עשר שנים בין חברות ההפקה ההוליוודיות, עד שאמר נואש והפיק את הסרט בעצמו בתקציב נמוך. כיום אמריקה סוגדת לסרטו והוא מועמד לאוסקאר בכמה קטיגוריות. ואין זה מפליא כלל וכלל. בסופו של חשבון הסרט מחניף לאמריקה. זו הלבנה, המהוגנת, המוסרית, ויפת הנפש. אבל עוור בהחלט גם לאמריקה האימפריאליסטית של ראמבו ורייגן.

גיבור הסרט הוא אריסטוקרט צעיר ויפה נפש (צ׳רלי שין), נצר למשפחת שחקנים: אחיו הוא אמיליו אסטבז, גיבור „מועדון ארוחת בוקר״, ואביו הוא השחקן הידוע מרטין שין) שנוחת עם ישבנו הענוג היישר לתוך הגיהנום בצפון וייטנאם. סטון מתאר את הזוועות והאימה באמינות. סיורים בג׳ונג׳ל, אוכלים חרא ובקושי ישנים, הרבה מתח, כדי להימלט לרגע מהסיוט המתמשך ולשמור על שפיות מתמסטלים מאצבע של חשיש טוב. הסרט מלא בסטריאוטיפים שמסמלים טיפוסים מסורתיים בסרטי מלחמה: גיבור הסרט וידידו הסמל אלאייס (אותו מגלם ויליאם דפו, חבר בקבוצת התיאטרון הניו־יורקית השנוייה במחלוקת „ווסטר גרופ״) הם בחורים משכילים ומיוסרים, מתלבטים מוסריים שנושאים את הצלב: הסמל בראנס (תום בארנג׳ר מ„החברים של אלכס״ ו„אדי והמשוטטים״) מגלם את דמות המטורף (המקבילה קצת לדמותו של מרלון בראנדו ב„אפוקליפסה״), שלא יהסס לשחוט כפריים ולטבוח בלי הרף רק בשביל הכיף; וכמובן לא נעדרים החיילים הכושים, שהם גם הכי רפוקים בשטח. סטון, כדרכו לחשוף את כל האמת על וייטנאם, מראה שהמאבק האמיתי והשחיתות מתרחשים לא בשדה הקרב אלא בין החיילים. גזע, מעמד וגבריות הם עצלם שם המשחק.

סטון השתדל להיות הוגן, לא לעשות הילה למלחמה ולהופכה למיתוס, ולהימלט מהקונוונציות של סרט מלחמה קלאסי במסגרתו הוא פועל, אותן קונוונציות המחייבות שאם אחד מהחיילים מראה את תמונת נערתו, הרי בסצינה הבאה הוא ימות בקרב. אבל „פלאטון״, יותר משהוא מזכיר סרט כמו „צייד הצבאים״, הוא מזכיר את הסרט הישן „כומתות ירוקות״ עם ג׳ון ויין, שם הטובים (האמריקנים), הם המנצחים. נכון, גיבור הסרט יורה ובוכה כמו גיבורי הסרט הישראלי „שתי אצבעות מצידון״, ונכון שהמלחמה היא גיהנום — אבל בעקיפין הוא מעורר את הגלוריפיקציה של המלחמה והרפסה לגיבורות הסרט. יפה ופוטוגנית כמו בסרט „נפוליאון״ של אבל גאנס, סטון יצא לקלל את המלחמה ויצא מברך על מיתוס הלוחם, הגבריות והידידות הגברית ובדיוק כמו בסרטי המלחמה של שנות ה־40. הוא רצה לומר משהו נגד גזענות והדה־הומאניזציה. אבל הווייטנאמיקה בסרטו נראים כמו חיות, ואפילו הכושים לא נמלטים מגימה גזענית ומתגלים כחלאות, שכל מה שיש להם בראש זה לאנוס את הנערה הווייטנאמית. בעוד הגיבור הלבן נותן להם פרק בהומאניות ונוזף בהם במשפט המתחסד: „אתם לא חושבים שהיא בנאדם כמותכם״. סטון מנציח את הגזענות וטופח לאמריקה הלבנה על חשכם, כך שהגיבור המוסרי האמיתי שיוצא חי מהמלחמה הוא האיש הלבן. ילד־טוב־אמריקה־לבנה־יפה הוא צודק תמיד, ועל כן יצא מנצח וכל חטאיו יסלחו לו כי ידע לבכות בזמן, ובעקיפין, מה זה אם לא הצדקה מוסרית להתערבויותיה החמושות של אמריקה בכל חור בעולם, אם צריך או לא. האם פלא הוא שאמריקה מריעה לסרטו?

ניכר ב„פלאטון״ רצונו העז להידמות לסרטו של קופולה „אפוקליפסה עכשיו״. בחירתו של צ׳רלי שין, הדומה באופן מדהים למרטין שין, שגילם תפקיד דומה ב„אפוקליפסה״, היא יותר מסטייטמנט ומעידה על נסיון להיות אקוויוולנט ל„אפוקליפסה״. אבל סרטו של קופולה, המבוסס על רומאן מאת ג׳וזף קונרד, היטיב לתאר את הגיהנום דווקא בגלל שהתמקם במלחמה דימיונית־סימלית, כמעט מיתית. „פלאטון״ של סטון, אמין ככל שיהיה, רק עוזר למגמת השוביניזם הלאומני הרייגניסטי שמככבת כיום בחוזקה באמריקה.

תיק חוץ

„אויבי־יידידי הסנדיניסטים״

פסטורה, הלוחם האגדי שנאבק בסנדיניסטים, משתף עימם פעולה ■ האויב המשותף: הסי.איי.אי.

מאת יהודה צור

השלטון הסנדיניסטי והקונטרס מנהלים משא ומתן הנמשך חודשים — גילה לפני שבוע וירג׳יליו גודוי, המנהיג הוותיק והיו״ר של המפלגה הליבראלית העצמאית של ניקראגואה. בראיון לשבועון „קמביו 16״ הנפוץ ביותר בספרד, מגלה המנהיג הליבראלי, הנמצא באופוזיציה בניקראגואה והמתגורר בה, שלמרות כל ההצהרות המילוליות והתוקפניות של הסנדיניסטים והקונטרס זה נגד זה, מנהלים שני הצדדים מגעים: מדובר בעיקר במשא ומתן עם ארתורו קרוז ואלפונסו רובלו, מנהיגי „אונו״, הזרוע הפוליטית של הקונטראס.

על־פי גודוי, שהערכה כלפיו באמריקה הלטינית רבה והוא נחשב למנהיג בעל סמכות, כי נשאר בניקראגואה למרות התנגדותו לשלטון, התחזקה מגמת המו״מ בין שני הצדדים לאחר שקלרו, האיש השלישי בהנהגות הקונטראס, סולק מההנהגה ונותר רק כמפקד צבאי. עיתונים אחרים בדרום־אמריקה ציינו בשבועיים האחרונים, שחל פילוג מעמיק בין קרוז ורובלו מצד אחד, אשר לחמו בשעתו נגד המשטר של סומוזה תוך שיתוף־פעולה עם החזית הסנדיניסטית, לבין קלרו מהצד האחר, שהיה מתומכיו של הדיקטטור סומוזה ואף נמלט עם סילוקו מניקראגואה.

כאשר קרוז ורובלו היגרו מארצם החלו שלושתם לשתף־פעולה ביניהם בתמיכת האמריקנים והסי.איי.אי. עתה, בעקבות המשבר הפוקד את הקונטראס, מצאו שני המנהיגים הפוליטיים והסנדיניסטים שפה משותפת. חלקם הכירו זה את זה בשנות האופוזיציה לסומוזה.

על־פי פרסומים בעיתונות ביבשת, נפגש אחד מתשעת ה„קומנדנטס״, המרכיבים את הנהגת השלטון בניקראגואה, עם אלפרדו סאסה מנהיג ה„כוס״, חזית הקונטראס הפועלת בגבולה הדרומי של ניקראגואה, מתוך קוסטה־ריקה. המפגש נערך בשבועות אלה. נמסר שהקומנדנטה חיימה ואלוק נפגש במקסיקו עם מנהיגי החזית הדרומית של הקונטראס כדי להגיע איתם להסכם.

על־פי גודוי, מדובר בתכנית חדשה למשא ומתן, כיוזמתם של הסנדיניסטים, אשר הוגשה למנהיגים הראשיים של מפלגות האופוזיציה שחלקן פועל עדיין בניקראגואה.

„הכוס״ היא הקבוצה שהיתה בתקופה האחרונה בהנהגתו של המנהיג האגדי אדן פסטורה, ששימש במשך שנתיים סגן שר ההגנה במשטר הסנדיניסטי ואחד ממנהיגיהם, עד שפרש והחל להילחם נגדם. פסטורה סבור עד היום שהוא פטריוט ניקראגואי, הלוחם נגד ההשפעה הקומוניסטית בארצו. הוא סירב בתוקף לשתף־פעולה עם הקונטראס בהונדורס, המקבלים מימון מהסי.איי.אי.

פסטורה פרש לפני שמונה חודשים, לאחר שהתנקשו כמה פעמים בחייו. עיתוני היבשת סבורים, כי הגיע להסכם חשאי עם הסנדיניסטים. עתה, בגיל 50, הוא נמצא בקוסטה־ריקה, שם הוא מקיים קואפרטיב לדייג עם עשרות חבריו מהגרילה נגד הסנדיניסטים.

פסטורה, אשר חגג השבוע את יום הולדתו, נמצא הרחק מאותו יום, באוגוסט 78, כאשר השתלט בראש 55 חבריו על בית הנבחרים בבירת ניקראגואה, בתקופת שלטונו של סומוזה, ופתח אז במאבק המזויין נגדו. אחר־כך התייאש מן הסנדיניסטים.

„כאשר התחלנו להילחם נגד הסנדיניסטים, אנשינו נפצעו ואילו אנשי הקונטראס בצפון נותרו עם ״דולרים של הסי.איי.אי...״ — הוא אומר.

„אותי לא הכניסו הסנדיניסטים אלא הסי. אי. איי. שלא סמכו ולא האמינו בי. הם פיקפקו בעקרונותי הלאומניים והמהפכניים.״

לאחר שהאינטרנציונל הסוציאליסטי נטש אותו, לדבריו, החליט לעזוב את המאבק המזויין, כי היום הוא מאמין שרק אלטרנטיבה פוליטית תוכל להצליח בניקראגואה. גם אוייביו וגם חבריו לשעבר מימי המהפכה החלו לנהל עימו מגעים קרחתניים. על־פי הפירסומים, זאת אולי הסיבה שדירבנה את פסטורה לעזוב את המאבק האלים.

פסטורה טוען שהוא דחה את הצעת משרד החוץ האמריקני לקבל שני מיליון דולר כדי להמשיך במלחמה. הוא מאשר בראיון שנתן לאמצעי התקשורת בראשית פברואר, גם אם בדרך עקיפה, את המגעים בין הסנדיניסטים לקונטראס: „אומרים שלאפונסו רובלו מפחד. אני סבור שהוא מעדיף את החזית הסנדיניסטית על כל מגרעותיה על־פני כידוני הקונטראס של אדולפו קלרו. קלרו הוא חייל נאמן של הסי.אי.איי. הוא סיון, שכל יתרונו הוא בכך שמכר קוקה קולה בזמנו ובמחיר מופקע״.

בינתיים התקיים במקסיקו, על־פי השבועון „קמביו 16״, מפגש בין נציגות של סנדיניסטים לבין משלחת של הקונטראס, הנהנית מתמיכתם של קרוז ורובלו. שני המנהיגים מוצאים עצמם יותר ויותר בעימות עם אנשיו של קלרו ומחפשים דרך להשגת הסכם עם הסנדיניסטים. עליכך אומר גודוי: „הדבר מתרחש באותה עת שמתנהלים מגעים בין הנשיא אורטגה בניקראגואה לבין קבוצת קונטדורה ואנשי 10 המדינות של השוק המשותף, הלוחצים על משטרו לגלות פתיחות כלפי אנשי האופוזיציה. הוגשה תכנית, שהוכנה על־ידי הסנדיניסטים, ובה 8 סעיפים. הסעיפים מקובלים בקווים כלליים על קשת רחבה של מפלגות אופוזיציה, החל בקומוניסטים וכלה במפלגה השמרנית הוותיקה״, אומר גודוי.

מנהיגי אופוזיציה בניקראגואה, אשר לא עלו עד היום על דרך המאבק המזויין נגד השלטון הסנדיניסטי והמעדיפים לנהל מאבק פוליטי גם בתנאים הקשים השוררים עכשיו בניקראגואה, דורשים כצעד ראשון חנינה לאנשי האופוזיציה. גודוי מגלה בראיון עימו שהסנדיניסטים מנהלים מו״מ עם 50 מנהיגי המחתרת של פסטורה, הנמצאים היום בקוסטה־ריקה, כדי לחון אותם ולאפשר את שובם לניקראגואה. „הם מבינים שבמשבר שנוצר היום בניקראגואה מבחינה כלכלית ובשל הבידוד שהוטל עליהם מצד רוב הארצות, הפתרון היחיד הוא בפתיחות ובקירוב אנשי אופוזיציה. אם הקונטראס ישארו רק במסגרת של כמה אלפי אנשי סומוזה לשעבר, ללא כסות של פוליטיקאים מניקראגואה (שבחלקם הגדול אף לחמו נגד סומוזה עצמו), תישמט הקרקע מתחת רגלי ההתנגדות לניקראגואה״.

„חומה״ במדבר

לוחמי „פוליסריו״ לא הצליחו לפרוץ את „החומה המרוקנית״ אך גרמו אבידות לצבא המלך

מאת ירון אמיתי

ה„מערבית״ מוכרת: סוללת עפר, רצועת מוקש, מוצבי צבא במירווחים קצובים, סיורי בוקר, המקום, לשם שינוי, אינו רמת־הגולן אלא מרחבי המדבר של סהרה המערבית.

לאחר שנתיים של שקט שוב נלחמים בסהרה כוחות צבא מרוקו וארגון המחתרת „פוליסריו״. ב־25 בפברואר דיווחה מרוקו על קרבות „עזים במיוחד״ בסביבות נאות המדבר אל־פארסיה ואל־מאבחס, לא הרחק מגבול אלג׳יריה. לדברי המרוקנים, תקפו 400 לוחמי „פוליסריו״, בסיוע 100 כלי רכב משוריינים, את „החומה״ המרוקנית, בניסיון לפרוץ אל השטח שמצפונה.

מאז 1976 שולטת מרוקו על שטח המושבה הספרדית לשעבר „סהרה הספרדית״ בגבולה הדרומי, ונלחמת נגד אנשי הגרילה של „פוליסריו״ הדורשים עצמאות לטריטוריה. בשנים האחרונות חלה רגיעה בקרבות. הסיבה: חיל ההנדסה של מרוקו השלים הקמת „חומה״ באורך 1600 ק״מ סביב שני שלישים משטח המריבה. בתוך השטח נמצאים כמעט כל מקומות היישוב (הדלילן), הנמלים ומכרות הפוספט החשובים לכלכלת מרוקו, וכן מוצבים בו 80,000 חיילים סדירים. מחוץ לחומה נשארו שתי פיסות ישימון צחיח: האחת בצפון מזרח והאחרת בדרום, בין גבול מאוריטניה לחופי האוקיאנוס האטלנטי.

הן מרוקו והן „פוליסריו״ הכריזו על ניצחונם בקרבות. ואכן יש לכל צד סיבה טובה להיות מרוצה. המרוקנים טוענים, כנראה בצדק, כי המחסום שהקימו לא נפרץ. התאוריה שלהם אומרת, כי „מי שיעבור את החומה, היא תסגור עליו מאחור״. „פוליסריו״ הראה למרוקו שגם ההסתגרות מעבר לחומה אינה מותירה את חייליה חסינים מפגיעה: כתב סוכנות הידיעות הצרפתית, שסייר באזור, מדווח על 83 חיילים מרוקניים שבויים, טנק ותותחים שנלקחו שלל בידי לוחמי המחתרת.

תאריך משמעותי

מרוקו לא ציפתה להתקפה. מדוע התכנו אנשי הגרילה להסתערות כזו, הכרוכה באבידות רבות, דווקא עכשיו? נראה שהסיבה העיקרית היא פסיכולוגית. „רצינו לערער את המיתוס של החומה״ אמר נציג „פוליסריו״ לעיתון הצרפתי „לה־מונד״, אחרי ההתקפה האחרונה מסוג זה, בחודש אוקטובר 1984. הפעם נבחר תאריך רב־משמעות: 3 ימים לפני יום־השנה ה־11 להכרזת „פוליסריו״ על הקמת „רפובליקה ערבית דמוקרטית של סהרה״ (RASD) ושבוע לפני חג־הכתר במרוקו.

התקפה נערכה גם בתיאום זמנים עם מושב „הארגון לאחדות אפריקה״ באדיס־אבבה. ה־RASD התקבל לפני מספר שנים לארגון, ובעקבות כך פרשה ממנו מרוקו במחאה. מאז הפרישה היתה מרוקו מנותקת דיפלומטית מארצות אפריקה השחורה, אך ב־21 בפברואר קיבל המלך חסן לשיחה את דניס־סאסו נגואה, נשיא קונגו ויו״ר תורן של הארגון לאחדות אפריקה. נראה שההתקרבות המחודשת של מרוקו לארגון לא היתה לטעמו של „פוליסריו״.

אך מעבר לסיבות פסיכולוגיות ודיפלומטיות, חוששים אנשי הגרילה מצעדה האחרון של מרוקו: בלי להודיע על כך רשמית, התחילה מרוקו לבנות באמצע פברואר חומה חדשה אשר תקיף כאשר תיושם את שארית השטח בדרום סהרה המערבית. כבר עכשיו נאלצים אנשי הגרילה לעבור דרך שטח מאוריטניה בדרכם מבסיסיהם באלג׳יריה לשטחי המדבר המעטים שבשליטתם. כאשר תושלם החומה החדשה, תימנע מ„פוליסריו״ הגישה מגבול מאוריטניה ותיחסם דרכם לחוף.

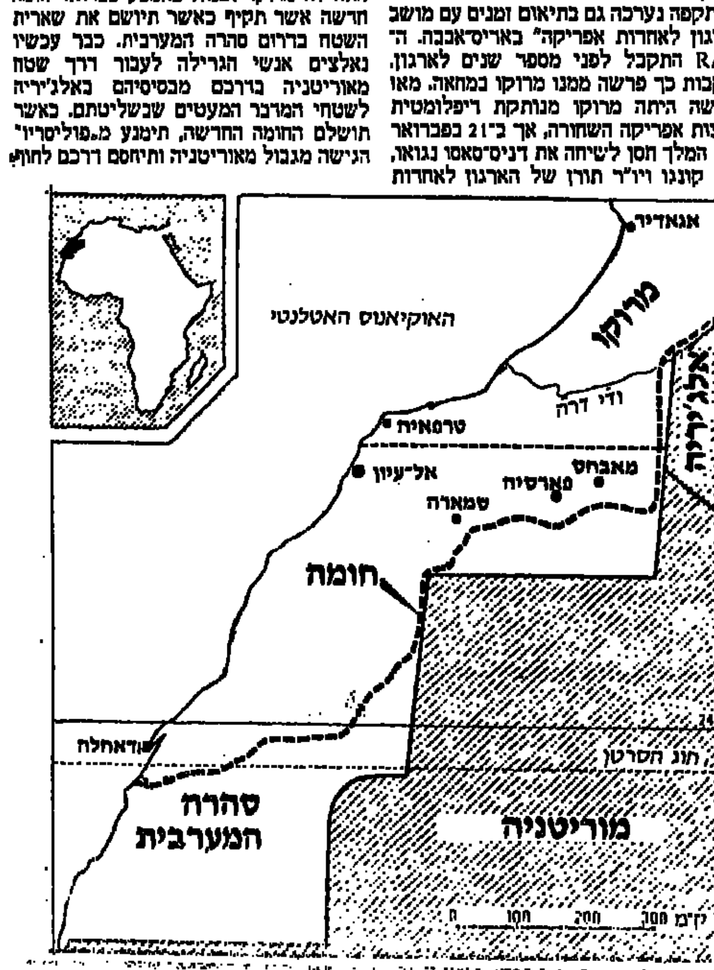

פליט או יורד

שלח את עמי לברוקלין?

התביעה לבטל את מעמד הפליט ליהודים היוצאים מברית־המועצות אינה הופכת את הציונות מתנועת שיחרור לתנועה טוטליטארית ■ איש לא מפריע להם להגר מפה אחרי הגעתם

מאת משה צ׳זיק

התבשרנו כי מזכ״ל מפ״ם, אלעזר גרנות, תובע עריכת דיון בכנסת על החלטת הממשלה לבקש מארצות־הברית לבטל את המעמד של פליטים ליהודים היוצאים מברית־המועצות.

סבורני כי יוזמה זאת של מפ״ם מיותרת ומזיקה. התנועה הציונית ומדינת ישראל מזעיקים עולם ומלואו, ובצדק, נגד סגירת השערים של ברית־המועצות בפני יציאת היהודים. אולם תמיד קשרנו את המלחמה הזאת עם התביעה לעליית היהודים לארץ ישראל, למדינת ישראל.

כולנו יודעים מהם המאמצים המדיניים והאחרים שאנו עושים למען מטרה זאת. מצבנו בישראל תלוי בעלייה במידה רבה. היא משפיעה על מצבנו הכלכלי ומצבנו הביטחוני. תהליכי התבוללות אדירים מתרחשים בקרב יהדות העולם. אין לנו אפשרות לנהל בברית־המועצות פעילות הסברתית או חינוכית כדי לחנך את היהודים לקשר ולזיקה לציונות ולארץ־ישראל. ואמנם, פלא הוא שרווקא בתנאים מוגבלים אלה דיקה זו קיימת, ולמענה נמקים פעילי העליה והסרובניקים במחנות הסגר ובבתי־משוגעים. כלום הם מקריבים את עצמם על מנת שיהודי ברית־המועצות יוכלו לצאת ממנה לכל ארצות העולם ולא לארץ ישראל?

ולא זאת בלבד. ההנמקה של אלעזר גרנות היא מוזרה ביותר. טענתו היא שביטול מעמד הפליטים ליהודי ברית־המועצות היא „הכרעה בגורלו האישי של כל בן־אדם״ וממשלת ישראל הופכת על־ידי תביעתה זאת את „הציונות מתנועת שחרור לאומית, וולונטרית ודמוקרטית לתנועה לאומנית כפייתית וטוטליטארית״. הוא מוסיף: „האם זיכרון היסטורי של עם, שמאות בכניו נטבחו בגלל גבולות סגורים ודרכי מפלט חסומות, יכול להימחות בעל החלטת ממשלה אחת?״

אכן דברים כדרבנות, אבל אין להם שחר.

ביטול מעמד הפליטים ליהודי רוסיה בא לבטל פריבילגיות חומריות שניתנות ליהודים הבאים מברית־המועצות, תוך תמיכה מסיבית של קהילות וארגונים יהודיים שונים, כולל ממשלת ארצות־הברית. השיקול של היהודי העוזב את ברית־המועצות — אם לבוא לישראל או לארצות־הברית — הוא בראש ובראשונה חומרי. אילו היו מעבירים את כל הכספים שמוקדשים לקליטת יהודי בריה״מ בארצות־הברית לישראל, היו מיטיבים לעשות, משום שלפי מיטב הכרתנו העלייה לישראל היא הדרך הנכונה ליהודים באשר הם שם.

כלום על־ידי כך הופכת הציונות מתנועת שחרור לתנועה טוטאליטרית? כלום אלפי היורדים מהארץ לארצות־הברית אינם עדות שגם מתוך ארץ ישראל, איש אינו כובל את היוצאים משום בחינה? מה זה שייך לתנועה לאומנית, כפייתית וטוטאליטרית.

כאשר ביטול מעמד הפליטים פירושו ביטול ההעדפות החומריות, הבאת היהודים ישר מבריה״מ לארץ ישראל, על מנת שיראו ויווכחו במו־עיניהם, ולא יהיו ניזונים משמועות, ממכתבים ומאלה שהחליטו לחזור לברית־המועצות.

במה סוגרים את הגבולות ומהי ההשוואה „עם בנים שנטבחו וכו׳״ — דברים שמוצגים בצורה מליצית ומוגזמת. אם רוצים לנגח כל צעד של הממשלה זה דבר אחר, אבל אם מתייחסים לגופו של העניין — וכך צריך להתייחס — הרי התביעה של ממשלת ישראל היא מוצדקת. אין בה שום כפייה, והיא גם לתועלת העם היהודי. החופש של כל יהודי ימשיך לעמוד בעינו גם לאחר ביטול מעמד הפליטים וגם לאחר שיהודי בריה״מ יבואו לארץ ישראל ולמדינת ישראל ויקלטו, כשם שנקלטו מאות אלפים שבאו משם.

על כנפי העיט

לעולים שנחטפו בדרכם מניו־יורק ללונדון במבצע צבאי כדי לעשות לגולה טיפול־שורש, יתירו לצאת מהארץ המובטחת רק אם יחזירו את הוצאות האחזקה, ההובלה ויעשרתו בצה״ל ■ בינתיים, סיוט דמיוני

מאת ישראל שמיר

1 במרס 1989.

דובר צה״ל מסר שהלילה השתלט כוח צה״ל על מטוס נוסעים של חברת „פאן אמריקן״ בטיסה ניו־יורק — לונדון והביא את המטוס לנחיתה בשדה התעופה בן־גוריון. הנוסעים הלא־יהודים הורשו להמשיך בדרכם, והמטוס שוחרר תוך זמן קצר. בטקס חגיגי מסר שר הקליטה, יעקב צור, תעודות עולה לעשרים ושלושה יהודים אמריקנים ואנגלים שנמצאו במטוס.

זו פעם ראשונה שישראל חוטפת מטוס הטס במסלול זה, אף כי בחודשים האחרונים נחטפו בהצלחה כעשרים מטוסים שטסו מווינה לניו־יורק עם היהודים הרוסים הרוצים להשתקע בארה״ב. ההחלטה להתחיל לפעול גם במסלולי טיסה אחרים התקבלה בישיבה השבועית של הקבינט. לאחר שהתברר, שיהודים רוסים הפסיקו לצאת את גבולות רוסיה מפחד הטיפות.

„בארץ־ישראל קם העם היהודי וכאן המולדת של כל יהודי, בין ירצה ובין ימאן״ — אמר לכתבים מפקד הכוח, רב־סרן שמוליק — „שום דבר לא יעזור להם. מה הם חושבים, שאת הרוסים ניקח, ואותם נשאיר בגולה הרווחה?״ לשאלות כתבים האם יורשו היהודים לצאת לחו״ל יותר מאוחר, הסביר נציג משרד הקליטה, שהם יוכלו לצאת בכל עת, לאחר שישלמו ויחזירו את הוצאות הובלתם ארצה, הוצאות הטיפול והאחזקה, יעשו שירות סדיר בצה״ל וישלמו מס נסיעות. „מה אנחנו פה, רוסיה?״ — אמר הנציג — „אצלנו אין נרעלים שערים״.

העולים החדשים בכו, כנראה מהתרגשות. הוויכוח לאן יישלחו העולים — לעיירות־הפיתוח או להתנחלויות, הסתיים בפשרה: מחציתם הופנו למעלה־אפריים, ומחציתם לירוחם.

„הגיע הזמן לעשות לגולה טיפול־שורש״ — אמר דובר הממשלה — „קיומו של כל יהודי בחו״ל הוא עלבון למדינה, ואנחנו מוכנים למחוק את הכתם הזה. הגינוי של ארה״ב ומדינות השוק נובע מאנטישמיות. תמיד ירענו, שהעולם כולו נגדנו. לא נורא, נתגבר.״

ההסתדרות הציונית העולמית החליטה להוציא את סיעת מפ״ם משורותיה לאור התנהגותה הבלתי־ציונית והבלתי־אחראית לאחר שסירבה לתמוך במבצע הנועז. מאידך, לא התקבלה דרישת הליכוד לכבוש את ניו־יורק על מנת כדי לפנות את כל האוכלוסיה היהודית, היות שיום־בר היה פוגע קשה במאמצי המנגבית לגיים שם את הסכום הנחוץ להמשך המבצע, שקיבל בינתיים, שם צופן „כנפי העייטים״.

בעריכת צביה בן־שלום

זה מה שיש

דיון פתוח בקו הבריאות

„קו הבריאות" — מרכז מידע מיסודה של התנועה הפמיניסטית בישראל, נוסד על מנת להפיץ מידע בענייני בריאות האשה ולהגביר את מודעות הנשים לבריאותן. מדי יום ג' מוזמנות המעוניינות להתקשר לטל' 03־234917 (בשעות 17.00־19.00), להציג שאלות ולקבל עצות והפניות.

כמרוצת החודשים כהם פועל הקו הועלו על הפרק נושאים שונים הקשורים ברפואה בכלל וברפואת נשים בפרט, על כן החליטה התנועה לערוך דיון פתוח, שיערך בבית תבורי (רח' שולמית 7, ת"א), ביום ד', 11.3.87, בשעה 20.00. הציבור מוזמן.

כנס נשים בתפקידי ניהול במלונאות

ביום ג' השבוע, (10/3), יתכנסו באולם האירועים של בית־ספר תדמור בהרצליה נשים המכהנות בתפקידי ניהול במלונאות: מנהלות מחלקת המשק, קבלה, מכירות ואירועים, מנהלות חדרי אוכל, אחראיות על כוח־אדם והדרכה... הכנס יוקדש לנושאים המשותפים לנשים התופסות עמדות ניהול בכלל ובמלונאות בפרט, כגון: אפשרויות הקידום של נשים במלונאות; האשה וחלוקת התפקידים; היבטים משפטיים של עבודת נשים; תעסוקת נשים בעולם המערבי או היבטים רפואיים על תעסוקת נשים במלונאות...

אוזן המן הגדולה בתבל

גם בכל־בו שלום קרנבל. חבית יין ענקית משקה את המבקרים (חינם !) ואוזן המן מיוחדת, הגדולה ביותר שנאפתה עד היום (ואף תירשם בספר השיאים של גינס), תוצג במקום המרכזי של הכל־בו, שהקונים יוכלו לנחש מה משקלה. בין המנחשים נכונה תוגרל מכונית מרצדס וזוג אופניים. לקונים תחפושת מושלמת יינתנו שני כרטיסים למתקני המאירלנד והילדים שישתתפו בתחרות צילום (משותפת עם קוראק) יוכלו להצטלם בחללית נוסח מיקרון !.

נפתחה מגבית של „אמונה"

„אמונה"— תנועת האשה הדתית־לאומית — פתחה את המגבית השנתית שלה בגן אורנים בערב, שתאמינו או לא, לא היתה בו תצוגת אופנה! לעומת זאת הופיעה הזמרת אילנית עם תזמורתה בשירים ישנים וחדשים וגדעון שמר הגיש „דמויות מהיהדות". שרה שטרן־קטן, יו"ר אמונה, בירכה ודן כנר הינחה את הערב.

לידיה זוהר, מרכזת סניפי „אמונה" באיזור המרכז, מסרה, כי הכנסות הערב קודש לבניית מטבח חדש במוסד הילדים אחוות שרה בבני־ברק (במוסד 170 ילדות וילדים חסרי בית בגיל בית־ספר יסודי) ולתמיכה בפעולות התנועה בנושא החינוך והרווחה.

ל„אמונה" 70 סניפים ברחבי הארץ ו־18 סניפים בעולם. היא מתחזקת 120 מכוני־יום, מוסדות לילדים ממשפחות הרוסות, בתי־ספר מקצועיים, מועדוני קשישים ומועדוני־נשים.

פורים בגן התנ"כי

בגן התנ"כי של ירושלים נוספו מתקני לונה־פרק: רכבת על מסילה, מכוניות מתנגשות, קרוסלה איטלקית, אגם עם סירות פרלים. במקרה זה לפני פורים. פתוח בימי א'־ה', מ־9 עד 18, וביום ו' עד 14.

פורים־שפיל במשביר

ברשת בתי כל־בו של המשביר לצרכן עורכים השנה „פורים שפיל", הכולל תחרויות תחפושות, טוטו־פורים (ניחוש מה תהיה התחפושת הפופולרית ביותר השנה), הופעים של ליצנים, הדגמות איפור, מצלמה נסתרת ושאר צופרים באווירה פורימית ותפאורה בהתאם. כן מעניקה הרשת 15 אחוז הנחה על מוצרים רבים הקשורים בחג.

פורים בשקם

חולית הדקוראציה של שקם מלבישה את כל חנויות הרשת לכבוד החג, ודגש מיוחד במחלקות ההלבשה והצעצועים. העובדים יופיעו בתחפושות וליצנים אמיתיים יקדמו את פני הנכנסים. יופיעו גם רקדני טטסם, להטוטנים והפתעות אחרות. תחרות תחפושות — איך אפשר בלי? אוזני המן במגוונים, במילוי פרג ופירות יבשים, בצק פריך ושמרים ומחירי שקם. המגן החולות, חלקן כבר על המוצרים שאנשים נודמאליים קונים לקראת פסח.

קרנבל של משפחת פרץ

עשרים שנה מספק מפעל לייצור תחפושות „קרנבל" שבבני־ברק (על־יד קוקה קולה) תחפושות לילדים. לא רק בפורים, אבל תורו שעכשיו העונה הבוערת. התחפושות של משפחת פרץ — חמי, יוסף ובנם הבכור עוזי — נמכרות בכל הרשתות הגדולות וגם בחנויות הצעצועים. יש להם תחפושות לכל גיל, סלוס הרבה אביזרים. הלהיטים של השנה הם, כאמור, הנינג'ה, רמבו, איש חלל, איש עטלף, ספיידרמן וסופרמן (גם מה שרואים בירדן ובלבנון), לצד תלבושות עמים והדברים הקלאסיים, כמו מלכות אסתר, חיילים, ליצנים, דמויות מאגדה וגם חיות. המחירים (בחנות המפעל) הם לפי גודל התחפושת. לקטנים (עד גיל 4 בין 35 ל־47 ש"ח. לגדולים יותר עד 56 ש"ח ויש גם דגמים שעוצבו זהים לקטנים ולגדולים, נניח מיס אמריקה לאם ולבת, או סופרמן לאבא ולבן...

נשף במקום שוק פורים

רוחות חדשות מנשבות בנעמת תל־אביב. מזכירת הסניף הגדול ביותר בארץ, ערה רבון, העיזה לשנות מסורת של שנים ובמקום שוק של פורים יתקיים שנה נשף גדול, באווירת תל־אביב הקטנה, המותאם, כמובן, לתקופתנו.

הנשף ייערך בגני התערוכה, בביתן 31 הענקי, וההוא מתוכנן ל־2500 איש. צפויים בו ריקודים עד אור הבוקר, תזמורת הטיילת ותזמורת פנטסיה ברזילאית, שתייה כרת ואכילה כרין, תחרות תחפושות (פרס ראשון — טיסה לאירופה), ליצנים ושיקופיות, לונה־פרק, צלמניה, דוכני איפור פורימי, סרטים ישנים ואולי משהו שכחנו. הצבעים השולטים בתחפושות ובתפאורה הם אדום־שחור־לבן, אבל מי שיקנה כרטיס (להשיג במשרדי נעמת ת"א) ייכנס גם בצבעים אחרים, ואפילו ללא תחפושת. כל ההכנסות קודש למוסדות הילדים של נעמת ת"א ולסיוע לנשים במצוקה.

קרנבל פורים בקרי־אום

רשת הריבוע הכחול התארגנה לפורים ומשנכנס אדר מרכים בשמחה. מסכות, תחפושות, צבעי איפור, אביזרים, פאות ופעלולים — כל אלה נמכרים בחנויות הרשת. הלהיטים של השנה: הנינג'ה, רמבו, גיבורי חלל וטייס הלביא, מן הסתם ככחול־לבן: כל התחפושות — מבטיחים אנשי הרשת — חסינות אש ועומדות בתקן הישראלי.

שיער בשישה צבעים

במיוחד לפורים הביאה ארצה מגרמניה צבעי איפור מתוצרת גוספיקה, המתמחה בייצור תכשירי איפור לקרנבלים. התכשירים — מבטיח היבואן (חברת נוריה) — אינם רעילים והם קיבלו אישור של משרד הבריאות. הצבעים הם שמנוניים ונמרחים בקלות — מבטיח היבואן, המפיץ אותם בסדרות של 4־5 עפרונות, סלוס אף של ליצן, או קרם לחסרת צבע, או מוחק. אך ספוגית — והמחיר הוא בין 4 ל־11 ש"ח לסדרה. גיל לשיער עם נוצצים משווק במיכלים קטנים ותמורת 12.27 ש"ח ניתן להשיג אריזה של 6 מיכלים ולצבוע את השיער בפסים של אפור, סגול, כחול, אדום, והב וירוק.

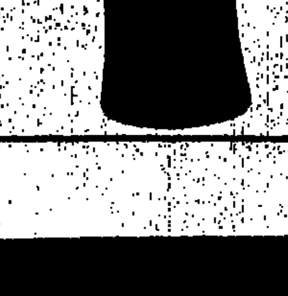

40 שנות ישראל ומיס תבל

זה לא כבר התבשרנו, כי בשנת 1988, עם חגיגות ה־40 ליסוד מדינת ישראל, יתקיים בארץ „אירוע חגיגי" והוא: בחירת מיס תבל.

תחרויות של מלכות יופי היו מאז ומתמיד התזכורות הבוטות ביותר למקומה של האשה ולתדמיתה בחברה. ראשית, האשה כתור גוף, חומר, בשר — האשה כאובייקט מיני — מגלמת את המיניות... של הגבר. שנית, התחרות היא מעין שוק עבדים מודרני, שבו עם הגברים בוחר מבין עם העבדים את הסינדרלות הממיבות למעשה את כלוב הברזל בכלוב הזהב.

עיתונאית מסויימת שהביעה סלידתה מהתחרות בחרה לעשות זאת ע"י כך ששפכה את הזעם על המועמדות לתחרות, בטענה שהן ריקניות, בעלות חיוך טפשי וכד'. האם נתקפה העיתונאית בנוסטלגיה לזכרונות שהיינו כותבות זו לזו: „הכל היופי שקר החן נערה חכמה תמיד תמצא חן"? למעשה, יש פה הסכמה לעצם המדיניות של הפרד ומשול: אלא שבמקום תחרות על „היפה ביותר" מציעה העיתונאית להתחרות בינינו על „החכמה ביותר".

גישות אלה משאירות את הכח בידי המימסד הפטריארכלי ומנציחות את התיקטימיזציה שלנו על־ידו. בין אם אנו עפ"י החשיבה הגברית ה„יפות" או „המכוערות", „הטיפשות" או ה„חכמות".

המסקנה: לא כנגד המתחרות עלינו לצאת, אלא כנגד כל מי שמסכים ומשתף פעולה עם התחרות הזאת. וכמובן, נגד היוזמים.

היוזמים הם אנשי משרד „רושיר", רח' ה' באייר 18, ת"א, טל: 03־254393. בראש המשרד עומדת גינה לאוב. אתן מוזמנות לשלוח לשם מכתבי מחאה או לטלפן. בתנועה הפמיניסטית אנו מתארגנות לפעולה בנושא וכל אשה המעונינת בכך מוזמנת להצטרף.

אסתר עילם

(הכותבת היא מראשי התנועה הפמיניסטית בישראל. מאמרה זה פורסם ב„חרשות התנועה הפמיניסטית", איגרת לחברה, פברואר 1987).

יום האשה הלוחמת

ה־8 במארס הוא יום האשה הבינלאומי. יום ארום.

חוגגות אותו הפמיניסטיות, הסוציאליסטיות, והנשים המגדירות עצמן כמאצ'יסטיות, או „ירוקות", או „מתקדמות". המדרגות חוגגת את יום האם ואת בחירת מלכת היופי.

אין לי כוח להסביר מה ההבדל וגם אין טעם, כי זה עלול להוביל לוויכוח אידיאולוגי חסר תכלית, שבו כל צד מתחפר בעמדתו. אין לי כל כוונה לשכנע מישהו המעדיף את יום האם שיום האשה עדיף, מה גם שאינני בטוחה בכך. אבל אם יש כאלה שרוצים לחגוג היום ולהיאבק ולקרוא תגר על מי שעומד בדרכן — בבקשה הדרך פתוחה.

צב"ש

נ'גה לחג

רגלים ססגוניים לא יתנוססו היום בראש כל תורן, אך זו לא סיבה לשכוח: היום, 8 במארס, הוא יום האשה הבינלאומי, שבו חוגגות נשות כל העולם את שחרורן. מי שעדיין לא יודעת ממה או ממי, מוזמנת לקחת חלק בחגיגות אלו.

חברות מערכת נ'גה — מגזין של נשים, שבשנתיים האחרונות פינקו אותנו באירועים חגיגיים לכבוד יום האשה הבינלאומי, היו שקודות גם הפעם על הכנת גיליונן החדש, גיליון 13, שרואה אור ממש בבוקרו של ה־8 במארס.

הגיליון החדש, תגיגי והדור כקודמיו, מביא שפע מאמרים בנושאים שונים ומגוונים. במרכז הגיליון מתבלטים שני נושאים: לסביות — בנושא זה דנות ארבע רשימות. המעלות היבטים שונים של הנושא: אוניברסלי, מקומי, פוליטי ואישי; ותיאטרון, בו עוסקים המאמר „מסך בעינייך", מאת ד"ר שוש וייץ, ומחקרם של אורה מס ומשה צימרמן על דמות האשה במחזאות הישראלית.

לא חסרות גם סקירות, רשימות ביקורת וכתבות בנושאי תרבות ואמנות: תערוכות, מופעי מחול ומוסיקה, פגישה עם יוצרות — המשוררת הסקוטית ליז לוקהד והזמרת־מלחינה הישראלית קורין אלאל; סיפור מאת גרייס פיילי וביקורת על ספרים חדשים, רניאלה ולנסי, הלוחמת הוותיקה למען נשים מסורתיות, מביאה כתבה ערכנית על בתי הדין הרבניים, ואביבה עוז־גיל מדווחת על עמותה לקידום כדורסל נשים, רחל גיורא דנה בתופעת ההתקרנפות בקרב נשים יוצרות ומירה אריאל מספרת על „אימהות היישוב".

עם כל אלה, בצירוף המדורים הקבועים בנ'גה, אפשר לחגוג בכיף את יום האשה הבינלאומי.

יוכי בן־שלום

הפגנת אחווה

תנועת נשים דמוקראטיות בישראל מזמינה את הנשים והנערות להפגנת נשים יהודיות וערביות, שתיערך היום בשעה 4.30 אחה"צ בתל־אביב. ההפגנה תצא משד' בן־גוריון פינת דיזינגוף ותסתיים בעצרת בכיכר דיזינגוף. הסיסמאות של ההפגנה הן:

- פחות לנשק — יותר למשק;
- למען עבודה ורווחה (נגד תוכניות הממשלה, ההורסות את שירות הבריאות והחינוך)
- למען שיוויון וזכויות מלא בעבודה, בחברה ובמשפחה;
- למען הבטחת הדמוקראטיה — נגד הגזענות המתרחבת;
- למען הבטחת השלום — שתי מדינות לשני עמים.

ההפגנה היא בחסות הוועד לשיוויון האשה ולשלום ואני מקווה שיהיה שם מספיק כוח משטרתי כדי להגן על המפגינות, הנושאות את הכרזה על שתי מדינות, בפני הקהל הדיזנגופי...

יום בחייהן

פרוייקט נשים במדיה, מטעם הקרן החדשה לישראל, מזמין את הציבור הרחב לתערוכה „יום בחייהן" — נשים בעיתונות היומית, — שתיערך במשך יום אחד בלבד, היום, שהוא יום האשה הבינלאומי, בבית סוקולוב (רח' קפלן 4, ת"א), בשעות 9.00 — 19.00.

התערוכה מוצגת על־ידי רחל אוסטרוביץ, העומדת בראש „פרוייקט נשים במדיה", שנועד לשנות את דימוי האשה, כמו שהוא מוצג בתקשורת ישראל. התקשורת לא פעם מעוותת את דמות הנשים, מנציחה סטריאוטיפים באשר למקומן בחברה ואיננה נותנת ביטוי נאות לפעולן — כתוב בהזמנה לתערוכה — הרגישות הציבורית ושינוי ערכים ותפיסות גרמו למהפך לשוני בתקשורת הכתובה, המתייחסת לשכבות וסקטורים רבים באוכלוסיה, אך עד עצם היום הזה סטתה על מחציתה — הנשים. וכיצד זה מתבטא — נראה בתערוכה.

מהי מיהי אשת המחר

ספרה של קטי קיטון, „אשת המחר", המגיש מרצים ונשים בעלות תפקידים בכירים בכל תחומי חיינו להבי־שרת שנערך בעקבותיו לשון במורשת העתיד שלנו והשתלבות הנשים בתרבות.

מירית ולפרין סיקרה את הספר בירחון האחרון של נעמת ומי שלא חוששת ששלוות למחשבה תזועזע תמצא בכתבה חומר רב כסיפורים דימיוניים חסר לחלק אינטגראלי מקיומנו, היום שולטים ילדינו במחשב שסברנו שהוא פרי דמיונו של משוגע או הגולם מפראג, שאפשר למצוא רק בסיפורים.

קטי קיטון נשיאת „אומני", מכלול של כתבי־עת, הרצאת ספרים ופרסומים בנושא מדע וטכנולוגיה, נותנת לאשה דמיונית „לחיות" את העתיד, ומה שנראה לנו דמיוני יהיה עוד 10 שנים חלק מחיינו. ההתפתחות היא מהירה ולפעמים גם מפחידה. ד"ר מיית הורוביץ חוקרת בכירה במכון וייצמן, דיברה על „האדם וההנדסה הגנטית". כבר היום ניתן לחלק את המאים, לחבר „טלאי על טלאי", להוציא ולהוסיף ועל־ידי כך לשנות את המבנה הגנטי של חיות ובני־אדם. ד"ר הורוביץ מקווה, שתימצא דרך לשנות גם את התנהגותו של האדם על־ידי צמצום תאים גנטיים או החלפתם. מדובר באלימות, שתלטנות, סטיות מין ומי יודע, אולי נוכל פעם לייצר בני־אדם שיהיו כולם טובים ויעילים.

פרופ' יוחנן פרס מהחוג לסוציאולוגיה באוניברסיטת תל־אביב סיקר את „האשה במשפחת העתיד", כבר היום מסוגלת אשה לחיות את חייה ללא שותף, ללדת ללא נישואים ואפילו ללא יחסי מין. משפחה חד־הורית הפכה לתופעה מקובלת וצופים שהיא תתפשט ותלך.

ד"ר לילי רתוק, מרצה לספרות באוניברסיטת ת"א, סבורה שהסיבה לכך שאין למצוא סופרת בקנה־מידה כמו ביאליק או עגנון היא מניעת השכלה מנשים בעבר. היום המצב טוב יותר ונשים נהנות מיתר ליברליזציה. השאלה היא האם ספרות כתובה על־ידי נשים היא ספרות נשים, כלומר עוסקת בבעיות שהחברה מייחסת בדרך כלל לנשים, כגון אהבה, רומנטיקה, ילדים ועוד כהנה וכהנה. אסור לשפוט יצירה ספרותית לפי מין הסופר, אלא לפי איכותה האמנותית.

הינחתה את הרב־שיח עורכת הירחון נעמת, צביה כהן.

חיה יוסף

מאת טובה קורצ'ין

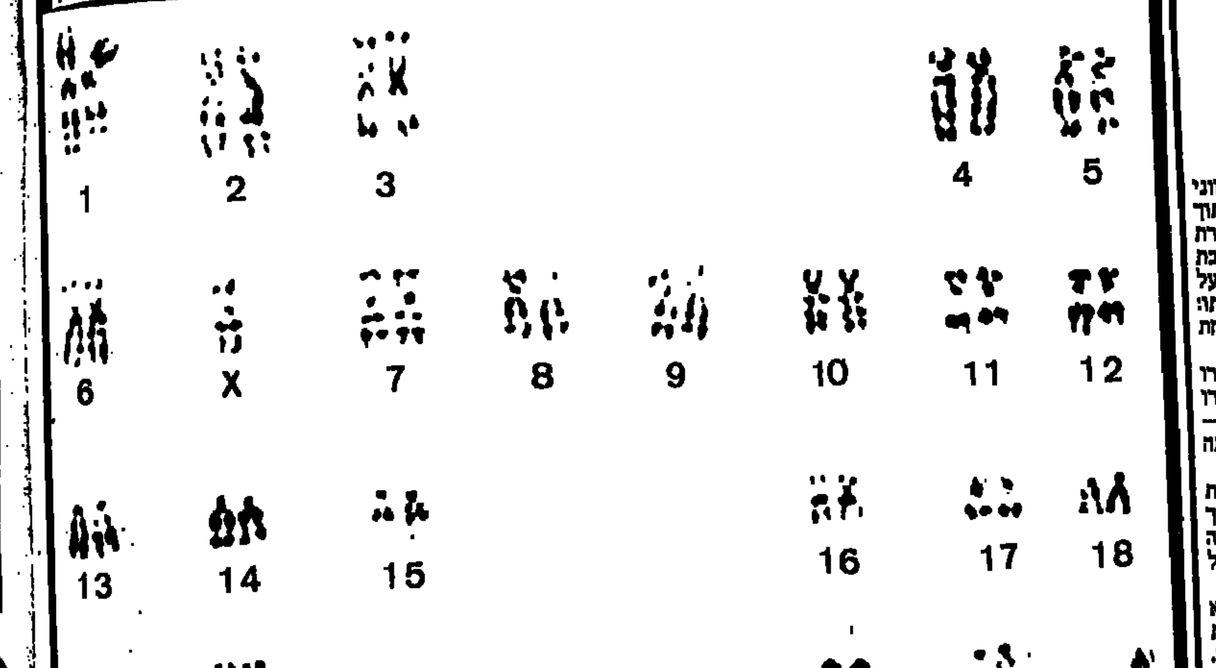

תמונת הכרומוזומים כפי שהיא מופיעה בכל תא בגוף, מלבד בתאי הדם האדומים. אצל חולי „דאון" מופיעים שלושה כרומוזומים מקבוצה 21, במקום שניים אצל בני־אדם נורמליים

הגן הגורם לשיכחה

מחלת „אלצהיימר" פוגעת בכ־5 אחוזים מאוכלוסית הקשישים שמעל גיל 65. ישנם מקרים, אם כי הם בודדים, שהיא פגעה באנשים צעירים, בשנות ארבעים לחייהם. רק לפני שנים ספורות התחילו להתברר סיבות המחלה ולאחרונה, ממש בימים אלה, הצליחו לבודד את הגן — הקוד הגנטי, שמכיל בתוכו את האינפורמציה לאותו חלבון האחראי לכל הצרות.

הסימן הבולט ביותר של מחלת „אלצהיימר" הוא שיכחה: היכן המפתחות? מה (לכל הרוחות) רציתי במטבח? החולה שוכח שמות של אנשים קרובים, של מקומות, בשלבים המתקדמים של המחלה שוכח האדם את עברו, הוא איננו יודע מיהו, היכן הוא נמצא ולא פעם הוא מסתובב בתוך ביתו וצא כאדם זר, כאשר הוא איננו מצליח למצוא את חדרו או לזהות את בני־משפחתו איתם הוא חי.

עד כה היה ידוע שבמחלת „אלצהיימר" חלקים של המוח „נסתמים" על־ידי לוחיות (פלאקים) אופייניות. ללב הלוחית מבנה מוגדר ובחלקו הוא עשוי מפפטיד המכונה 4־א. (פפטיד — שרשרת של חומצות אמינו כמו בחלבון, אך השרשרת קצרה מכדי להיקרא חלבון). לאחר בדיקה מדוקדקת של החלבון התברר שהוא זהה לחלבון אשר בודד מכלי דם מוחיים של החולים, וגם מכלי דם במוחות של חולים בתסמונת דאון (חולי תסמונת דאון ידועים יותר בכינוי „מונגולואידים"). והביטוי העיקרי של המחלה הוא פיגור שיכלי.

בגליון האחרון של „נייצ'ר" מדווחים מולר והילס וקבוצתם על זיהוי המדויק של הפפטיד. הזיהוי המדויק איפשר ללכת אחורה ולגלות, על־פי מבנה הפפטיד, את רצף חומצות הגרעין ב־DNA אשר בו טמון הקוד ליצירת הפפטיד, במילים אחרות, למדו את הגן (היושב על־גבי הכרומוזומים) ואשר בו טמונה האינפורמציה למחלה.

השיטה, שהתפתחה רק בשנים האחרונות, מפעילה רצף של תהליכים שהם פעולה הפוכה של מה שקורה בגוף. בכל גרעין שבכל תא בגוף (מלבד תאי דם אדומים) נמצאים כרומוזומים, ועל גביהם כתובה כל האינפורמציה על האדם: האם יהיה בעל עיניים כחולות, שער מקורזל, גמוך, חכם, ועוד ועוד. כל כתוב בגנים. ה־DNA המרכיב את הכרומוזומים מתרגם את המידע למולקולות המכונות RNA. ה־RNA מכיל רצף כימי המתאים עד לפרט האחרון ליצירת חלבון ספציפי. הביולוגיה המולקולרית למה כיצד לעבוד בכיוון ההפוך: על סמך חלבון ידוע מכינים את ה־RNA המתאים לו ועל סמך זה RNA מחפשים בגרעין את ה־DNA המתאים לו. כאשר נקטו מולר והילס בשיטה זו הסתבר להם שה־DNA בתא מכיל אינפורמציה לחלבון שהוא הרבה יותר ארוך מחלבון 4־א הנמצא בלוחיות ה„אלצהיימר". ולמעשה 4־א הוא רק קטע קטן מתוך חלבון ארוך, המשתלב בממברנה של התא.

יתרה מזאת, אותו רצף ה־DNA הנמצא בבני־אדם בריאים, קיים גם אצל בעלי חיים רבים בעלי מרחק גנטי גדול, כמו אוגרים, עכברים, חולדות, תרנגולות, סרטנים, דרוזופילות ושמרים.

אך הממצא המדהים ביותר הוא דווקא מיקומו של הגן ליצירת החלבון הגורם ל„אלצהיימר". נמצא שהגן ממוקם על גבי הזרוע הארוכה של כרומוזום 21, אותו כרומוזום שכמות עודפת שלו אחראית להולדתם של ילדים מונגולואידים־מפגרים. בבני־אדם נורמליים קיימים שני עותקים מכרומוזום 21, כמו משאר הכרומוזומים, בעוד שלמונגולואידים יש 3 עותקים של כרומוזום 21. מבוגרים מונגולואידים מפתחים מחלת „אלצהיימר" בגיל צעיר יחסית. עד כה חשבו שהסימנים של מחלה זו אצל מפגרים אלה הם ביטוי של החמרת הפיגור המתרחשת עם הגיל, אך עתה ברור שזוהי „אלצהיימר".

וכאן טמון הסבר אפשרי למחלה: האם עודף של חומר גנטי הוא המעודד את יצירת הפפטיד גורם המחלה? קיימת אמנם נטייה משפחתית מסויימת לחלות במחלה, דבר המחזק את ההשערה בדבר פגם כרומוזומלי מולד.

הסיבות להתפתחות המחלה עדיין לא ברורות. בשלב זה מנסים למצוא את ההבדל בין תפוצת הפפטיד באנשים בריאים לעומת חולים, וכך לגלות, מתי, באיזה שלב ומדוע הופכת אינפורמציה רגילה לאינפורמציה ממיתה.

מה הוא רוצה, השד?

שדים ושדות, דמונים ולילית עברו בתהלוכה ססגונית בפני באי הכינוס של האגודה הישראלית לאנתרופולוגיה, שנערך בשיתוף עם בית־התפוצות.

מסתבר שהשד, בתחפושותיו השונות, איננו רק יציר כפיהם של עמים פרימיטיביים. הוא ממשיך להתקיים גם בקרב תרבויות מפותחות, אם כי תופס חלק פחות ופחות חשוב מחיי היום־יום.

כבר לא תמצא אותו מתחת לשטיח, בתוך הבית פנימה, כחלק מהמשפחה. אך הוא עדיין חי וקיים. העדה המרוקנית, למשל, הרגילה לנוכחותם של שדים רבים — לעתים שד אף מצליח לחדור אל תוך הגוף כמו, בדיבוק — ממשיכה גם כאן להאמין בהם. אך השד בישראל הוא יותר „שקוף", פחות ממשי והוכחותיו פחות בולטות.

פרופ' דמטרי סגל, מהחוג ללימודים רוסיים באוניברסיטה העברית בירושלים, רואה בדיווחים המרובים על ביקורים של יצורים מהחלל רק שינוי חיצוני של האמונה בשדים: לא עוד דימון המופיע ל ארוכה מתוך העיר, אבל דימון דומה לו יורד מן החלל.

בכינוס „הופיעו" שדים בעלי רקע פולקלוריסטי שונה. השדים של סילונה, למשל, הם בדרך כלל רוחות של ילדים שלא נולדו (כפיגלה רבות ההפלות), הם קטנים, חסרי כוח רב, כמעט אשר לומר חמודים. השדים של הודו, לעומת זאת, הם לעיתים קרובות בעלי כוח, נלחמים על השליטה בעולם.

הרצאה על עולם השדים היהודי נשאה ד"ר תמר אלכסנדר, מהאוניברסיטה העברית בירושלים. האמונה בשדים מצויה בכל ספרות חז"ל, ודרכם של השדים להתחלות אל האדם. זו גם היתה כותרת ההרצאה אשר ניתנה על ידה: „מה רוצה השד מן האדם?".

העובדה שהשד נדרש לאדם לצורך התהבות, היא תגורמת לו לחפש את קרבתם של אנשים, להתחפש לאחר מהם, כמו למשל לאשה יפהפיה, לפתות את הגבר וללדת את זרעו.

ד"ר אלכסנדר מסבירה את הצורך שיש לבני־אדם בשדים, ברצון להסביר תופעות בלתי־מובנות. השד גם מהווה מקלט שבתוכו לתעל תשוקות נסתרות, משאלות חלומות. לכן הופיעו הדמונים לעיתים קרובות כנשים יפהפיות בעלות שיער זהב גולש, או כגברים מרשימים.

סליחה שאני קיים

[illegible]

מאת יהושע מרקוס

בונה המטרו

בול צרפתי, המוקדש לבונה המטרו בפאריס, פולז'אנס ביינווני (1852־1936), הופיע ב־17 בינואר. על הבול דיוקנו של ביינווני על רקע קטע מהמטרו.

בסיפור הרקע לבול, על פועלו של בונה המטרו, נאמר בין היתר: פתרון בעיית התחבורה בערי הבירה מהווה מעשה גבורה אמיתי. בתקופה שבפאריס המכוניות היו דבר של מותרות ומיצרך נדיר והסוס היה השולט ברחובות, התגלה אדם אשר ידע להעניק לעיר הבירה של צרפת רשת תחבורה תת־קרקעית של רכבות חשמליות, מתאימות לצרכי האוכלוסיה.

מעטים מבני פאריס מכירים את שמו של האדם אשר לו הם חייבים את המטרו שלהם. פולז'אנס ביינווני נולד ב־27 בינואר 1852 בברטון (בגבול הצפוני של צרפת), כילד השלושה עשר של נוטאריון. אחרי לימודים יסודיים ובית־ספר פוליטכני, למד בבית־ספר לבניית גשרים וסלילת כבישים. עם תום לימודיו הוא בנה קווי רכבת בברטון ונורמנדיה. ב־25 בפברואר 1881 הוא נפצע קשה בתאונת עבודה, כאשר גלגלי קרון שברו את ידו השמאלית.

ב־1891, התמנה כמהנדס ראשי והוטל עליו להביא מים לעיר הבירה. חמש שנים מאוחר יותר הוא מגיש לעיריית פאריס תוכנית מוקדמת של מסילת ברזל תת־קרקעית, אשר זוכה להערצה והתפעלות של המימסד והציבור. הצעותיו מתקבלות, ובניית המטרו של פאריס עומדת לפני הגשמה.

העבודה התנהלה בצורה נמרצת, היות שבשנת 1900 עמדה להיערך בפאריס תערוכה עולמית גדולה, והעולם כולו נשא את עיניו לתערוכה זו. פולז'אנס ביינווני הצליח בדבר אשר נראה כבלתי־אפשרי. תוך פחות משנתיים הוא בנה את עשרת הקילומטרים של הקוו הראשון של הרכבת התחתית (משער ואנסנס עד שער מאיו) על אף הקשיים הרבים שהתגלו במהלך עבודתו: תעלות, ביוב, ועוד דברים הנמצאים מתחת לפני הקרקע, של פאריס.

ביום 19 ביולי 1900 נפתח שירות המטרו לנוסעים ובאוקטובר אותה שנה הועמדו לרשות הנוסעים קווים נוספים (אטואל — טרוקאדרו ואטואל־דופין) ההצלחה היתה מיידית.

מכאן ואילך חייו של ביינווני ובניית הרכבת התחתית שזורים יחד. הוא ממשיך להרחיב את קווי המטרו. שום אמצעי תחבורה בעולם לא יכול להשתוות עם המטרו של פאריס.

עד שנת 1932 עבד פולז'אנס ביינווני ללא הפסקה בבניית המטרו של פאריס. רק בשנת השמונים לחייו הסכים להפסיק את עבודתו. אולם עד ליום מותו, ב־3 באוגוסט 1936, לא חדל להתעניין על התפתחותו של בן־טיפוחיו.

פולז'אנס ביינווני הקים 138 קילומטר של קווי רכבת תחתית בפאריס. הוא זכה בצלב של לגיון הכבוד. כיהן כמבקר כללי של גשרים וכבישים ומבקר כללי של שירותים טכניים שונים של בירת צרפת. עיריית פאריס העניקה לו מדאליית זהב.

כאות הוקרה על פועלו למען בירת צרפת העניקו שירות התובלה הבלתי תלוי של פאריס ועירייתה לביינווני, שקראו לו „אבא מטרו", כבוד נוסף, כשהוסיפו את שמו לתחנת מונפארנאס.

בול ביינווני — „אבא מטרו"

מאת א. אבישר

קטינה בטורי הרכילות

בין בני זוג שהתגרשו מתנהלת התדיינות, שעניינה עתירה לביטולו של הסכם הגירושין. לטענת הגבר, הפרה האשה את ההסכם בשללה ממנו את הזכות לבקר את בתו, הנמצאת במשמורת האם. האשה, מצידה, הגישה בקשה למתן צו, האוסר פרסום פרטים אודות הקטינה. הבקשה הוגשה בעקבות פרסומים בעיתונות על הסכסוך הנטוש בין הצדדים, ובהם הוזכר גם שמה של הקטינה.

בית־המשפט המחוזי תל־אביב־יפו דחה את הבקשה, לאחר שקבע כי בנסיבות המקרה אין בידו הסמכות לאסור פרסום. אמנם סעיף 68 (ב) (4) לחוק בתי־המשפט (נוסח משולב) תשמ"ד־1984 קובע לאמור:

„בית המשפט רשאי לדון בעניין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

(4) לשם הגנה על עניינו של קטין",

כלומר, בית־המשפט מוסמך להורות על דיון בדלתיים סגורות לשם הגנה על עניינו של קטין, וממילא לא ניתן לפרסם דבר אודות דיון כזה אלא בהיתר של בית־המשפט. אולם במקרה הנדון לא התקיים כל „דיון". הטעם לכך הוא, שהטיעונים היו בכתב ולא באולם המשפטים.

האשה ערערה לבית־המשפט העליון.

המשנה לנשיא, השופטת מרים בן פורת, סבורה שגם סיכומים בכתב הם במשמעות „דיון". אכן סעיף 68 (א) לחוק בתי־המשפט קובע כעיקרון בסיסי את אחת מהוכחות היסוד של משטר דמוקראטי, שהדיון צריך כרגיל להיות פומבי. מעקרון הפומביות אמנם נגזרת גם חירות לפרסם את פרטי המתרחש בין כותלי בית־המשפט, אך זאת בכפוף לסייגים שקבע החוק. מאחר שהמדובר בזכות יסוד, סוטה בית־המשפט מעקרון הפומביות ומורה על דיון בדלתיים סגורות רק לאחר שיקול זהיר ועל דרך הצמצום. יחד עם זאת, לא יהסס להורות כך, כאשר קיים אינטרס עדיף אחר, למשל, כאשר ההגנה על עניינו של קטין מוטלת על הכף. יש בכך כדי להטות לכיוון סגירת הדלתות. אחרת היתה נפרצת חומת המגן שביקש המחוקק לפרוש על עניינו של קטין.

בנסיבות המקרה, גילה הרך־יחסית של הקטינה והחשש הממשי שייגרם לה נזק אם יותר הפרסום, מחליטה השופטת בן פורת לבטל את החלטות בית־המשפט המחוזי ואוסרת כל פרסום, בין במישרין ובין בעקיפין, בנוגע לקטינה ולסכסוך של הוריה לגביה.

השופטת בן פורת אף סומכת ידיה על דבריו הנכוחים של השופט המחוזי: „איני רואה עצמי, בסופה של החלטה זו, פטור מלהביע את צערי על כך, שבמחלוקת שבין שני אנשים מבוגרים נשזרת בתם הקטינה ומוצאת עצמה נושא בלתי מרתק בטורי הרכילות בעיתונות. אילו טובת הקטינה היתה לעיני הוריה, היו בעצמם מונעים פרסום הקשור בשמה, מבלי להזקק להכרעתו של בית־המשפט. תמיהני מה עניין יש למי מהם לשרבב את שם בתם אל טורי הרכילות של העיתונות".

הושחתו שלטי הדרכה ואזהרה של מע"ץ בנגב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שלטי הדרכה ואזהרה שהתקינה מע"ץ בכבישי הנגב והערבה הושחתו בידי אלמונים. מע"ץ הודיעה, כי למרות שהעידר התמרורים מהווה סכנה חמורה לנהגים, לא יטופל העניין כל עוד לא תטפל בו המשטרה באופן רציני.

דובר מע"ץ, דני רייס, אמר, כי ימים ספורים אחרי מיבצע משותף של מע"ץ ומשטרת אילת לביעור שילוט פרסומת בלתי-חוקית בערבה, נדהמו עובדי מע"ץ לגלות כי מרבית שלטי ההדרכה והאזהרה הושחתו.

על השלטים משכו אלמונים שכבה עבה של צבע שחור שאינו ניתן להסרה.

הדובר אמר, כי במע"ץ רואים את המעשה כוונדליזם פרוע. הוא הוסיף, כי גם בפעמים קודמות הושחתו שלטי הנחייה לאחר ביעור שלטי פרסומת. אולם בפעם הזו הושחתו גם שלטי אזהרה, והדבר עלול לסכן את חיי הנהגים.

במע"ץ אומרים כי יש להם חשד מבוסס בדבר זהות המשחיתים. לדברי הדובר, נמסר מידע זה למשטרה, אולם עד כה לא נקטה המשטרה בשום צעד ממשי לגילוי האשמים והבאתם לדין.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

מרחב תכנון מקומי קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לניצול הקומה השלישית של הבניין כמכון יופי הכולל מספרה, קוסמטיקה, מקלחות, חדר כושר וסאונה, בבניין שאושר כולו כבנק בשדרות גושן פינת רח' דבורה קרית מוצקין, גוש 11583, חלקה 51.

מהות הסטיה: הבקשה מהווה שימוש חורג מההיתר.

כל המעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית שד' וייצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנית קריות

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

מרחב תכנון מקומי מרום הגליל

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 5108 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2866 — קיבוץ יראון, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3266 מיום י"ז בחשון התשמ"ו 1.11.85, עמוד 676.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 14282 בשלמות; חלקי גושים: 14280, 14281, 14283.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: חלוקה מחדש של שטח התכנית, קביעת אזורים ויעודים, תכליות ושימושים, ביטול כל תכנית קודמת. הכל לשם התאמה למצב הקיים והתפתחות בעתיד, למצב הקיים.

השינוי האמור בצורה שבו הוועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרום הגליל שבמושב מירון, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

תאריך: 27.1.1987 כ"ו טבת התשמ"ז

מרחב תכנון מקומי כפר-סבא

הודעה על-פי סעיף 149 חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג. הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר-סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקות שונות בגושים 7621, 6428 לתוספת שטחים הקלות כלהלן:

1. גוש 7621 חלקה 263, רח' צייטלין 24 — 10% בקו בניין צדדי — 3.15 מ' במקום 3.5 מ'.
2. גוש 6428 חלקות 233, 230 מגרש 13 — תוספת עד 6% לאחוזי הבנייה המותרים.
3. גוש 6428 חלקה 95, רח' תפוצות הדר 18 — תוספת עד 6% לאחוזי הבנייה המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הוועדה המקומית כפר-סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר-סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, כפר-סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקו בניין קדמי לפי הקו הבנוי באותו קטע, ברחוב שד' רוטשילד מס' 28, גוש 6921, חלקה 63, תיק בניין 028-008/5, בקשה, בקשה מס' 3/172.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסמי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנית, תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבנית תשכ"ה-1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנית תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה להגדלת שטח הדירה מעבר למותר, ברחוב כורלא מס' 12, גוש 7222, חלקה 32, תיק בניין 012-2116/1, בקשה מס' 862542.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסמי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנית, תל-אביב-יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הוועדה המקומית לתכנון ולבנית תל-אביב-יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנית תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו בקשה ליתן אישור להקלה לניצול חלל הגג ברחוב הס מס' 7, גוש 6913, חלקה 11, תיק בניין 007-0024/5.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל-אביב-יפו, שד' בן-גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בסמי — סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנית, תל-אביב-יפו

קרן ביטוח ופנסיה של פועלי הבנין ועבודות ציבוריות

אגודה שיתופית בע"מ

הודעה על אסיפה כללית יוצאת מן הכלל

ביום שני כ"ב באדר תשמ"ז 23.3.87 תתקיים אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של חברי האגודה בבית רמז זכרון יעקב.

על סדר היום: איחוד קרנות הפנסיה

הישיבה תחל בשעה 16.00. אם בשעה הנקובה לא יהיה מספר מספיק של משתתפים תתחיל הישיבה בשעה 17.00 ותהיה חוקית בכל מספר של משתתפים.

ההנהלה המרכזית

מה • מתי • היכן

טלוויזיה

(כ) — בלווי כתוביות ללקויי שמיעה.

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.08 שעת כושר. 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — מי מסחר מארמינו? 08.40 מסך לספרות (יסודי) — השליט תגלו. 09.00 אנגלית ו'. 09.20 השעה שלנו — רב ההבה (כ). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ו'. 10.50 הגיל הרך — ערפר נחמה. 11.00 חשבון ה' — השארית בחילוק. 11.15 צרפתית. 11.30 גיאוגרפיה של א"י (כ). 12.00 ספרות (חט"ב) — בוץ השמרטה. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 מוסיקה — סולו — גיטרה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 בלי סודות — שווא 4 — האם גם הפעם ינצח מר תרומתי את מר תחכמוני? לאלפי צפויה הפתעה. 14.40 Hello Israel — Have you been there? No. 3 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: ביוכימיה — מולקולות וחיים. איכות הסביבה — אנם בר מזל. פסיכולוגיה החינוך — אינטליגנציה מושג מורכב. 15.55 רחוב סומסום — זהירות. 16.25 השבוי מגורה — פרק 3. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 „מתגלגלים" — סדרת תכניות לילדים. 18.00 „לאקי ברמיל" — שם הפרק: „בילי הצער". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „רוצה פתרון" (ערבית). 18.45 „חידושים והמצאות" — אנרגיות הרוח — חלק ב' (ערבית). 19.30 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „עד סופי". 20.30 „תביעות קטנות" — תכנית חודשית דיון בתביעות קטנות, בסכומי כסף שאינם עולים על 3000 שקלים, בין כותלי אולפן הטלוויזיה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 „שושלת". הפרק השלושים וארבעה. 22.20 „סוף ציטוט" — תכנית שבועית בענייני ספרות מנחה ירון לונדון. 23.00 „גבול הדמיונות" — סדרה העוסקת במצבים על-טבעיים ואירועים בדיוניים. 23.25 מבט של יום. חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.00 „בהאזנה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר". 11.57 „מגישים שיר". 12.00 „אמנים באולפן". 13.05 „בהאזנה נינוחה". 15.00 „מוסיקה כאן ועכשיו" — הצג קדימה: שמיניה לכלי נשיפה משה קילון; „מעגלות" לתזמורת קאמרית יהודה לוי; הקדושה ויגנגור קראתהו ראשון" ויואלדי: מוטט בליוה: רקויאם בארץ. 16.00 „מוסיקה ליום קטע מקהלה מתוך קנטטה 122 „דרך הגולד". 18.00 „למי סידורוזה" — לה פה טול" (ש"ח). 19.00 „מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „הקונצרט הקאמרי השבועי" — מועדון שוחרי המוסיקה של מכון ורליר בירושלים שלישיות לפסנתר — אמנון סילבר — פסנתר/אליהו שלמון — כנור/נורית סילבר — צ'לו בטהובן: שלישייה מס' 11 בסול מג'ור ואריאציות על השיר „אני החייט קקדו" פ. ברהמס: ואריאציות על שיר עברי (1939) רכמאנינוף שלישייה במי במול מג'ור. 22.30 „מן המקורות" — מנגינות של מוסיקה מסורתית ביזנטולוגיה. 23.30 „מחזורי יצירות" — ליסט „שנות עליה לרגל".

רשת א'

06.05 „חגה" — עם בני הנדל. 08.05 „טלודיו" — שירות מידע למאזינים. 10.05 „בניני בוקר". 11.10 השידור היומי לבתי"ס ספור וצליל — תכנית לגיל הרך וחיון לפורים. 11.30 „שירים עתים". 12.05 „מעורב ירושלמי" — עם חוסני כהן. 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.08 „בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „השכלה ודעת לכל" — „צרפתית למתחילים". 16.05 „רדיו-עשרה" — מגזין נוער — כחלי נועה מרוחים. 17.10 שירים עבריים. 17.20 „האוניברסיטה המשודרת" „מעבר מהרומן של המאה ה-19 לרומן של המאה ה-20" והמעבר „מארא בובר כרומן מעבר" ד"ר רות עמוסי. 18.05 „מינחה ערב". 19.05 „מחשבת ישראל". 19.30 „שידורים לעולים". 22.05 „תפוח ועץ" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה רבקה מיכאלי: באולפן ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג התפתחותי חיות אברמסון — פסיכולוגית ממכון אדלר שעוסקת בחינוך מיני המעם. „באשר אבא או אמא מקיימים קשר עם בני-זוג".

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „קושים עניין" — עם גבי גזות ושלום קיטל. 09.05 „בוקר בית" — עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי. 11.30 „סע לשלום" — עם גרעון חת. 12.10 „אלוהלפי" ב„בית" — עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום" — חדשות ותמונות. 14.05 „בת צהרים" — חוזי והגולה. 15.05 „רגעי קסם". 16.05 „שירים „שעונים". 17.05 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק ההגברה. 18.05 „מסיבת עיתונאים" — עורך ומנחה יצחק גולן. 18.45 „היום בספורט". 19.00 „היום הזה". 19.35 „עם ישראל". 20.00 — מסע לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 „שלום לבן דודי" — פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 „צמוקים ושקדים" — מבחר שירים ביידיש ומעט מאוצר הזמר היהודי. 23.05 „בצלצול שלישי" — שבעון לאומנויות בשידור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של הקריאה והכנת הקרא — הגורם הסמנטי מרצה: ד"ר יוסף שימרון. 06.30 „פוקחים עין" — התרשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 „אילה בוקר" — עם לאה עוז. 10.05 „הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 14.05 „רו. רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 „טעם של פעם". 16.05 קו פתוח לשר האוצר משה ניסים — מאזיני גל"צ שואלים, שר האוצר משיב. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל" — עם דן שילון, יעל דן ונוני סביר. 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.45 „משולש" — עיונות בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „רדיו ספורט" — מגאזין ספורט. 20.05 „עושים מדינה" — עורך ומגיש: דורו דיין (ש"ח). 21.30 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של הקריאה והכנת הקרא (ש"ח). 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 „עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירדן וילנסקי. 23.55 „שיחות חצות" — עם העיתונאי בן דרור ימיני. 00.05 ציפורי לילה משוחחות — דורו טופז משוחח עם מאזינים. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב-FM

19.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „צעד וחצי" — דיווחים ישירים ממשחקי חצי הגמר בכדורסל, עם אלי ישראלי. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 „קול הג'אז הזה" — עורך ומגיש דני קרפל.

רשת ג'

06.05 „בחזרה לאושר" — להיטים ותיקים. 07.05 „שיר בבוקר בבוקר". 09.05 „מה כבר תשמע" עם אבי אתגר. 10.05 „שבעים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" עם יוסי סיאס. 12.05 „רק מוסיקה". 13.05 „רק בימי חול" עם מנחם פרי. 14.05 „פזמון חוזר". 15.05 „חדש, חדיש ומחודש" עם שוש עטרי. 16.05 „שוקו חם" עם מנחם פרי. 18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.05 „אדום עתיק" — עם מיכל שמואלי. 23.05 „הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אופיר: הזבוב 9.40 ,7.15 ,5

אורלי: סגור

בית לסין: שווק אותה סם 23.15

בית ציוני אמריקה: ג'ינג'ר ופרד 9.30 ,7.15 ,4.30

שיער 23.45

בן־יהודה: ניפגש בחוף 9.30 ,7.15 ,5

גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15

גורדון: סיגליות הן כחולות 9.30 ,7.00

דקל: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.15 ,5

דרייב אין: נועזים במלכודת 9.45 ,7.45 ,5.45

הוד: נועזים במלכודת 9.30 ,7.15 ,5

לימור חדש: להתחתן שנית

סינמה 1: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15 ,4.30

סינמה 2: בובה 9.30 ,7.15 ,5

פאר: משחק מסוכן 9.30 ,7.30 ,5

פאריס: כס הרמים 9.30 ,7.15 ,2 ,12

מציצים 23.30

רב־חן:

חן 1: צבע הכסף 9.50 ,7.30 ,5

חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5

חן 3: מלקולם 9.45 ,7.40 ,5

חן 4: קטיפה כחולה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11

חן 5: חטיפה נעימה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11

שחק: פלאטון 9.30 ,7.00 ,4.30

תל־אביב: האוצר מארץ האש 9.30 ,7.15 ,5

תכלת: דקה לחצות 9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: צבע הכסף 9.30 ,6.40 ,4

לילי: פלאטון 9.30 ,7.15

ארמון: כלבי הקש 9.45 ,7.30 ,5

רב־גן:

גן 1: ג'ק פלאש המקפץ 9.40 ,7.20 ,5

גן 2: מכבסה יפהפיה שלי 9.40 ,7.20 ,5

גן 3: כולם נפלו על הראש 9.40 ,7.30 ,5

גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: האוצר מארץ האש 9.30 ,7.15 ,4.30

אורנע: טיפול מיוחד 9.15 ,4.30

בית אגרון:

הטוב הרע והמכוער 17.00

בריאן כוכב עליון 20.00

מ.א.ש 21.45

כפיר: פלטון 9.30 ,7.00 ,4.30

אורגיל: צבע הכסף 9.15 ,7 ,4.30

מיטשל: הזבוב 9.00 ,7.00

סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30 ,7.00

תבורית: הקשר הצרפתי 9.15 ,7.15 ,4.30

אוריון

אור 1: קרוקודיל דנדי 9 ,6.30 ,4

אור 2: זאב אמריקאי בלונדון 9.00 ,7.00 ,4.30

אור 4: דמעות של שתיקה 9.00 ,6.30

אור 5: המרגלת בעלת השיער האדום 9.00 ,7.00 ,4.30

עדן: ניפגש בחוף 9.00 ,7.00 ,4.30

תיאטרון ירושלים: הכוורת 18.30

חיפה

ארמון: הזבוב 9.00 ,6.30 ,4

אורה: פלאטון 9.15 ,7.00 ,4.30

חן: מלקולם 9.00 ,6.45 ,4.30

עצמון 1: ניפגש בחוף 7.00 ,4.30

עצמון 2: מרדף הצדק 7.15 ,4.45

פאר: קרוקודיל דנדי 7.00 ,4.30

קרן אור המועדון: צעירים וקשוחים

ריון: האוצר מארץ האש 7.00 ,4.30

אספיר: מנורה חמה

אורליו: ג'ק פלאש המקפץ

נתניה

שרון: ניפגש בחוף

סטודיו: בעקבות הברך

חולון

סביון: הנינג'ה האמריקני

מגדלור: כולם נפלו על הראש

ארמון: אהבה נרדפת

בת־ים

עצמאות: האוצר מארץ האש

הרצליה

היכל: האוצר מארץ האש

באר־שבע

קרן: האוצר מארץ האש

פתח־תקוה

היכל 1: פלאטון

היכל 2: האוצר מארץ האש

היכל 3: חמים וטעים

עפולה

מגדלור: בובה

רעננה

אורות: חווה ורעם

גבעתיים

הדר: האוצר מארץ האש

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

הערב יום א', 8.3

מירלה אפרת: 20.30 ,17.30

ביבוף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת

יום א' 8.3 בשעה 16.30

על תפיסתו הבטחונית של בן-גוריון

בשעה 20.30

קידוש

שרותים • עזרה • התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים

גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון

אהרון — אהרון — הופיין 52.

ירושלים

צרפתי — גילה, מול הסופר.

נתניה

הנשיא — שד' ויצמן 36.

פתח־תקוה

קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן

קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל־אביב

אחוה — דיזנגוף 165, קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה

יבנה — אבן סינא 7.

רחובות

מאחורה — בנימין 23.

רעננה — כפ"ס

השרון — דרך השרון — הוד השרון.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג. שערי צדק — פנימית, נשים, אורטופדית. ביקור חולים — כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' כ' 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00, טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד בנוך – ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה

ירושלים – 02-248558

ת"א – 226027 (24 שעות)

חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)

גליל מערבי – 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו-ד' – טל. 222782.

„קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ובני-נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של הוסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284449.

בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 664466, פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה 2, טל' 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32482 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261115

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

ער"ן נתניה — טל' 053-35316

סילוק מוקשים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, חולון, בני־ברק, גבעתיים — טל' 101, רמלה — 101, טל' 08-221022, עפולה — 101, טלפון 065-93334, טבעון — 101, טל' 04-931401, נהריה — טל' 04-923333, ים — טל' 811111, באר־שבע — טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100, באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100, אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה' 16.00
בימי ו' וערבי חג 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו' 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה' 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00;
בימי ו' וערבי חג 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה' 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה' 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה' 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וחג אחד בלבד.

ח"כ כהנא נחקר בחשד הסתה לגזענות והמרדה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

יו"ר תנועת „כך", חבר כנסת מאיר כהנא, נחקר בסוף השבוע ביחידה לחקירת פשעים חמורים בירושלים בחשד שעבר על התיקון לחוק העונשין „הסתה לגזענות והמרדה", שהתקבל באחרונה בכנסת.

במהלך החקירה, שנמשכה מספר שעות, הודה יו"ר תנועת „כך" בשליחת מכתבים לערבים מרחבי-הארץ, בהם כתב כי עליהם לקבל על עצמם את הריבונות של עם ישראל ואלוהי ישראל ולהסכים שאין להם זכויות לאומיות בארץ. „מי שיסרב יעזוב את הארץ", נאמר במכתב.

ח"כ כהנא לקח על עצמו אחריות מלאה למשלוח המכתבים, אולם סירב להשיב על שאלות החוקרים והסתפק במסירת הודעה זו.

כדי להעמיד לדין על הסתה דרוש אישורו של היועץ המשפטי לממשלה.

היחידה לחקירת פשעים חמורים, בראשותו של תת-ניצב שמעון סביר, פתחה בחקירה בעקבות פניית היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. החוקרים סיימו לגבות את העדויות ויעבירו בקרוב את התיק לעיון היועץ.

העונש המירבי על הסתה לגזענות הוא חמש שנות מאסר ואם יחליט היועץ המשפטי לממשלה על העמדתו של ח"כ כהנא לדין, תצטרך הכנסת לדון בהסרת חסינותו.

שופט: המשטרה מתעלמת מהנחיות ביהמ"ש העליון

זיכה רופא מביצוע מעשים מגונים לאחר שהתברר כי העדויות נגבו בשיחות הבהרה קולקטיביות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

רופא סטיכיאטר, ד"ר ריקרדו קידרון (84), שעסק בסילוק עודפי שומן בשיטת הזריקה הסינית, זוכה ביום ו' בבית-משפט השלום בחיפה משתי אשמות של ביצוע מעשים מגונים בצעירות שטופלו במרפאתו בחיפה.

השופט איתן מגן מתח בפסק הדין ביקורת על התעלמות המשטרה מהנחיות בית משפט העליון הנוגעות לנוהג פסול של „שיחות הבהרה קולקטיביות" בין עדים, כפי שאירע במשפט זה.

„איני רואה טעם ותועלת להורות על העברת עותק הכרעת הדין לגורמים מוסמכים במשטרה לשם הפקת לקחים מהפגמים בחקירה ובניהול המשפט. מי שמתעלם בעקביות מפסיקתו של בית-המשפט העליון חסין, קל וחומר, מהערות בית-משפט השלום, ועדיף שלא להעמידו בנסיון למניעת זילות בית-המשפט", אמר השופט.

התביעה המשטרתית טענה נגד ד"ר קידרון, כי בשני מקרים בסוף 1984 ובתחילת 1985 ביצע במרפאתו שבחיפה מעשים מגונים בשתי צעירות שנשלחו אליו לטיפול הרזיה בדיקור סיני בכך שליטף ונישק אותן והחדיר אצבע לגופן במהלך הטיפול בניגוד לרצונן.

במהלך המשפט הוברר, כי שתי המתלוננות נשלחו לטיפול אצל הרופא על-ידי חברתן שקיימה מגעים מיניים עם הרופא בהסכמה מלאה וניתקה את הקשרים עימו לאחר שנודע לה כי הוא עומד להתחתן. לטענת הסניגור, עו"ד ראובן בר-חיים, יזמה חברה זו את הגשת התלונות נגד הרופא כמעשה נקם.

במהלך המשפט נתגלו סתירות בעדויות המתלוננות והשופט ציין בפסק-הדין, כי אין ביכולתו לקבוע מי מהעדים שיקר והוא מזכה את הנאשם נוכח המשקל המצטבר של העדויות והתרשמותו מהן.

כאמור, מתח השופט ביקורת חריפה על דרך עבודתה של המשטרה.

במשפט הוברר, כי עדויות המתלוננות נגבו תמיד כשבחדר החקירות ישבה אחת המתלוננות האחרות בפרשה ושמעה את עדות חברתה. בהמשך הוברר כי העדות תודרכו במהלך המשפט והתביעה המשטרתית יזמה פגישת הבהרה משולשת בין התובע לשתי המתלוננות.

„המשטרה מתעלמת מהנחיות בית-המשפט העליון, המתריע זה שנים על הפסול שבנוהג של שיחות הבהרה קולקטיביות, כפי שאירע במקרה זה" — ציין השופט בפסק-הדין.

הוארך מעצר היועץ המשפטי של רכבת ישראל החשוד בזיוף

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

מעצרו של היועץ המשפטי של רכבת ישראל, עו"ד הורון רבאל, החשוד בזיוף פקודות לביטול מאסר, הוארך ביום שישי בבית-משפט השלום בחיפה בחמישה ימים.

בא-כוח המשטרה, רס"ב ניסן ציגלר, טען, כי עו"ד הורון רבאל חשוד בכך שמסר ללקוחותיו, שהיו מסובכים בחובות כספיים, מסמכי ביטול מאסר, מהם עלה כאילו שילמו הלקוחות את חובם והמאסרים בגין חובות אלה בוטלו. לטענת המשטרה קיים יותר מיסוד סביר להניח כי המסמכים היו מזויפים.

רס"ב ציגלר הציג בפני בית-המשפט מסמך ביטול, כמו אלה החשודים שזוייפו, עליו הוטבעו חותמות-ההוצאה לפועל בלנקו ללא שם או פרטים של אדם כלשהו. על-פי חשדות המשטרה גם מסמך זה היה צריך להגיע בסופו של דבר לידיו של אדם כלשהו.

לטענת המשטרה יש לעו"ד רבאל משתף פעולה שהמשטרה עדיין לא עלתה על עקבותיו.

החשוד טען, כי הוא סובל מלחץ דם גבוה וממחלת לב והתלונן שחוקרי המשטרה לא אישרו לו „לעשות סדר במחשבותיו" ולמסור את גירסתו. הוא הודה כי הוא שמר על זכות השתיקה, אך בתגובה החישו אותו חוקריו לבית המשפט כדי ללחוץ עליו והזמינו צלמים ועיתונאים.

„הסברתי לחוקרים עוד ביום שני, שהאמנתי בתום לב שהמסמכים אינם מזויפים. לא אני הלכתי להוצאה לפועל ולא טיפלתי בהליכי ההוצאה לפועל זמן רב", אמר.

השופט איתן מגן ציווה להאריך את מעצרו של החשוד בחמישה ימים וציין, כי החשד הוא על עבירות חמורות של זיוף פקודות של בית-המשפט.

השופט הדגיש, כי המעצר לא נועד לכפות על חשודים למסור הודאות או הודעות, אך מהחומר שהוצג בפניו עולה, שיש יסוד סביר לחשד לכאורה שהחשוד בשתיקתו רק מחזק את החשדות נגדו ומעצרו נחוץ למנוע הפרעה בחקירה.

בפלילים

עד עויין חמישי במשפט רפי לוי

עד עויין חמישי הוכרז ביום שישי במשפטו של רפי לוי, מי שהיה הממונה על מחוז ירושלים מטעם משרד-הפנים. העד הוא סימון ממן פרז, בעל מלון „הר ציון" בירושלים, שהעיד מטעם התביעה במשפטו של לוי בבית-המשפט המחוזי בירושלים. העד הוכרז כעד עויין לבקשת התביעה לאחר שסתר את הודעותיו במשטרה.

בכתב-האישום נטען, כי רפי לוי זירז הליכי אישור בניית בריכה במלון ובתמורה קנה בעל המלון סימון ממן פרז תמונות מבנו הצייר של לוי בסכום של 2400 דולרים.

בעדותו סתר העד את הודעתו במשטרה, שלפיה קניית התמונות היתה תמורת זירוז הליכי אישור הבנייה בוועדה המחוזית לתכנון ובנייה שבראשה עמד לוי.

העד אמר, כי לא היה קשר בין קניית התמונות לבין אישור הבנייה וכי את התמונות בחר בשבילו אדריכל המלון. „הזמנתי 6 תמונות שהאדריכל שלי בחר, אין שום קשר לבריכה, עובדה היא שעד היום אין לי בריכה במלון. תמורת התמונות שילמתי 2300 דולר בסוף יולי 1986", אמר העד. (עתים)

פקח בלשכת התעסוקה בכרמיאל חשוד בשוחד

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

פקח בלשכת התעסוקה בכרמיאל נעצר ביום שישי ל-10 ימים בבית-משפט השלום בעכו כחשוד בקבלת שוחד מאנשים שלא התייצבו לרישום נוכחות בלשכת התעסוקה.

נציג המשטרה טען בפני השופט מאיר דואק, כי החשוד, יצחק סרדינס בן 40 מכרמיאל, נהג במשך תקופה ארוכה לרשום ככרטיסים המובטלים אנשים שלא התייצבו להחתמה תמורת כסף ומתנות.

נציג המשטרה אמר כי החקירה רק בתחילתה וביקש מהשופט להאריך את מעצרו של החשוד כחשד לביצוע עבירות זיוף, מירמה, הפרת אמונים וקבלת שוחד.

אגרופן מנבחרת ישראל לשעבר נאשם במירמה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חבר נבחרת ישראל באיגרוף לשעבר, גנרי לבינזון בן 33 מחדרה, הואשם בבית-המשפט המחוזי בחיפה בהוצאת 100 אלף דולר במירמה מבנק דיסקונט.

בכתב-האישום שהוגש לבית-המשפט על-ידי התובעת עו"ד נירה גולן נטען, כי לבינזון פנה בשנת 81 לבנק דיסקונט והפקיד סכום של 3400 דולר בחשבון מט"ח וקיבל בתמורה כרטיס אשראי שהוגבל למשיכה של עד 3000 דולר. זאת לאחר שטען כי הוא יוצא יחד עם נבחרת ישראל באיגרוף למחנה אימון בחו"ל.

התובעת טוענת כי לבינזון יצא לחו"ל למטרות אישיות ולא התכוון כלל לצאת עם הנבחרת וכי במהלך נסיעתו ביצע קניות בשווי של 100 אלף דולר באמצעות כרטיסי אשראי.

התובעת מאשימה את לבינזון בקבלת דבר במירמה ובתחבולה ובעשיית עסקים ללא היתר.

4 נפצעו בקטטה במועדון בתל־אביב

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ארבעה בני מעוטים תושבי לוד נפצעו בליל שבת במהלך קטטה שפרצה במועדון „סטודיו 73" ברחוב הירקון בתל־אביב.

שלושה מהצעירים שוחררו לאחר טיפול ואילו נעים סעדי בן 24, שנפגע בראשו, מאושפז עדיין בביה"ח הדסה בתל־אביב.

התוקפים נמלטו מהמקום והרקע לתגרה, שבמהלכה השתמשו הניצים גם בבקבוקים וציגורות, לא ברור עדיין. התוקפים נסו מהמקום.

טלקס

● פרס החקלאי המצטיין לקיבוץ יחיעם

פרס החקלאי המצטיין בענף הפירות ליצוא הוענק לקיבוץ יחיעם על-ידי ארגון אגרקסקו בשיתוף מועצת הפירות.

הפרס הוענק על החישגים בגידול ענף הפירות בשלוש השנים האחרונות.

הטקס יתקיים בסוף השבוע בבית-האריזה „אביב" בעמק-חפר בהשתתפות שר-החקלאות.

יהודה צור

● הסכם השלום עם מצרים בבחינות הבגרות

הסכם השלום בין ישראל ומצרים נכלל, זו הפעם הראשונה, בתוכנית בחינות הבגרות באזרחות לשנה זו. על כך החליטו המפקחים על הוראת האזרחות במשרד-החינוך-והתרבות. (שע"ח)

50 התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט למנויים מס' 6

ג'וזפה סינופולי – מנצח

ולטראוד מאייר – מצו-סופרנו

ג'ון ויקרס – טנור

בתכנית מיצירות: שוברט ומאהלר

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב

סדרה א': יום ג', 10.3.87

סדרה ב': יום ד', 11.3.87

קונצרט למנויים מס' 7

ג'וזפה סינופולי – מנצח

ולטראוד מאייר – מצו-סופרנו

ג'ון ויקרס – טנור

בתכנית מיצירות: שוברט ומאהלר

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

סדרה ד': יום ה', 12.3.87

קונצרט למנויים מס' 8

ג'וזפה סינופולי – מנצח

ולטראוד מאייר – מצו-סופרנו

ג'ון ויקרס – טנור

בתכנית מיצירות: שוברט ומאהלר

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

סדרה ח': מוצ"ש, 14.3.87

קונצרט מיוחד

במלאת ל„הדסה" 75 שנה

מנדי רודן – מנצח

אידה הנדל – כנרת

בתכנית מיצירות: פ. בן־חיים, בראהמס ובטהובן

ירושלים, בנייני האומה יום א', 15.3.87, 9.00 בערב

מוסיקה קלסית קלה

קונצרט מס' 4

דב זלצר – מנצח

יהורם גאון – זמר

גילה אלמגור – קריינות

המקהלה הלאומית „רינת" בהדרכת סטנלי ספרבר

בתכנית – דב זלצר: קטעים מיצירותיו

תל־אביב, היכל התרבות יום ד', 18.3.87, 8.30 בערב

הכניסה לקונצרט זה רק כנגד כרטיס לקונצרט מס' 4 בסדרת מוסיקה קלסית קלה

קונצרט מיוחד

במסגרת „שבוע האמן הצעיר"

זאב דורמן – מנצח

שלו עדיאל – צ'מבלו

איתן גלוברזון – פסנתרן

התכנית:

באך: קונצ'רטו לצ'מבלו

פרוקופייב: קונצ'רטו לפסנתר מס' 3

דבוז'אק: סימפוניה מס' 8

תל־אביב, היכל התרבות מוצ"ש, 21.3.87, 8.30 בערב

הודעה לשוחרים ולמנויים שבידיהם כרטיסים שלא נוצלו

החזרה הכללית שתוכננה ל-10.3.87, התבטלה עקב הופעת הבלט הוונקובר בהיכל התרבות

[illegible]

עם חנה ברק והמשפחה

באבלכם במות

האם

קיבוץ גן־שמואל

לנסטור אפשטיין ולמשפחה

אתכם באבלכם על מות

האם

קיבוץ שריד

למלכה, לבני המשפחה ולקיבוץ המעפיל

משתתפים באבלכם הכבד

במות

אריה באואר – לייבלה

קיבוץ עין החורש

לחברינו יעקב ואילה עובדיה ולמשפחה

אתכם באבלכם על מות

האב

קיבוץ בית־אלפא

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 6.3.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6734	1.6943	1.6823
דולר אמריקני	1	1.57	1.65	1.6090	1.6290	1.6181
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8787	0.8897	0.8836
לירה סטרלינג	1	2.50	2.62	2.5454	2.5771	2.5542
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2642	0.2674	0.2654
ין יפני	100	1.03	1.08	1.0494	1.0625	1.0541
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7786	0.7883	0.7824
פרנק שוויצרי	1	1.02	1.07	1.0417	1.0547	1.0487
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2504	0.2535	0.2516
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2320	0.2349	0.2334
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2337	0.2366	0.2348
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3570	0.3614	0.3589
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2072	1.2223	1.2142
דולר אוסטרלי	1	1.05	1.13	1.0918	1.1054	1.0980
ראנד דר' אפריקני	1	0.53	0.79	0.7754	0.7851	0.7797
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4243	0.4295	0.4267
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2462	1.2618	1.2540
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2372	1.2526	1.2430